

TRANSCRIPT VAN DE GEMEENTERAAD VAN GEMEENTE LAREN
d.d. 7 november 2025

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter: Dames en heren. Heren, jullie horen volgens mij helemaal niks. Het is 9.30 uur. En we gaan starten met de bijzondere raadsvergadering over de begroting 2026. Welkom allemaal. Er is bericht van verhindering ontvangen van Larens Behoud, de heer Hans van Goozen. De Larense Vrouwenpartij, mevrouw Desirée Niekus. En Groen Laren, de heer Andreas Grunwald. Zijn er mededelingen vanuit uw raad? Die zijn er niet. Zijn er mededelingen vanuit het college? Die zijn er ook niet. Dan kan ik u meedelen dat wij 8 moties hebben ontvangen, waarvan 1 motie vreemd aan de orde van de dag. U kunt, los van de motie vreemd aan de orde van de dag, de overige 7 moties straks toelichten als u uw algemene beschouwingen heeft gehouden. Motie 1 is van de VVD, betreft honden- en toeristenbelasting. Motie 2 is van Groen Laren en Larens Behoud. Alleen Groen Laren, hoor ik de griffier nu zeggen. Larens Behoud streep ik hierbij door. Over sociaal-cultureel jongerenwerk. Motie nummer 3, Liberaal Laren, WOZ-heffing niet-woningen. Motie nummer 4, Liberaal Laren, versterking bibliotheekwerk. Motie nummer 5, VVD en D66, betrekken reserves. Motie nummer 6 van de VVD, aparte paragraaf jaarrekening met betrekking tot onderwijshuisvesting en de investeringen uit het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. En motie nummer 7 van Larens Behoud, betreft eigen risico en bijzondere bijstand. En dan de motie vreemd aan de orde van de dag, nummer 8, van Groen Laren, betreft de feestverlichting. Heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Een vraag van procedurele orde. Ik ben dadelijk als eerste aan de beurt, maar ik hoef toch dadelijk die moties nog niet mee te nemen in mijn toelichting, want we hebben maar 5 minuten?

De voorzitter: Maar nadat u uw algemene beschouwingen heeft gehouden, is het goed dat u ook meteen uw motie toelicht. Dat is wat we hebben afgesproken in het presidium in ieder geval.

De heer Van den Berg: De partijen die een motie hebben ingediend?

De voorzitter: Ja.

De heer Van den Berg: Precies.

De voorzitter: Kunt u de agenda op deze manier vaststellen? Dat is volgens mij het geval. Is de agenda vastgesteld.

2. Begroting gemeente Laren 2026

De voorzitter: Gaan we door naar agendapunt 2. En dat betreft de begroting van de gemeente Laren voor 2026. We hebben een klein uur uitgetrokken voor de algemene beschouwingen. En de volgorde is als volgt. Als eerste is zo direct inderdaad het CDA aan het woord, dan Groen Laren, VVD, Larens Behoud, Democratisch Laren, D66 en vervolgens Liberaal Laren. Het woord is aan de heer Van den Berg voor de algemene beschouwingen. Gaat uw gang.

De heer Van den Berg: Voorzitter, dank u wel. Als eerste en meteen voor mijzelf ook de laatste keer dat we een begrotingsvergadering doen. Ik wil eigenlijk met een persoonlijke noot beginnen aan de wethouder

financiën. Die zat in de vorige ronde tegenover mij aan deze tafel. En dan hadden we het weleens over begrotingen, jaarrekeningen en administratieve inrichting, plusjes en minnetjes. En dan zag ik hem weleens vertwijfeld ook naar ons kijken. Maar inmiddels is hij 4 jaar wethouder. En ik wil hem in ieder geval complimenten maken voor de afgelopen 4 jaar. En ook in het bijzonder danken voor de open houding waarop hij altijd bereid is om over financiën en zaken te spreken. Dat maar even gezegd hebbende, bij deze aftrap voor deze mooie dag. We kijken naar het eerste plaatje. Gewoon even waar onze aandacht naar uitgaat in deze begroting, maar vooral ook naar de komende 4 jaar, straks met de verkiezingen. De verduurzaming en de renovatie van de scholen, enorme bedragen voor een kleine gemeente. De verkeersvisie, daar gaan we het eind van de maand over hebben. Of dat allemaal nog zo gelukkig gaat uitpakken en wat dat allemaal gaat kosten, hebben wij nog maar even een pm bij gezet. Maar zo zijn er nog wel een aantal zaken. Dat zeggen we eigenlijk ook omdat de begroting dus best wel algemeen van aard is. En nogmaals, dat is misschien ook wel gewoon het systeem waarin we zitten met de BEL, dat we niet veel verder komen dan dit soort overzichten. Hij mag wat mij betreft naar de volgende. Nogmaals, hij geeft ook een positief beeld. Ik bedoel, we kunnen zeggen van, dat is niet zo, maar de begroting ziet er op zich algemeen goed uit. Gelukkig hebben we geen ravijnjaar volgend jaar. Dat is denk ik iets waar we aan ontkomen zijn. Maar er komen wel allemaal kosten op ons af. En dan noem ik maar weer het sociaal domein. En dan geeft u wel aan als college dat u denkt dat het na 2026 inderdaad zo is at die kosten dan nog verder dalen. Daar geloven wij nog niet zo in. Ik denk dat we wel de scherpste moeten houden die we afgelopen jaren ook hadden, in aanloop naar het ravijnjaar. Het harde woord scorebordjournalistiek staat hier. Er moet natuurlijk iets politieks ook in. Maar dat is wel de kern volgens mij waarin deze gemeenteraad, maar zeker ook de nieuwe gemeenteraad, aandacht moet blijven houden voor onze financiën van de gemeente Laren. We vinden dat ook wel een beetje een ... Het is niet sturend, het is meer richtinggevend. Het is denk ik ook een opgave aan ons allemaal. Maar dat komt misschien ook wel weer bij de nieuwe coalitie terug, dat we een begroting toch proberen meer te sturen. Dat is een wens, maar die leggen we hier dan maar even neer voor deze gemeenteraad. Volgende. Dit zijn een beetje de hoofdlijnen waarlangs we zo meteen in de komende minuten, nog 3 minuten, langs gaan lopen. Mag die naar de volgende. Ik zeg al, het is niet richtinggevend. Ik denk dat we wel een kritische noot moeten maken. Ik zei straks, de wethouder doet zijn uiterste best, maar naar ons idee hebben we de BEL-combinatie niet helemaal, of helemaal niet, onder controle. Zo mag je het ook wel zeggen. En vanmorgen stond er in de krant, de begroting van Eemnes en de portefeuillehouder. In Eemnes is de portefeuillehouder financiën toevallig ook nog burgemeester. Eigenlijk richt ik mijn woorden niet alleen tot de wethouder financiën of onszelf, maar denk ik dat er voor onze burgemeester en ook onze nieuwe burgemeester straks vooral in dat BEL-bestuur een hele belangrijke taak ligt. En dat moet een goed samenspel worden tussen een wethouder financiën in Laren en de burgemeester die dan op die plek zit. En dat is toch net anders dan dat je die 2 rollen in 2 vervult. Dat vraagt wel extra aandacht, vind ik ook, van de gemeenteraad hoe we daarop invloed kunnen uitoefenen. Ik heb al gezegd, er komen enorme kosten op ons af. De kosten daarvan zijn allemaal niet bekend. Volgende puntje. De vraag in rood gesteld, is hem eigenlijk beantwoorden. Ik denk dat we eens ... We denken eigenlijk, we weten wel zeker, dat we nog steeds niet in control zijn. En dat is niet negatief bedoeld dat mensen hun werk niet doen, maar kennelijk zijn we nog steeds niet in staat om iets flexibel te laten lopen. En misschien, er staat ook uniformering van beleid, zijn we ook gewoon wel niet in staat als 3 kleine gemeentes om al dat beleid zo te uniformeren als dat ooit in beginsel is bedacht. Maar we zitten in het bootje, dus we zullen moeten roeien en we zullen toch zoveel als mogelijk uniformiteit moeten zoeken. Ik kan me nog maar een paar gemeenteraadsleden herinneren, dat we eigenlijk ook allemaal onze eigenheid wel weer willen houden. Ik denk ook dat dat naar een nieuwe gemeenteraad een enorme uitdaging is. Ik heb het al gezegd. Nog wel een puntje van veiligheid. Maar goed, dat is overal. Ik denk dat het overigens in Laren, buiten incidentele zaken als woningovervallen of gijzelingen, want dat is natuurlijk nooit leuk, maar op zich zijn we in Laren veilig. Maar dat moeten we ook blijven. Maar als de vergrijzing in 2040 ... Want in 2040 ben ik 70. Dan is de vergrijzing op zijn hoogtepunt. Ik denk dat de komende gemeenteraad ook de begrotingen vooral daar wel op in moeten richten, dat we allemaal ouder worden. En de ouderen die nu ons allemaal faciliteren met hulp, die

nu 60, 65 en 75 zijn, die zijn vitaal. Maar die moeten over een aantal jaren echt zelf ook geholpen worden. Dit punt van veiligheid en preventief beleid is ook in onze begroting, denk ik ... Moet dat een aandachtspunt nog meer worden als nu. De verkeersvisie staat hierin, maar daar gaan we, hebben we net in het presidium besloten, deze maand over praten. Een aantal zaken die erin terugkomen, komen ook met de verkeersvisie terug. Wel willen we hier het punt maken dat een verkeersvisie zonder een parkeervisie en zonder een visie op het Singer ... Het is 5 minuten. Ik ga zo naar de afronding. Een verkeersvisie zonder een parkeervisie en een echt goed overleg met het Singer, want de afgelopen jaren is er vriendelijk gepraat, maar geen oplossing is gekomen, ook nodig is. En of we dat allemaal in die begroting zo terug treffen, maar ook in de uitkomsten straks van de nieuwe coalitie, daar zal de aandacht naar uitgaan. En metroverbinding, waarom ook niet? We gaan toch naar een nieuwe halverwege eeuw toe. Misschien moet je ook weleens wat groter denken, want er moeten immers toch ook nog best wel veel woningen gebouwd worden. Mag ik door naar de volgende? Sociale cohesie, buurtpreventie, heb ik net al gezegd. De bouwvlekjes, daar komen we niet mee. Maar ik ga door naar het einde, want dan komen de woningen nog een keer weer terug. Mag ik de volgende. Heb ik ook al gezegd. Gezondheid. Ik wil nog wel benoemen, we hebben het steeds altijd over Het Brinkhuis. Daar zitten altijd ... Of we? Het Brinkhuis is voor ons een belangrijke plek. Maar laten we toch ook niet De Blokhut, weliswaar een particuliere vereniging aan de andere kant van het dorp, vergeten. Die misschien weleens een hele goede invloed kan uitoefenen om ons hierbij te helpen. Volgende. En nog een keer de volgende. Maar eigenlijk is er ook nog wel heel veel te doen over jongeren. We hebben een jongerenraad. Ik kijk even naar mijn collega Niels Westendorp. We zitten er allebei voor aan het lat. Maar de jongeren vinden we zelfs niet in een appgroep. Het is ook een beetje naar onszelf praten, maar ook naar de gemeenteraad. We moeten echt die jongeren er wel bij gaan betrekken en die jongerenraad ook gaan opfrissen. En daar moeten we denk ik zelf toch ook wel inzet voor plegen. Komt weer Het Brinkhuis terug, maar ook De Blokhut, maar ook wellicht particuliere initiatieven. Maar die moeten we in hun kracht zetten. Volgende. Voor het samenwerken zijn we gewoon afhankelijk van de andere gemeenten. Dat kan niet ontkend worden. Ik wil er ook wel een positieve benoemen, want uiteindelijk is de buurtschap Crailo nog steeds een enorm succes tussen Laren, Hilversum en Gooise Meren. Dat zou ook best het blauwdruk kunnen zijn voor verdere samenwerking in de regio en met de gemeentes om ons heen. Puntje gemaakt. Sociale woningbouw, betaalbare woningbouw, we hebben er onlangs nog wel weer uitgebreid over gesproken, maar daar zullen we toch echt mee aan de slag moeten. En dat moet ook op alle fronten, vinden wij, voorrang krijgen. En niet afhankelijk zijn van allerlei discussies of er ergens wel of niet villa's of duurdere appartementen moeten komen. We moeten sociaal-betalbaar enorm gaan stimuleren. Maar dat kost ook geld, hebben we de afgelopen jaren gezien. Nog een keer de jongerenraad. En dan de laatste, denk ik ongeveer ... Dan mist er een ...

De voorzitter: Een aantal minuutjes ...

De heer Van den Berg: Onze aandacht gaat vooral uit inderdaad naar woningbouw. Dan missen er een paar sheets inderdaad. Heel bijzonder.

De voorzitter: Maar dat is maar goed ook, want u zit ruim over de 5 minuten heen.

De heer Van den Berg: Ik moet even kijken, want ik wilde nog een bedankwoordje zeggen.

De voorzitter: Bedanken mag altijd, maar dan is het wel afgerond voor nu.

De heer Van den Berg: Ik wilde eigenlijk jullie als collega's vooral ... We hebben geen enorme vragen, geen moties, maar wel eigenlijk in deze begroting vooral naar de toekomst gaan kijken en elkaar daarin gaan vinden. En daar liggen uitdagingen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van den Berg. Dan gaan we door naar Groen Laren. De heer Vos.

De heer Vos: Dank u wel, voorzitter. Ik was een beetje ingelicht door mijn voorganger dat hij een presentatie zou geven en niet zoveel letters. Ik heb maar wat minder gebruikt. Maar het is wel een beetje een dystopisch beeld van wat ons mogelijkwerijs te wachten staat. Ik was zeer onder de indruk van dit schilderij, wat voor een jaartje geleden in het Singer te bewonderen was. Maar dit ter inleiding. Jazeker, die staat er wel degelijk. Zelfs 't Bonte Paard staat er op, mijnheer Merckx, dat herkent u waarschijnlijk eerder.

De voorzitter: Rechtsboven. Maar ik zou niet te lang wachten met doorpraten.

De heer Vos: Nee, want de kookwekker loopt. Anders krijgen we hele harde eieren en dat kunnen we niet hebben. Gelukkig dat wij deze opdracht om een bijdrage te leveren ingekrompen en dat doet mij heel veel plezier. Dus ik ga het lekker kort houden. Ik heb ook maar twee plaatjes en ik zag ook aan mijnheer Van den Berg dat dat van harte aangeraden wordt. Het is maar heel goed dat we nog zoiets als meicirculaire hebben laten uitvinden, want volgens mij hadden we anders een heel ander document moeten behandelen vandaag. Want in plaats dat we in een ravijn gaan storten, hebben we nu gelukkig een stuitend ... Een sluitend verhaal, moet ik wel goed zeggen en lijkt alles dik voor elkaar. Zijn we helemaal bang geweest voor niks. En zorgen gemaakt om niets. Dat is mooi. De leesbaarheid van de begroting is de afgelopen jaren echt behoorlijk verbeterd en dat is zeker een compliment aan de wethouder. Ik vrees alleen dat het merendeel van de Laarders er nog steeds heel weinig van zal begrijpen, maar we zijn op de goede weg, zullen we dan maar zeggen. Er valt te lezen in ...

De voorzitter: Of u iets dichterbij de microfoon wilt spreken.

De heer Vos: Dat ga ik doen. Jazeker. Dank u wel voor de aanwijzing. Op antwoord van de vragen van de VVD staat er, en dat viel mij op, er had een getal van 9,6 moeten staan en een definitieve versie. Dat maakt mij wel een beetje argwanend. Hebben wij hier dus een kladje? Maar ik vermoed van niet. Aan het begin van deze coalitieperiode hadden onze partijen in de coalitie nog volop vertrouwen in Laren. En ik hoop dat dat nog zo is. Het zou wel heel flauw zijn om te betogen dat er niets is gebeurd. Een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en natuurlijk Cooswaerde en Laren Regenklaar. Tenminste, dat wordt ons gezegd. Maar volgens mij wordt er nog volop gegraven op het Kleine Brinkje, dus het zal nog niet helemaal klaar zijn. Maar er zijn ook hele mooie voornemens blijven liggen. En daar wilde ik toch even op ingaan en ook even vooruitkijken. Om maar een paar belangrijke zaken te noemen, het verkeer is nog steeds superlink. Het is sterker nog erger geworden. Op de Eemnesserweg wordt er nu helemaal flink vaart gemaakt, ook al wil de wethouder ons op basis van metingen anders doen geloven. Mijn ervaring is dat dat anders is. En als betekenisvolle sluiproute is die ook gestegen, in de waardering van de automobilisten. En alleen op papier en het tempo waarin verkeervisies worden opgeleverd, is er sprake van langzaam verkeer. Als de visie is vastgesteld, zal het vast nog wel even duren voordat er echt met plannen en uitvoering een begin gemaakt gaat worden. En over langzaam verkeer gesproken, de wandelaars zijn er met de kwaliteit van de stoepen niet op vooruitgegaan. En ik ben benieuwd wanneer de volgende kabelaar daar nog zijn aandeel in gaat leveren. De huizen op de Harmen Vosweg, die ziet er echt heel mooi uit. Prachtige plek en er wordt ongetwijfeld naar volle tevredenheid gewoond. En de oplevering heeft weliswaar in deze periode plaatsgevonden, maar verder heeft het college er weinig aan bijgedragen. En voor verdere bebouwing is er weinig in het zicht gebracht. En dat is een hele slechte zaak. Veel papier gebruikt, lang gepraat. Maar om die Amsterdamse banketbakker maar te citeren, in gelul kun je niet wonen. Op basis van de informatie in de begroting, en daar hebben we het over, is het dorp er niet veiliger en ook niet duurzamer op geworden. En wat betreft de duurzaamheidsmaatregelen worden er nauwelijks stappen gezet, er worden jaarlijks budgetten doorgeschoven en er wordt nog gezocht naar locaties, valt te lezen. Ons dorp wordt vaak genoemd in een top vijf, tien, of nog mooier. Laatst nog het leukste dagje uit.

Maar ook in negatieve zin springen we er soms uit. En dus met centen te gaan eindigen, bezwaarlijk om te constateren dat de woonlasten voor onze bewoners tot de hoogste van het land behoren. We hoeven alleen nog Wassenaar en Bloemendaal voor ons te dulden. Wel een beetje een twijfelachtige eer. En gelukkig dat veel liberalen een hondje hebben, dus de lasten voor de echte liefhebbers zullen iets gaan dalen. Geen ravijn meer aan de horizon, maar wel een uitdaging. Kan die lastendruk niet een klein beetje omlaag? Ik heb graag hardgekookte eieren, dus ik ga nog even door. In de schriftelijke beantwoording van onze vragen met betrekking tot de toekenning van 737.000 euro is maar een deel van onze vraag beantwoord. Ik maak van de gelegenheid gebruik. Er wordt een aanzienlijk bedrag toegekend. We hadden gevraagd, is de raad hierin gekend? En wat gaan ze met die bijdrage doen? En waarom krijgen ze dit? En is er misschien ook een ... (00:18:40)? En een tweede vraag, naar aanleiding van de vragen die wij gesteld hebben, Bijzonder Laren krijgt structureel 180.000 euro. Is dat juist? Klopt ons vermoeden dat dit bedrag het bedrag is dat we afgesproken hebben voor het ondernemersfonds en dat de gemeente alleen maar int? Is het mogelijk? Ik mag het eigenlijk niet vragen natuurlijk, maar zouden we antwoord op die vraag kunnen krijgen? Dan hebben wij twee moties ingediend. Allereerst, jongeren kwamen zojuist al bij mijn collega Van den Berg ter sprake. Dynamic Arts, die zal na 1 januari geen geld en geen huisvesting meer hebben. En dat is in een dorp waar de jeugd toch al niet verwordt wordt met mogelijkheden, een buitengewoon slechte zaak. Misschien dat we dan toch beter die extra bijdrage aan de winkeltjes op een wat zinnigere manier kunnen aanwenden. En dan de tweede. Waarschijnlijk, naar alle waarschijnlijkheid ... Mijn confrère, mijnheer Grunwald, is er niet, dus ik denk dat we een stem gaan krijgen. De lampjes branden volop. En het antwoord van de wethouder op een eerdere oproep om de brandtijden te beperken is op een onnozele manier beantwoord. Het zou technisch niet kunnen. Dan kun je natuurlijk twee vragen stellen. Hoe hebben ze die lampjes dan in godsnaam aan gekregen als je ze niet kunt uitzetten? En ten tweede, er zal toch wel ergens een schakelaar gebruikt zijn? Bovendien, de meeste mensen hier zijn volgens mij in staat om thuis lampjes aan en uit te zetten. En dat is kennelijk bij een professionele organisatie niet mogelijk. We gaan het toch nog maar eens even vragen, want ik ben benieuwd hoe het duurzame hartje echt klopt. Overigens, met die verlichting zijn sommige bangige Laarders heel blij, want het maakt het veiliger. En de veiligheid noemde ik al. Zou het niet een beter idee zijn om te gaan zoeken naar de reden waarom ze die diepe angst hebben. En voor die angsten een echte oplossing te vinden in plaats van feestverlichting? Feestelijke verlichting hoort bij een feestelijke periode, maar daarna moeten we weer gaan denken aan duurzaamheid, lichtvervuiling en verspilling. Ik dank u wel voor de aandacht. Er is nog een tweede plaatje met enkele details. Die hadden we nog gemist. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Heel vindingrijk, dank u wel. De VVD, de heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Dank u wel, voorzitter. Leden van het college en de gemeenteraad uiteraard, beste toehoorders en de luisteraars thuis, als die er zijn. Staan we aan vandaag? Ik weet het eigenlijk niet. Ik sta zeker aan in ieder geval. Vanochtend stellen we de laatste begroting vast van deze bestuursperiode 2022–2026. En met nog een paar maanden te gaan, vragen wij de inwoners van Laren om op 18 maart een nieuwe gemeenteraad te kiezen. Wat we met deze begroting in elk geval aan hen kunnen voorleggen, is een deugdelijke financiële basis voor de jaren 2026 en verder. Door de beperking van de spreektijd is het nu helaas te kort om alle resultaten van het college en de gemeenteraad van de afgelopen jaren op te sommen, maar in het algemeen kan ik namens mijn partij onze waardering uitspreken voor de inzet. Op verantwoordingsdag, voorafgaande aan de verkiezingen, zullen we er dan nog wel op terugkomen. Terug naar de begroting, voorzitter. Wie had kunnen denken dat het zover zou komen, als we terugdenken aan de jarenlange dreiging van het ravijnjaar 2026. Opeens ligt er een zonnige toekomst voor ons, terwijl wij jarenlang in financiële angst gezeten hebben. Als een konijn uit de hoge hoed verschijnt opeens een mooie, structureel sluitende begroting. Ik zou bijna zeggen halleluja. Maar het geeft wel te denken. In maart van dit jaar hebben wij het college gevraagd om met voorstellen tot bezuiniging te komen en met voorstellen om nieuwe inkomsten te genereren. Het college heeft zijn werk gedaan met het aanscherpen van de OZB voor niet-woningen. De vraag

die de VVD wel bijgesteld heeft, is welke gevolgen dit nu heeft voor de ondernemers in ons dorp. Wie betaalt uiteindelijk deze rekening? En hoe kan het eigenlijk dat dit voorstel niet door eerdere colleges is bedacht? Voor de overige ombuigingen zien wij vooral een waardevolle voorbeeldfunctie van Blaricum en Eemnes, als ik kijk naar de argumentatie of waar het idee vandaan kwam. Waaruit je zou mogen concluderen ga nog eens verder kijken hoe zij dit beter of slimmer dan wij doen. De VVD stelt bij motie bovendien voor om een nieuwe inkomstenbron te onderzoeken in 2026, namelijk de invoering van toeristenbelasting. De VVD verwacht dat alleen al door de verhuur van woningen en kamers via Airbnb deze heffing voldoende zal opleveren om tegelijkertijd, ook een wens van de VVD, de hondenbelasting af te schaffen. Ik zal die motie straks, voor zover nog nodig, toelichten. De VVD vindt in dat verband dat het college zich onvoldoende heeft ingespannen om een hotel te realiseren in Laren. Dit was een concreet coalitiepunt van de VVD, dat het college naar ons inziens onvoldoende, of eigenlijk niet echt, heeft opgepakt. We zullen hier blijkbaar in de nieuwe bestuursperiode nog harder op moeten inzetten. Twee andere grote verkiezingspunten van de VVD zijn gelukkig wel opgepakt en deels opgenomen, ook al in de begroting. Het Integraal Huisvestingsplan voor onderwijsgebouwen is opgesteld, ingepland en begroot. Complimenten aan alle collega's en het college hoe geweldig dit proces is gelopen. En daarnaast heeft de VVD aangedrongen op het opnieuw optuigen van een vereveningsfonds. Dat is nog niet af. En de VVD vraagt het college waarom hier nog geen financiële doorvertaling over is opgenomen in de begroting of in de meerjarenraming. U verwacht hier voor volgend jaar immers wel de eerste ervaringen mee op te doen. Dan vooruitkijkend, voorzitter, heeft de VVD gekeken naar alle onnodige reserves. Het is een goed gebruik dat bij de laatste begroting van een bestuursperiode elk college ook zou behoren te kijken naar investeringsruimte voor een nieuwe coalitie. Ik kon deze nergens vinden. En we zullen hierover een motie indienen die verband houdt met de beantwoording van onze vragen, 29 en 30, over de alsmaar voortdurende reserves en voorzieningen waar naar onze mening niets mee gebeurt. Het advies zal zijn om dit bij de vaststelling van de jaarrekening 2025 recht te trekken, zodat de nieuwe coalitie straks dit geld kan inzetten om hun politieke wensen voor de volgende bestuursperiode te realiseren. Wat betreft de beantwoording van de technische vragen, dank allereerst voor de beantwoording van onze vragen. Maar we vragen voor de toekomst wel meer reflectietijd tussen het sturen van de antwoorden en het schrijven van de algemene beschouwingen. En het eventueel opstellen van moties en amendementen. Die tijd was nu veel te kort. Wij willen graag in debat met de wethouder wonen over wat hij bedoelt met het cryptische antwoord bij vraag 11 over de sociale woningbouw in het Larense deel van Crailo. Dan vragen we graag een debat aan met de wethouder financiën over de onwaarschijnlijk gemakkelijke verhogingen met forse percentages, zoals we concludeerden bij onze vragen op 21, 22, 23 en 27. Het gaat allemaal over de organisatie BEL en de regio. Het lijkt alsof dit er even in gefietst wordt. Vraag 28, waarom wordt niet het gehele bedrag van een ton aan de bibliotheek uitgekeerd? En wat vindt de bibliotheek zelf? Wat gebeurt er nu met die niet-uitgekeerde 33.000 euro en mag dit zomaar? Dan rond ik af, voorzitter, met het feliciteren van het college met deze begroting. Waar wij weliswaar een aantal kritische vragen bij hadden, maar die in het algemeen op onze instemming kan rekenen. Wij geven het college en de organisatie graag ons vertrouwen bij de uitvoering daarvan. Dan ga ik op uw voorstel even in op de moties die we hebben ingediend. Moment. Krijg ik nu een sticker of een krul dat ik het binnen de tijd heb gedaan?

De voorzitter: Zo ongeveer wel, als eerste.

De heer Koldenhof: Je weet het niet. Motie 1. Die gaat over het verhogen van ... Sorry, het voorstel is eigenlijk om een onderzoek te doen, het college daar nu al toe op te dragen, om in het voorjaar van 2026 met een voorstel te komen hoe we toeristenbelasting kunnen invoeren en dat mee te nemen bij de voorjaarsnota. En daarmee dan voldoende inkomsten te genereren om vanaf 2027 de hondenbelasting af te schaffen. De argumenten. Wilt u dat ik ze helemaal voorlees?

De voorzitter: Hoeft niet helemaal, want komt straks ook nog aan bod. Het gaat om de kern.

De heer Koldenhof: De kern is dat we de enige gemeente in de regio zijn die nog hondenbelasting heft. Ook Eemnes schaft het af, heb ik begrepen. Dat is dan niet de regio Gooi, maar het is wel BEL in dit geval. En ook andere gemeenten om ons heen verhogen, want die hebben daar al de toeristenbelasting. Dus als wij meer gezamenlijk willen optrekken, ook een beetje uniformiteit van beleid willen in de regio, dan zouden we ... Daarom hebben we deze motie ook ingediend. Maar ook bovendien vanuit de hele ouderwetse gedachte van hondenbelasting, dat het ooit is ingevoerd als een luxebelasting. Terwijl we toch tegenwoordig niet meer kunnen zeggen dat dit nu echt een luxe is om een hond te hebben en dat daar extra voor betaald zou moeten worden. Bovendien komen de inkomsten van de hondenbelasting in de algemene middelen terecht en niet ten gunste van honden of hondenbezitters. Dan ga ik over naar de motie 5, die heb ik samen met D66 ingediend. Ik meen dat mevrouw Van Dorst ook iets zal zeggen over dezelfde intentie die wij hebben, namelijk dat de nieuwe coalitie enige bestedingsruimte moet hebben om eerste gedeeltelijke of gehele politieke wensen te kunnen realiseren. Al was er maar het starten van een onderzoek of iets dergelijks. En daar is nu niks over opgenomen in de begroting en we vinden dat eigenlijk een tekortschietsing in het voorstel van het college. Dus we kijken dan of in de reserves die er staan, met naam en toenaam genoemd welke reserves dat zijn, of daar ruimte zit om het nieuwe college bijvoorbeeld in de orde van grootte van een kwart of 500.000 euro geld te kunnen geven of voor te leggen. Dan nog een technische motie. Er gaat ontzettend veel geld om in onderwijshuisvesting. Van het beheer en onderhoud van het schoolplein tot en met natuurlijk de enorme forse investering van 34 miljoen, waar we allemaal onze handtekening onder hebben gezet. Maar het staat zo verspreid in de begroting waar wat wordt uitgegeven, waar wat wordt verantwoord, dat wij met een voorstel komen om een aparte paragraaf in alle toekomstige begrotingen, en dan ook bij de verantwoording en jaarrekening, op te nemen waarin die uitgaven in één oogopslag zijn weergegeven. En ook de voortgang daarvan. Dat zijn de moties die ik heb ingediend en die ik bij deze ook al meteen indien, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Larens Behoud, de heer Loeff.

De heer Loeff: Dank u wel, voorzitter. Geachte college, leden van de raad, aanwezigen en toehoorders thuis. Voor ons ligt ter bespreking de programmabegroting 2026. Het is opnieuw een lijvig boekwerk dat laat zien waar onze gemeente allemaal voor zorgt, of mee aan de slag is of mee aan de slag gaat. We zijn ook bijna aan het einde van de vierjarige bestuurstermijn en daarbij is het goed om ook de balans op te maken. Ons college heeft veel werk verzet om de uitgaven inzichtelijk te maken, de begroting op orde te krijgen en deze ook nog eens overzichtelijk aan ons te presenteren. En daarvoor wil ik het college in deze bestuursperiode danken. Het is onder meer gezien de onzekerheid over de uitkeringen uit het gemeentefonds geen gemakkelijke taak geweest. De onzekerheid over de hoogte van de rijksbijdrage maakt dat we met elkaar hebben moeten nadenken over bezuinigingen. Laren krijgt behalve overheidsuitkeringen inkomsten uit eigen belastingen en uit heffingen. Maar door het ontbreken van bouwgrond en omdat we een kleine gemeente zijn, is en blijft het jaarlijks leveren van een sluitende financiële verantwoording en begroting een vraag en is ook het opstellen van de begroting dus soms koffiedikkijken. Laren heeft volgend jaar afgerond zeven ton meer uitgaven dan er binnenkomt. Structureel is er, zoals wij het kunnen lezen, een overschot van vijf ton. Het verschil, 1,2 miljoen, zit hem dus in incidentele nadelen, vooral eenmalige investeringen in de BEL-combinatie. Als we kijken naar de programma's en de meerjarenbegroting, dan lijkt het erop dat de eenmalige uitgave wordt gerepareerd met een structurele lastenverhoging. Zeven ton meer OZB niet-woningen treft niet alleen winkeleigenaren als Albert Heijn en de Suit Supply, maar ook het sportcentrum De Biezem, zorginstellingen en kleine winkeliers waar we juist heel zuinig op zouden moeten zijn. En hoewel het argument is dat OZB ondernemers gelijk wordt getrokken met Blaricum, heeft het dus ook wel degelijk effect op onze sociale en maatschappelijke voorzieningen. De vraag aan het college, waarom is niet gekozen het overschot van vijf ton structureel terug te brengen naar nul en de OZB niet-woningen met slechts twee ton te verhogen? Twee, het eenmalige tekort van 1 miljoen wat we dan overhouden is verantwoord, of lijkt verantwoord, gezien de stille reserves die er zijn op Crailo en de hogere bouwlijstjes als gevolg van het IHP, wat de komende jaren gaat plaatsvinden. Deze

opbrengsten zijn volgens ons niet meegenomen in de begroting. Wat gaat het college doen om maatschappelijke instellingen als het zwembad en anderen te compenseren met de OZB-lastenstijgingen? Ons tweede zorgpunt gaat bij deze algemene beschouwingen uit naar het sociaal domein. De auditcommissie heeft hierover een heldere presentatie gekregen, waarbij inzichtelijk is geworden hoe de overschrijdingen tot stand zijn gekomen. We danken de wethouder sociaal domein voor het geven van dit inzicht. Ongetwijfeld komt bij mijn collega's dit punt nog aan de orde. Bezien de beperkte tijd pik ik er echter één aspect uit en dat is bestaanszekerheid. Hoewel de hoofdlijn, voor zover we kunnen zien, op orde is of komt, merken we als dorpspartij dat mensen aan de financiële onderkant van onze dorpsse samenleving het moeilijker hebben dan ooit. Waar we als raad kijken naar soberheid en doelmatigheid, is het logisch dat mensen met een inkomen of vermogen geen kosten vergoed krijgen voor zaken als bijvoorbeeld de huishoudelijke hulp. Echter, hoe komen we mensen met een uitkeringssituatie tegemoet die chronisch ziek zijn en toch gemeentelijke belasting moeten betalen naast hun eigen risico van 385 euro? Dat is voor mensen met een bijstandsuitkering heel veel geld. We krijgen signalen dat de samenwerking met Huizen niet tijdig, maar vooral ook heel formeel reageert als het gaat over regels en uitzonderingen. Kan dat makkelijker en menselijker? En is het college bereid deze mensen die zich bij ons melden ook zelf te woord te staan? Graag uw reactie hoe u met deze individuele gevallen omgaat, in het kader van het nogal beperkte hoofdstukje 5.2.22 in de begroting over de bestaanszekerheid. Dat is een heel kort stukje. We gaan daar ook nog een specifieke motie over indienen. Daar kom ik straks op. We zien omdat we weinig geld verdelen hebben over het algemeen een beleidsarme begroting. Echter, de verkiezingen komen eraan en dat betekent dat partijen met wensenlijstjes richting de kiezer gaan. Als we kijken naar de lasten voor de burger dan zien we dat Laren weliswaar hoge lasten heeft, maar dat er ook sprake is van hoge WOZ-waarde. Echter, we hebben begrepen dat hogere WOZ-waarde leidt tot meer inkomsten, ook vanuit de overheidskant. En hierdoor zouden we, als we een extra inning zouden plegen, dus meer kunnen doen voor het dorp. Als we de WOZ nog iets zouden verhogen. Kan het college ons dilemma's schetsen van de communicerende vaten met betrekking tot het WOZ-tarief en de vrije ruimte versus de uitkering uit het gemeentefonds? We hebben begrepen dat dat een soort versterkende vaten zijn. Hoe meer wij innen, hoe meer de uitkering uit het gemeentefonds. Maar misschien hebben we het verkeerd begrepen. Naar aanleiding van de aanvraag voor een nieuwe school in Laren kregen we van het college antwoord op vragen van onze collega's van de VVD. Onze vraag, hoe gaat u om met reserveringen c.q. onverwachte uitgaven van, zoals we lezen, enkele tonnen als er sprake zou zijn van nieuwe huisvestingsvoorzieningen voor scholen en meubilair, ook al zijn die tijdelijk? Ik heb er toch nog een paar, sorry, voorzitter. Als we kijken naar de efficiency en duurzaamheid vinden we het triest om te moeten constateren dat bij de Gooise School alle schoolmeubelen letterlijk aan de weg zijn gezet. Daar is onze miljoeneninvestering toch niet voor bedoeld? Vorig jaar kwamen we met een wens voor een sport ... Ik hou het kort, ik ga een beetje samenvatten. Voor een sportraad, voor een mecenas voor de sport. En wij hadden gevraagd of de sportraad zou kunnen komen met een overkoepelende visie op de sport. Graag vernemen we van het college de stand van zaken en een planning wanneer we die visie kunnen verwachten en hoe u eventuele wensen voor nieuwe velden bijvoorbeeld heeft verwerkt in de meerjarenbegroting. We lezen voorts dat er een bedrag van 30.000 euro is gereserveerd voor audio voor de raadsvergaderingen. Dat is echt niet meer van deze tijd. Is het college bereid hiervoor een bedrag op te nemen in de komende meerjarenbegroting om te zorgen voor videoverbindingen en dit mee te nemen in het overdrachtdossier naar het nieuwe college? Dames en heren, ik kom tot een afronding. Het is onze taak als fractie om kritisch te zijn op de begroting. We zien ook dat ons college veel werk verzet heeft om zaken op orde te krijgen. En in een klein dorp met korte lijnen is het scherp aan de wind zeilen en vaak reageren op kleine dingen. De balans opmakend overheerst dus de positiviteit. Want u presenteert ons een sluitende meerjarenbegroting in onzekere tijden. Daarvoor zijn we u dankbaar en we zien uit naar uw antwoorden in de eerste termijn. En dan kom ik tot de motie. Constaterende dat er voor minima met chronische ziekte of beperking sinds 2021 de vergoeding van het verplicht eigen risico is afgeschaft, dat hebben we hier overigens zelf gedaan in deze raad, in de vorige raad. Dat hiervoor in de plaats een regeling is gekomen voor vergoeding via de bijzondere bijstand. Dat deze

vergoeding zich richt op kosten die niet op een andere manier worden vergoed. En dat deze regeling volgens onze informatie niet inhoudt dat het hier ook om het verplicht eigen risico kan gaan. Overwegende dat hiermee chronisch zieken in de bijzondere bijstand sinds 2021 hierdoor onevenredig worden getroffen. Verzoekt het college om de regeling aan te passen en de getroffen inwoners in de bijzondere bijstand hiervoor met terugwerkende kracht te compenseren. En ik heb voor de duidelijkheid in de motie, ik weet niet of die is overgenomen, de scan opgenomen. De link naar hoe de regeling in elkaar zit. Dat is onze motie voor de eerste termijn. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we over naar Democratisch Laren. De heer Spaan.

De heer Spaan: Ik hoop dat ik goed te verstaan ben. Goedemorgen allemaal. Ik kwam wat laat binnen en ik heb jullie niet goeiedag kunnen zeggen, maar bij deze dan. Ik hoop het ook niet heel lang te houden. Er staat 5 minuten, heb ik begrepen. Met waardering naar het college en in het bijzonder wethouder Jan Van Midden, heeft onze fractie kennisgenomen van de programmabegroting 2026. Ook de ambtenaren geldt hier een compliment. Alom optimisme en goede vooruitzichten lijkt het. De kosten en baten zijn in evenwicht en dit lijkt in eerste instantie goed. Toch willen wij een kleine, zoals dat heet, winstwaarschuwing geven. Zeker met de toch wat chaotische stappen afgelopen jaren in de landelijke politiek. Niets is wat het lijkt is inmiddels alom van kracht. Laren, let op uw zaken en wordt niet overmoedig, waardoor op termijn onze zelfstandigheid weleens in het geding kan komen. Met name voor ons mooie dorp kan dit ook gelden. Immers in voorjaar 2026 gemeenteraadsverkiezingen en ook dat biedt geen vastomlijnde zekerheid op beleid- en uitvoeringsgebied. Een nieuw bestuur geeft nieuw elan, maar kent ook het item profileringsdrang. En dit kan betekenen dat wat nu besloten wordt, in de komende bestuursperiode weer heel anders wordt. We zijn een tijdelijke fractie die op verzoek van de vorige raadsvoorzitter, burgemeester Nanning Mol, eenmalig een zetel invult die verloren dreigde te gaan. Vanuit die positie gaan wij niet in detail veel op- en aanmerkingen maken over de voorliggende cijfers. Niets is vervelender dan regeren over het graf heen. We hebben wel een punt dat ons is opgevallen. We zijn verheugd dat uiteindelijk de schoolgebouwenrenovatie wordt opgepakt. Voor zover wij goed begrepen hebben, is hiermee aan miljoenen investeringen gemoeid waarvoor de gemeente een lening heeft afgesloten. Daarom de vraag, is het niet zo dat vanuit het gemeentefonds jaarlijks een aanzienlijk bedrag aan gemeenten wordt verstrekt voor onderwijs? En is daar dan geen reservering uit gedaan? Wanneer dit zo is, dan komt de vraag of dit wijs beleid is geweest. Immers, geld voor een speciaal doel gebruiken in algemene middelen, waarna er uiteindelijk voor dat doel geleend moet worden, is niet zo slim. Op het gebied van investeringen in onze leefomgeving mag u van ons verwachten dat we hechten aan nog betere groenvoorzieningen en energiebeheer en klimaatdoelen, met de goede voorbeeldfunctie van de gemeente zelf. Ook rekenen wij erop dat de reconstructies van de Eemnesserweg en Naarderstraat voortvarend worden opgepakt, zodat de inwoners en winkeliers weer rustig kunnen gaan slapen. Ik sluit af met de wens uit te spreken dat de komende bestuurlijke periode in Laren een optimistische tijd zal worden, met een voor velen aangenaam leefklimaat en respect naar elkaar. En op tijd de nodige humor.

De voorzitter: Dank u wel. Mooi binnen de tijd, dank u wel. D66, mevrouw Van Dorst.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Goedemorgen allemaal, college, collega's en toehoorders. We hebben er ook thuis de wekker bij gezet, want in de kadernota hadden we het te lang gemaakt. Daarom nu verkort en hopelijk duidelijk. Inderdaad aan het eind van deze raadsperiode werpen de fracties nog een keer hun laatste blik op de begroting 2026 en de financiële ontwikkelingen van de afgelopen vier jaar. Zoals wij deze hebben gelezen, moeten wij volgend jaar rekenen op grote investeringen in achterstallig onderhoud van de Naarderstraat, de schoolgebouwen en de BEL-organisatie. En ook de kosten voor de jeugdzorg blijven onvoorspelbaar. Maar in tegenstelling tot enkele voorgaande jaren lijkt de financiële situatie in Laren stabiel en het financieel meerjarenbeleid van het huidige college solide. Dank u wel, wethouder Jan Van Midden en

inderdaad ook de ambtenaren, zoals al eerder werd gezegd. Een volgende coalitie zal kunnen starten met een gemeentekas die op orde is. D66 is er trots op dat we de afgelopen vier jaar veel uit ons coalitieprogramma hebben kunnen uitvoeren. Zo is er een koersdocument duurzaamheid uitgerold. Het achterstallig onderhoud en de verduurzaming van onze schoolgebouwen worden opgepakt en daar zijn we hartstikke blij mee. De woonvisie en de verkeersvisie worden eind dit jaar besloten. En we hebben thematafels opgezet waardoor het vertrouwen van inwoners in het gemeentebestuur groeit. Toch wil D66 de volgende generatie een aantal aandachtspunten meegeven. Ten eerste dat deze sluitende begroting vooral gebaseerd is op een eenmalige, niet-structurele bijdrage van de rijksoverheid. Ons huishoudboekje is erg afhankelijk van externe factoren en de landelijke overheid. Daarnaast blijven wij als groot risico de kosten binnen de maatschappelijke ondersteuning zien. Waarin veel aandacht wordt besteed, maar weinig ruimte is voor snelle besparingen. Ook de achterstand in onderhoud van wegen, riolering, groen. Deze vergen nog grote uitgaven. En natuurlijk niet te vergeten de prijsverhogingen in loonkosten en materialen. Zij zullen dan ook nog scherpere prioriteiten moeten aanbrengen. Preventie in het sociaal domein zal nog meer aandacht moeten krijgen om de zorgkosten te kunnen beheersen. Subsidies inkomensafhankelijk maken kan daarvoor een belangrijk instrument zijn. Eind deze maand wordt de verkeersvisie besloten. D66 vindt de veiligheid op de doorgaande wegen Eemnesserweg en Naarderstraat belangrijk. Het verzoek is deze niet te lang te bevroren en snel besluiten te nemen tot verbetering ervan. Voor een beter inzicht bevelen wij de volgende coalitie aan om in de begrotingen helder inzicht te geven per uitgavenpost. Niet alleen per programma, maar ook per sub component als jeugdzorg, Wmo, infrastructuur en personeelskosten. Ons D66-credo 'het kan wel' zal het uitgangspunt blijven, maar elke nieuwe investering moet kritisch getoetst worden en zal altijd van een duidelijke dekking moeten worden voorzien. Zeer belangrijk in deze kleine gemeente. Maar reserveer ook alleen buffermiddelen waar dat echt nodig is, zoals de VVD ook al stelde, om zo direct toch meer keuzes te maken. Maar stel een prioriteitenlijst op en kijk naar mogelijke extra inkomsten. Kijk naar die lijst van ombuigingsvoorstellen en verdienmodellen. Voorbeelden als het instellen van precario- en gemakkelijksbelasting en het in rekening brengen van ondersteuning van de buitendienst bij evenementen zijn hier zeker goede ideeën om structureel aan de begroting bij te dragen. Naast financiële aandachtspunten vindt D66 het ook belangrijk aan te geven dat splitsing van wonen en het inbreiden voor nieuwe woningen voorrang krijgen boven bebouwing in onze spaarzame natuurgebieden. Wij vinden ook dat de door de provincie Noord-Holland voorgestelde snelle doorfietsroute voor Laren nog nader moet worden onderzocht. Dit zal een grondige voorbereiding in onze eigen gemeente moeten hebben. Ten slotte vragen we aandacht voor de belangrijke gemeenschappelijke regelingen. De MRA, het Goois Natuurreservaat, de omgevingsdienst, het regiokantoor. Het zijn belangrijke overlegorganen waarin Laren haar belangen met volle inzet moet blijven behartigen. Dank u wel, voorzitter. Dit was onze bijdrage binnen de tijd.

De voorzitter: Dank u wel. En u had nog een motie, nummer 5, over het betrekken van de reserves. Heeft u daar al voldoende over gezegd?

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Ik denk dat de VVD er voldoende over heeft gezegd en ons daar ook bij heeft betrokken, wat ik ook net in mijn algemene beschouwingen meldde.

De voorzitter: Prima, dank u wel. En dan tot slot Liberaal Laren. Mevrouw Timmerman.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Dank u wel, voorzitter. Geachte voorzitter, college, raad en toehoorders hier in de zaal en thuis. Als gemeenteraad worden wij geacht te begrijpen waaraan ons gemeenschapsgeld wordt uitgegeven, hoe het wordt verdeeld en waar we eventueel kunnen of moeten bijsturen. Dat is de kern van onze taak. Controleren, sturen, verantwoording nemen en het uitleggen aan de burger. Maar dat kunnen we alleen doen als de financiële informatie helder, volledig en inzichtelijk is. Dat is op dit moment niet het geval. Sterker nog, op sommige punten is het onmogelijk om te volgen wat er precies gebeurt met het geld van onze

inwoners. Van ons allemaal. Programma's zijn in elkaar geschoven en het boek Uitvoeringsinformatie, dat juist bedoeld is om de achtergronden te verklaren, ontbreekt sinds vorig jaar volledig. Laat helder zijn, dit verwijt geldt niet onze wethouder financiën, maar de manier waarop de ambtelijke organisatie informatie deelt. En dat is een breder probleem dan alleen in Laren. Gemeentelijke organisaties werken steeds vaker data gedreven, maar vergeten dat cijfers zonder context niets zeggen. Een heel simpel voorbeeld ter verduidelijking: de subsidie stijgt, staat ergens, met 53.000 euro. Elders staat datzelfde bedrag weer vermeld als nieuwe ontwikkeling. Maar welke ontwikkeling? Voor wie en waarom? Dat is data, geen informatie. Als daarbovenop de subsidielijst ook nog ontbreekt, die we elk jaar vragen. Die steeds opnieuw wordt beloofd maar die we nooit krijgen. En als het achterliggende cijferboek Uitvoeringsinformatie niet beschikbaar is, kunnen wij onmogelijk volgen wat er gebeurt. En dat is heel jammer. Hoe kunnen wij dit uitleggen aan de burger, laat staan sturen op de begroting? De overheid dreigt steeds meer naar binnen gekeerd te werken, terwijl de burger juist wil weten hoe en waarom besluiten worden genomen. En het is aan de volksvertegenwoordiging om dat verhaal te kunnen vertellen. Onze oproep, onze cri de coeur is dan ook breng het verhaal weer terug in de cijfers. Dat die cijfers kloppen, daar twijfelen we niet aan. Maar er is meer nodig dan getallen alleen. Van kadernota tot begroting. Tijdens de behandeling van de kadernota in mei zagen we een tekort van 1,6 miljoen. Vrijwel gelijktijdig kwam de meicirculaire met een meevaller van 1,5 miljoen. Er bleef nog maar een heel klein tekort over. In de voorliggende begroting zien we echter een heel ander beeld. Een tekort, wederom, van ruim zeven ton. Weliswaar grotendeels incidenteel geld, maar toch. Tijdens de behandeling van de kadernota is ook toegezegd dat er ombuigingsvoorstellen zouden komen, gebaseerd op de gezamenlijke sessie met veel raadsleden. Concrete, snel uitvoerbare maatregelen, het zogenaamde laaghangend fruit. Wij hebben toen voorgesteld om een toeristenbelasting in te voeren, de precarioheffing effectiever in te zetten en personeelsinzet bij evenementen deels door te berekenen. En aan de ombuigingskant het financieel vertalen van de afbouw van het serverpark, hetgeen al in gang was gezet. Van die voorstellen is enkel het laatste punt overgenomen, goed voor 42.000 euro. Wij vragen het college met spoed werk te maken van de overige voorstellen. De toeristenbelasting, vermakelijkheidsbelasting en de andere genoemde maatregelen zijn snel realiseerbaar en leveren structurele baten op. Bibliotheekmiddelen. Geld voor wat het is bedoeld. Vanuit het ministerie van OCW ontving Laren 100.000 euro ter versterking van het bibliotheekwerk. OCW vraagt expliciet om dit hele bedrag volledig hiervoor in te zetten. In de kadernota was dit niet het geval: slechts 76.000 euro. Op ons verzoek heeft de wethouder aangegeven er positief tegenover te staan om toch de 100.000 euro volledig in te zetten, maar dat zien we in de begroting niet terug. Wij vragen u dit alsnog te willen doen en wij hebben hier een motie voor. OZB-verhoging niet-woningen. Een duveltje uit een doosje. Tijdens de kadernota, die de kaders voor de begroting geeft, is nooit gesproken over een verhoging van de OZB. En nu plotseling bij de ombuigingsvoorstellen duidt de forse stijging van de OZB niet-woningen op. Verpakt als harmonisatie met Blaricum. Dat klinkt vriendelijk, maar betekent voor onze ondernemers een monsterverhoging, juist in een tijd dat zij het al zo moeilijk hebben. Wij vragen, waarom stond dit niet in de kadernota? Daar stond slechts de inflatiecorrectie. Waarom geen harmonisatie met Eemnes, want die betalen namelijk veel minder? En wat betekent dit voor onze middenstand? Wij vrezen dat dit beleid meer kwaad dan goed zal doen. Leegstand ligt op de loer. Voor Liberaal Laren is dat onbegrijpelijk en onacceptabel. Wij dienen ook hiervoor een motie in. BEL-organisatie. Onder het kopje Toekomstbestendige BEL zien we dat de bijdrage van Laren opnieuw stijgt. Van 9,8 miljoen vorig jaar naar 10,6 dit jaar. Onze vraag is simpel, wanneer is het genoeg? We worden elk jaar opnieuw geconfronteerd met extra kosten voor stabilisatie, terwijl de organisatie allang stabiel zou moeten draaien. Extra geld is niet de oplossing. Duidelijke afspraken en beter besturen wel. Energielasten en De Biezem. De hogere energielasten van 215 voor De Biezem baren ons zorgen. De jaarlijkse tekorten komen in zijn geheel al voor rekening van Laren. Dat is nog tot daaraan toe, maar nu er forse bedragen aankomen voor verduurzaming, is dit voor Laren alleen niet meer op te hoesten. Wij vinden het onverantwoord dat deze kosten niet worden gedeeld met Blaricum en Eemnes. Wij roepen dan ook de wethouder op om voor de verkiezingen met beide gemeenten nog om de tafel te gaan om tot een goede verdeling te komen. Ook Blaricum en Eemnes hebben immers belang bij het behoud van ons

gezamenlijk zwembad. Wonen op de Caliskamp. Wij vragen de wethouder om eindelijk door te pakken met woningbouw op de Caliskamp. Dat betekent ook gebruikmaken van de wijzigingsbevoegdheid om de bestemming industrie te wijzigen naar wonen, conform eerder geaccordeerde afspraken met de raad en het vastgestelde bestemmingsplan. Tot slot. Steeds meer inwoners van Laren hebben moeite de eindjes aan elkaar te knopen. Landelijke belastingen, ook op eerste levensbehoeften zoals voeding en energie, blijven hoog. En daarbovenop stijgen ook elk jaar onze lokale woonlasten. Zo betalen onze inwoners niet alleen de meeste lokale belasting van de drie BEL-gemeenten, maar vergeleken met het landelijk gemiddelde is het nog veel erger. De cijfers spreken boekdelen. Onze inwoners betalen in 2025 163,5 procent boven het landelijk gemiddelde aan lokale lasten en in 2026 zelfs 191,8 procent. Dat betekent dat de Larense burger bijna twee keer zoveel lokale belasting betaalt als gemiddeld in Nederland. Dat is niet houdbaar. Als we zo doorgaan, drijven we de minder draagkrachtigen ons dorp uit. En dat kan nooit de bedoeling zijn. Dank u wel voor uw aandacht. Dan de twee moties. De eerste gaat dus over de aanvulling van de 67.000 euro die van OCW gevraagd is, om dat helemaal aan te wenden voor het bibliotheekwerk, hetgeen eigenlijk bij de behandeling van de kadernota al min of meer is toegezegd. Dus vriendelijk verzoek om dat alsnog te doen. De tweede is, in de kadernota werd nog uitgegaan van een OZB-verhoging van slechts de inflatiecorrectie. Dus we hebben ons hier nog niet over kunnen uitspreken, want dit kwam pas in de begroting. Dit is dus de eerste gelegenheid dat wij hier iets over kunnen vinden. En gezien het enorme bedrag is dat nu onmogelijk terug te draaien, maar wij vragen het college vriendelijk om daar rekening mee te houden met de zomernota, dat het bedrag naar beneden kan worden bijgesteld. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het eind gekomen van de algemene beschouwingen en we gaan in het presidium maar weer een keer bespreken of die vijf minuten wel genoeg waren. Ik vrees van niet. Ik denk dat, dat kunnen we alvast opschrijven, voor volgend jaar tien minuten iets beter is en iedereen iets meer lucht en ruimte geeft. Maar degenen die binnen de tijd hebben gered, denken daar anders over. Dit soort discussies voeren we niet hier, maar in het presidium. Dus dat komt goed. Dank u wel, mijnheer Koldenhof. We gaan schorsen voor een half uur ruim. Ik zie u graag om 11.00 uur weer hier terug. Dank u wel. Ik schors de vergadering.

De voorzitter: Ik heropen de vergadering en het college is nu aan de beurt voor een reactie op de algemene beschouwingen. En als eerste de wethouder financiën, de heer Van Midden. U heeft het woord.

De heer Van Midden: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Allereerst wil ik de raadsleden bedanken voor het vertrouwen dat zij in de wethouder financiën hebben uitgesproken over de afgelopen jaren. En natuurlijk ook daarbij het college, die mij natuurlijk aan alle kanten ondersteund en ook de ambtenaren die mij daar geweldig in ondersteund hebben en heel veel inspanningen hebben kunnen leveren. Het vertrouwen is wederzijds. Ik wil u ook danken voor de samenwerking op financieel gebied de afgelopen jaren. Wat mij betreft is die heel constructief geweest. Open, transparant, af en toe heel kritisch naar elkaar, maar dat mag ook. En dat heeft uiteindelijk geleid tot in ieder geval de begroting zoals die na al die jaren hier voor ons ligt. Dus waarvoor dank. Het college presenteert de laatste begroting uit haar regeerperiode. Het is helaas de laatste begroting, moet ik zeggen, met de nodige weemoed. Maar ik hoop uiteindelijk weer terug te komen op de een of andere manier. Wij laten, zoals u ook constateerde, een financieel stabiele koers zien. We bouwen verder aan een financieel solide Laren. Ondanks landelijke onzekerheden rond de algemene uitkering ziet u in de begroting terugkomen dat we financieel gezond blijven en koersvast zijn. Wat we vooral zien, en ik moet zeggen dat vereist nog wel wat kunst en vliegwerk, is dat we optimaal gebruik maken van onze beschikbare middelen. Waaronder ook, en dat is niet onbelangrijk om te melden, de inzet van ons maatschappelijk kapitaal. En dat zijn eigenlijk alle vrijwilligers die ons ondersteunen bij de uitvoering van ons beleid in alle vormen, alle verenigingen, alle organisaties en dat soort zaken. En dat is een niet-misstaand bedrag als je dat uiteindelijk op geld gaat waarderen. En op die manier kunnen wij ook onze hoogwaardige voorzieningen in

stand houden. U ziet ook terugkomen in de begroting dat wij gericht investeren in leefbaarheid, onderwijs, woningbouw en ook de sterke ambtelijke organisatie. Ondanks de kritische vragen die erover gesteld worden, maar die zal ik straks toelichten op de specifieke vragen vanuit de algemene beschouwingen. En tegelijkertijd zorgen we ervoor dat de gemeentekas gezond blijft en ook zo blijft. En wat ik al zei, het financieel maanbeeld is gunstig voor de komende jaren. Dat betekent ook dat een volgend college in beginsel gewoon een goede start heeft voor haar periode. En zo zorgen wij ervoor dat Laren Laren blijft voor nu en later. Dan zal ik ingaan op de specifieke vragen zoals gesteld zijn in de algemene beschouwingen. Allereerst de vraag van Groen Laren, waarin geconstateerd wordt dat er aan de horizon van de begroting wel een uitdaging ligt met de vraag of de lastendruk niet omlaag kan. Uiteindelijk is het algemeen zo dat Laren ongelooflijk hoogwaardige voorzieningen heeft. Daarvoor betalen we met elkaar een prijs. En we zien ook dat de lokale lastendruk zo hoog is, domweg omdat de WOZ-waardes van de woningen gewoon enorm hoog zijn. U ziet dat ook terugkomen in de begroting. De gemiddelde WOZ-waarde is ruim 1 miljoen, dus dat betekent dat je uiteindelijk ook in absolute zin best wel een hoog bedrag betaalt. Maar uiteindelijk hebben we dat, en dat zie ik terugkomen in de begroting, ook nodig om die hoogwaardige voorzieningen in stand te houden. Kijk naar alle functies die we hebben. Kijk alleen al naar het onderwijs, met alle basisscholen die we hebben en twee voortgezet-onderwijsscholen voor een dorpje van elf en een half duizend inwoners. En dat heeft nu eenmaal zijn prijs. Wat betreft Groen Laren, de bijdrage aan Bijzonder Laren en de vraag of uiteindelijk de raad daarin gekend is. Wat betreft de incidentele bijdrage van 2025 is de raad daarin gekend. Hij is meegenomen in de slotwijziging 2024. Daar heeft u akkoord op gegeven. Dat is een incidenteel bedrag. In de begroting zoals die nu voorligt gaan we uiteindelijk dat bedrag structureel meenemen in de begroting. Dat was een eenmalige verhoging plus de indexatie en die hebben we nu structureel mee-begroet. En het is een bedrag van 180.000, geloof ik zo uit mijn hoofd. Uiteindelijk met het vaststellen van de begroting heeft u het mandaat om daar ook wat van te vinden. U vraagt daarbij, mijnheer Vos, ook of het vermoeden klopt dat de gemeente dat bedrag int bij de bedrijven en doorsluis naar Bijzonder Laren. Het klopt dat we het uiteindelijk innen via de OZB niet-woningen. Daar zitten commerciële instellingen in en maatschappelijke instellingen. En uiteindelijk betalen we vanuit de begroting 180.000 euro aan Bijzonder Laren. Dan heeft de VVD de vraag gesteld, of merkt op, dat het college werk gedaan heeft met het aanscherpen van de OZB voor niet-woningen. En de vraag die de VVD erbij stelt, welke gevolgen dit heeft voor de ondernemers in het dorp en wie uiteindelijk deze rekening betaalt? En hoe het kan dat dit voorstel niet door andere colleges is bedacht? Om met de laatste vraag te beginnen, dat weet ik niet, waarom andere colleges dit niet hebben bedacht. Ik heb wel bij mijn masterclass financiën van mijn leraar te horen gekregen dat heel veel colleges eigenlijk te weinig acht slaan op de OZB niet-woningen. Ook als instrument om in te zetten om eventueel extra opbrengsten te genereren, die uiteindelijk ook weer deels terugkomen bij de ondernemers. Wie uiteindelijk de rekening betaalt? Uiteindelijk komt natuurlijk de nota bij de eigenaar en bij de huurder terecht. Dus bij de winkelier om het zo maar te zeggen en de eigenaar van het pand. Ik heb een snelle berekening gemaakt wat dit betekent, ook even in relatie tot de motie die Liberaal Laren heeft ingediend. Maar de gemiddelde WOZ-waarde van een winkelpand ligt op zo'n 370.000-380.000 euro. Deze verhoging betekent een verhoging van 44 euro per maand om dat te kunnen doen. We hebben dat gedaan om de begroting sluitend te krijgen, dus in die zin is die constatering ook terecht. Maar tegelijkertijd zien we dat we ongelooflijk veel investeren in de infrastructuur van het dorp, in het centrumplan, we gaan aan de slag met de Naarderstraat. Dat zijn allemaal enorme investeringen die uiteindelijk ten voordele komen van de winkeliers en de eigenaren van de panden. Terwijl als je daar niks mee zou doen in termen van OZB niet-woningen, alle inwoners van Laren dat betalen via de OZB woningen. Dat wil ik niet, of dat willen we niet. Dus hebben we gezegd laten we dan de niet-woningen verhogen om ook dat soort investeringen op een goede manier te kunnen doen. Dus dat is de diepere gedachte daarachter. Daarnaast kwamen we er ook achter dat we uiteindelijk ten opzichte van Blaricum relatief weinig vroegen. Zo simpel was het ook nog een keer. Dan ga ik verder. De VVD wil graag een debat met de wethouder financiën over de ogenschijnlijk gemakkelijke verhogingen met forse percentages, zoals wij concluderen bij onze vragen 21, 22, 23 en 27. Het lijkt erop alsof dit er even in gefietst wordt. U mag met mij in debat, maar in mijn beleving hebben wij niets erin gefietst. Het

zijn allemaal gevolgen van begrotingswijzigingen die uiteindelijk langs de raad gekomen zijn en waar u uiteindelijk ook uw goedkeuring aan gegeven heeft. Het gaat daarbij om de apparaatskosten van de BEL, van 1,27 miljoen, toename van de overheidskosten door de uitbreiding waar u ook al akkoord op heeft gegeven. 84 procent stijging kapitaallasten riolering. Dat zit ook in het rioleringsplan, waar akkoord op gegeven is. En de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling, andere gemeenschappelijke regelingen. Dus het zit er allemaal in. De vraag is natuurlijk hoe gaan we de kosten beheersbaar maken? Dat is uiteindelijk ook de dieperliggende gedachte achter uw vraag, denk ik. Uiteindelijk zijn we met alle gemeenschappelijke regelingen in gesprek om de kosten beheersbaar te maken en liefst ook omlaag te krijgen. En die gesprekken worden op dit moment volop gevoerd.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Ik vraag uitdrukkelijk om een, hoeft niet lang, maar in ieder geval debat met de wethouder. Wilt u dat we dat nu doen of wilt u dat we dat straks ...

De voorzitter: Ik wil niet dat u dat nu doet.

De heer Koldenhof: Nee? Dat wilde ik even weten, dank u wel.

De heer Van Midden: Nee, maar ik wil even pareren de opmerking dat het, mevrouw de voorzitter, dat er in gefietst wordt. Dat is per se niet zo. In mijn waardering hebben we daar deugdelijke besluitvorming over georganiseerd. Dan kom ik bij de vraag van Larens Behoud, waarom is niet gekozen het overschot van vijf ton structureel terug te brengen naar nul en de OZB niet-woningen met slechts twee ton te verhogen? Dat hebben we vooral gedaan om ook het nieuwe college een klein buffertje mee te geven naar de toekomst toe. U ziet het ook terugkomen in de begroting, dat het voordeel in 2025 vooral is, maar de jaren daarna slinkt het voordeel naar twee ton en wordt het zelfs minder. Dus op die manier creëer je een klein buffertje voor het toekomstige college om toch wat ruimte, wat armslag, te hebben om nieuwe dingen te doen. Dat is de gedachte erachter. Het eenmalige tekort van Crailo van een miljoen wat we over houden is verantwoord, gezien de stille reserves in Crailo en hogere bouwleges als gevolg van IHP. De opbrengsten zijn niet meegenomen in de begroting. Dat klopt. Ik kan in ieder geval medelen dat bij de slotwijziging 2025 een grex baten van een miljoen wordt ingebracht. Dus dat helpt zeker voor nu. Dan vraagt Larens Behoud wat het college gaat doen om maatschappelijke instellingen als het zwembad en anderen te compenseren in de laststijgingen. Op dit moment hebben we daar geen compensatiemaatregelen voor geformuleerd. Het is wel zo dat alle maatschappelijke instellingen de mogelijkheid hebben om subsidie bij de gemeente aan te vragen op het moment dat de lasten niet meer te dragen zijn, of zodanig stijgen dat ze uiteindelijk ook daar een beroep willen doen op de gemeente om een bijdrage te leveren. En voor het zwembad is het uiteindelijk heel simpel dat de kosten voor de exploitatie uiteindelijk voor rekening komen van Laren. Dus uiteindelijk betalen we het zelf. Dan kom ik bij de sportvisie en de wens om te zoeken naar een Els Blokker voor de sport. En ook eigenlijk de verdere investeringen in de sportvereniging. We zijn inderdaad niet zozeer op zoek naar een Els Blokker voor de sport, maar we zijn op dit moment bezig met de inrichting van een sportfonds, dat we ten goede willen laten komen aan sporten en bewegen in Laren en ook aan de verenigingen in Laren. Dat hebben we nu eigenlijk klaarliggen. We hebben dat onlangs getoetst bij de economische tafel om vanuit de economische deskundigen te horen wat vindt u ervan, hoe kunnen we dat scherper krijgen? Daar hebben we een hele goede feedback op gekregen. We gaan het nu verder aanscherpen en vooral ook kijken hoe gaan we nu uiteindelijk aan geld komen? En ik hoop dat we het begin volgend jaar in de markt kunnen zetten. Dus dat komt eraan. Wat betreft de investeringen bij de sportclubs. De laatste paar jaren zijn daar niet substantiële bedragen ingegaan. Dat komt ook omdat het vorige college vooral substantieel geïnvesteerd heeft in zowel de hockey als met name ook de voetbal. Zoals u weet heeft SV Laren destijds, nog onder mijn bestuur, een nieuw

clubhuis gebouwd waar de gemeente fors in heeft bijgedragen. Dat waren eigenlijk de grootste investeringen voor dat moment voor de sportverenigingen. Wij zijn en gaan op dit moment met ze in gesprek om vanuit de verenigingen nu eens te horen wat zijn nu jullie plannen voor de komende tien jaar? Wat ga je doen, wat wil je gaan doen als het gaat om je infrastructuur, velden en dat soort dingen? Welke kosten zijn daarmee gemoeid en hoe kunnen we daar als gemeente eventueel een bijdrage aan leveren? Want ik wil het uiteindelijk wat minder ad-hoc hebben en veel meer voor de lange termijn structureren. Vooral omdat ik het uiteindelijk ook weer begrotingstechnisch moet vertalen en daar ook niet al te veel schokken in wil hebben. Dus daar wordt in ieder geval heel hard aan gewerkt, mijnheer Loeff. Dan lezen we dat er een bedrag van 30.000 euro is gereserveerd in de meerjarenbegroting voor audio raadsvergaderingen. Alleen audio is niet meer van deze tijd. Larens Behoud pleit voor videoverslaglegging en vraagt of het college bereid is hiervoor een bedrag op te nemen in de komende meerjarenbegroting. Dit gaat over de uitzending van de raadsvergaderingen en dit is van de raad en zelfs van de griffier. Dus uiteindelijk zal de raad zelf met plannen moeten komen en ook bijbehorende budgetten. En zullen we daar ook als raad iets van moeten vinden. Dus dat ligt niet zozeer bij mij of bij het college op dit moment. Dan vraagt Larens Behoud naar de relatie tussen de uitkering gemeentefonds en uitgaven. En graag een toelichting, zijn dit communicerende vaten? Ik zal het wat uitgebreider beantwoorden. Al jaren is dit op landelijk en lokaal niveau een discussie. Het Rijk bepaalt jaarlijks hoe het gemeentefonds gevuld wordt. Dat hebben we gezien ook met het ravijnjaar. Vandaag staat nog in Binnenlands Bestuur dat het bouwwerk van de financiële verhoudingen, het stelsel van afspraken tussen de overheden waarop de financiering van gemeenten is gebaseerd, te abstract en te onduidelijk is voor wat betreft de vraag. Alleen specifieke uitkeringen dienen een op een ingezet te worden, de decentralisatie-uitkeringen zijn altijd ter beoordeling om na te gaan wat ervoor nodig is. Gemeentefonds en uitgaven kunnen daarbij communicerende vaten zijn, maar dat hoeft uiteraard niet. Het is maar net waar college en raad de uitgaven willen maken en waar niet. Dan heb ik de vraag van de heer Spaan van Democratisch Laren. Als het gaat om de financiering van het IHP en het vormen van een reserve in de afgelopen jaren. Dat is een hele goede vraag en ook een hele terechte vraag. Vanuit de vorige colleges is daar geen reservering uit gevormd uit die bijdrage. Het is wel wat, een relatief klein bedrag. Maar niet zo substantieel dat we uiteindelijk daar in het IHP iets mee kunnen. Dus in die zin betalen we nu de rekening. We hebben op dit moment nog geen specifieke lening voor het IHP aangetrokken en ook niet gefinancierd op projectbasis. Maar uiteindelijk gaat dat wel komen natuurlijk. Dan ga ik naar Liberaal Laren. Het wordt een beetje een repeterend verhaal. Liberaal Laren vraagt om de uitvoeringsinformatie. Ik zeg nu al ruim een jaar, die leveren we niet, maar dat betekent niet dat de informatie niet aanwezig is. Op het moment dat u gericht naar bepaalde informatie vraagt, kunnen we die ook leveren. Dat hebben we nu ook bewezen bij de antwoorden van de technische vragen. Heel duidelijke tabelletjes, in mijn ogen, waarin staat aangegeven hoe de kostenontwikkelingen plaatsvinden. Wat ik jammer vind is de opmerking dat uiteindelijk steeds meer data gedreven wordt en dat de data geen informatie leveren. En dat daarbij toch op een of andere manier de vinger gewezen wordt naar de ambtenaren. Dat is per se niet zo. Wij doen ons uiterste best, en dat geldt zowel voor de ambtenaren als het college, om cijfers te leveren die goede informatie bevatten en waar u uiteindelijk iets mee kan met uw besluitvorming. En daar is de begroting zoals die nu voorligt een duidelijk voorbeeld van. Dus wat ik al zei, ik vind het jammer dat die opmerking gemaakt wordt. U vraagt een subsidieoverzicht. We hebben nu een overzicht ingenomen over de verschillende programma's, wat de subsidies zijn. Uiteindelijk moet dat voor u als raad voldoende zijn als het gaat om uw kaderstellende rol, want dat is in feite ook de rol die u heeft bij het beoordelen en vaststellen van de begroting. Dus in die zin voldoen wij aan wat eigenlijk nodig is om daar iets van te vinden. Dan geeft Liberaal Laren aan dat in de sessie over mogelijke ombuigingen toegezegd is dat ombuigingsvoorstellen zouden komen, gebaseerd op de gezamenlijke sessie met veel raadsleden en het laaghangend fruit daarbij te plukken. Met een aantal voorbeelden die Liberalen Laren noemt. Dat is terecht. Daar gaan we ook mee aan de slag. Ik ga naar precario kijken. Dat is wel een ingewikkelde trouwens, want dat is een veelheid aan dingen. Maar we hebben bijvoorbeeld ook geconstateerd dat de marktgelden en elektriciteit op dit moment verre van kostendekkend zijn. Daar gaan we mee aan de slag. We hebben wat gekeken naar toeristenbelasting. Dat is

ook onderdeel van de motie die de VVD heeft ingediend. Als u die motie aanneemt, zullen we daar ook mee aan de slag gaan. Dus alle dingen die u noemt, staan eigenlijk op de agenda om op te pakken. Het heeft alleen nog wat tijd nodig om dat op een goede manier te kunnen doen. Dus ik voel mij nu aangemoedigd door u, mevrouw Timmerman. Dan de OZB niet-woningen. Ik heb net in mijn beantwoording van de eerste vraag aangegeven wat de verdere gedachte is. U geeft aan dat dit een duveltje uit een doosje is. Dat is het niet. We hebben natuurlijk de informele raadsvergadering gehad en hebben daar een aantal opties voorgelegd ook aan de raadsleden die aanwezig waren over mogelijke ombuigingen. En daar heeft u heel duidelijk uitgesproken dat het verhogen van de OZB-woningen een no-go is. Dat ziet u ook terug in de begroting. En dat de OZB niet-woningen in beginsel een knop is waar we aan zouden kunnen draaien. Dat hebben we dan ook gedaan. Dus in die zin is het geen duveltje uit een doosje. Dan hebben we het over de BEL-kosten, de toekomstbestendige BEL. We zien dat de bijdrage opnieuw stijgt van 9,8 miljoen vorig jaar naar 10,6 miljoen in 2026. Dat klopt. Alle voorstellen heeft u ook voorbij zien komen. We hebben geïnvesteerd in het verder robuust maken van de BEL, met name IT en finance. U moet ook beseffen dat de BEL-begroting ruim 21 miljoen is, waarvan ruim 20 miljoen personeelskosten. Dus alleen al de cao-verhoging van 5 procent heeft al een enorme impact op de totale bijdrage die we met zijn allen moeten leveren. Dan heb ik het nog niet eens over prijsstijgingen van alle spullen die we kopen. Dus uiteindelijk gaat het al heel snel om flinke bedragen. Wat betreft de beheersbaarheid, een opmerking die het CDA ook maakte, dat is een terecht punt. En dat hebben we ook terug laten komen, of heeft u terug laten komen, in de zienswijze bij de laatste begroting of jaarrekening. Waarin u zegt BEL-organisatie, ga 2026 ook gebruiken om te kijken waar u eventueel kosten kunt besparen. En steek nu wat meer in op het verbeteren van de efficiency, onder andere door gebruikmaking van AI, om uiteindelijk te zorgen dat die kosten beheersbaar worden en liefst omlaaggaan. Dus dat staat op de agenda en dat gaan we ook zeker doen. Wat De Biezem betreft, de oproep van Liberaal Laren om met de andere gemeenten in gesprek te gaan. Dat ga ik zeker doen. Ik kan nu nog geen garantie geven over de uitkomst, maar dat gaan wij zeker doen. En mevrouw de voorzitter, dat waren volgens mij ... Nee, ik heb er nog een paar. Ik dacht er snel vanaf te zijn, maar dat lukte uiteindelijk niet. De vraag van Liberaal Laren, de burger betaalt misschien minstens twee keer zoveel lokale belasting als landelijke gemiddelde. Dat klopt. Wat ik al zei, want u zegt het kan toch niet de bedoeling zijn? Dat klopt. Maar uiteindelijk komt dat vooral door de WOZ-waardes. In absolute zin betalen inwoners gewoon heel veel. Het is ook een krankzinnig systeem, kan ik u vertellen hoor. Want heel kort, er ligt een directe relatie tussen algemene uitkeringen en de WOZ-waarde. Dat betekent als de WOZ-waardes stijgen, krijg ik minder uit de algemene uitkering van de rijksoverheid. Wat zou dat kunnen betekenen? Dat als je als dorp niet meer investeert in voorzieningen, waardoor het onaantrekkelijker wordt om in het dorp te wonen en dus de WOZ omlaag gaat, ik meer overhoud aan de algemene uitkering. Dat is natuurlijk een pervers mechanisme, maar het is nu eenmaal zo. Ik weet dat er veel kritiek is ook van collega-wethouders financiën op dit systeem. En wat ik al eerder zei, het hangt heel sterk af van de hoogwaardige voorzieningen die wij hebben. Dus uiteindelijk betalen we daar gewoon een prijs voor. De vraag over de uitvoeringsinformatie van D66 heb ik volgens mij al beantwoord vanuit Liberaal Laren, die hetzelfde verzoek deed. Waarbij ik zei dat met name de rol van de raad is om kaderstellend te sturen. En dat is uiteindelijk ook waar we op dit moment, denk ik, op een goede manier invulling aan geven met de begroting en de cijfers die daar nu op tafel liggen. En dan heb ik nu echt alles gehad, mevrouw de voorzitter. Als ik het zo overzie. En anders hoor ik het graag. Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Rood.

De heer Rood: Dank u, voorzitter en raadsleden, dank voor de vragen. Ik heb er zes om te beantwoorden, dus dat is overzichtelijk. Ik begin bij de fractie van de VVD. Die had een vraag over het vereveningsfonds, waarom zien we eigenlijk niet in de begroting daar iets van terug? En daar is eigenlijk een vrij simpel antwoord op. De bedoeling is dat het vereveningsfonds, dat bedoeld is om geld erin te laten komen als er te weinig sociaal gebouwd wordt, maar ook geld uit te laten gaan als elders meer dan een derde sociaal gebouwd wordt, of

twee derde in het betaalbare segment in totaal. Dan moet dat, als het goed loopt, ook zo vaak mogelijk op nul staan. Dus je ziet in de begroting is het geen melkkoe, het is ook geen uitgavenpost, het is gewoon budgettair neutraal. We pakken het als het ware van mijnheer A af en we geven het aan woningcorporatie B. In de balans kan er natuurlijk tijdelijk wel een saldo in het boekwerk verschijnen, maar niet in de begroting. Dat is meer het balansdeel. Dan vroeg u, en ik snap die vraag, over Crailo. Dat daar wat cryptische getallen in de beantwoording van de technische vragen staan. Dat klopt ook wel en de reden is dat het ook niet helemaal duidelijk is. Dus ik ga er wel wat meer over vertellen, maar ik kan het niet helemaal duidelijk maken. Om de reden dat de verdeling over de woningcategorieën nog niet zo ver is dat we ook precies kunnen zeggen welke woning in welke gemeente komt. Crailo wordt als een geheel ontwikkeld door drie gemeenten. En de percentages van welke woningen daar komen in welk segment zijn over het geheel duidelijk. Maar het zijn een beetje dagkoersen over welke woning precies waar eindigt. Ik kan er nu wel wat meer over zeggen. Dat staat ook in die cryptische beantwoording. Er komen 38 woningen in het betaalbare segment en 10 in het dure segment ongeveer. Maar u moet me dat wel ten goede houden, want als dit nog wijzigt, wordt het weer iets anders. En in totaal is dat dan 48 woningen. Waarom hebben we tot nu toe 58 gecommuniceerd? Dat is eigenlijk omdat dat 10 procent is van alle woningen in Crailo ongeveer. Dus dat is gewoon we zien wel waar ze komen, Laren doet voor 10 procent mee, ook financieel. We pakken even dat getal van die 10 procent. Nu weten we al wat meer, want er zijn al wat plaatjes. Ik denk dat het goed is om dat eerdaags ook in een informatiebijeenkomst met de drie raden te delen. En nu weet u iets meer en dat staat in dat cryptische antwoord.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Vooral even op de aantallen. Het heeft ook te maken met gemeenteraadsgrenzen en volgens mij zijn de getallen van 10 villa's, bij wijze van spreken, wel hard. Want die zijn inmiddels voor een deel ook al uitgegeven in een aanbesteding en voor die aantallen van 38 ook. Dus ik denk niet dat daar hele grote verschillen meer in komen. Voor zover onze informatie is die wij krijgen vanuit Crailo, zijn de getallen die u noemt niet zomaar opeens 10 lager of 10 hoger.

De heer Rood: Nee, dat klopt. Echter, in het betaalbare segment, en dan bedoel ik midden duur en sociaal, is de verdeling welke woning waar komt binnen die 38 nog niet duidelijk, maar de gemeentegrens loopt er dwars doorheen. Dus ik kan niet helemaal zeggen welk deel dan sociaal is en welk deel niet. Anders hadden we dat ook wel in de technische beantwoording opgeschreven.

De voorzitter: Even een adempauze voor de heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Voorzitter, dank. Ik snap de onduidelijkheid op dit moment, maar daar ging mijn vraag ook niet over. Mijn vraag ging erover wat doen we met het feit, zoals het volgens mij omschreven was, als daar opeens sociale woningbouw komt? En we hebben hier oeverloos gesproken over het compenseren bij bouwplannen van sociale woningbouw ten opzichte van andere woningbouw. Crailo is daar niet in meegenomen, want daar zouden alleen maar duurdere of middel dure woningen komen, geen sociale woningbouw. Als die er nu wel in wordt gefietst, om het woord maar nog een keer te gebruiken, dan telt dat dus ergens mee voor de optelsom van sociale woningbouw in de rest van Laren. En dat wilde ik weten, of u dat ook zo ziet?

De heer Rood: Dat is het tweede deel van uw vraag en ook het tweede deel van mijn beantwoording. Daarvan is het verhaal als volgt, ten eerste is over heel Crailo dus het percentage sociaal 30 procent. En dat is gewoon conform eigenlijk ... Sorry, dat zeg ik verkeerd. Dat is 33 procent, dat is gewoon conform wat we moeten doen. Dan zou het kunnen zijn dat het voor Laren door die verdeling inderdaad een surplus oplevert in het aantal

sociaal. Dat kunnen we binnenkort dan tellen en dan weten we dat. Vind ik zelf dat je dat zou moeten meetellen over Laren? Ja, want dat is gewoon het uitgangspunt van de woonvisie. Maar het komt natuurlijk ook vaak genoeg voor dat wij alleen maar in de vrije sector woningen realiseren. Of wij, dat doen dan projectontwikkelaars, omdat daar bijvoorbeeld niet een bestemmingsplanwijziging nodig is en wij die eis uit de woonvisie eigenlijk niet hard kunnen maken. En dan is het goed dat je ook af en toe wat meer op sommige gebieden in betaalbare segmenten doet, zodat je over all blijft voldoen aan de ambities van de woonvisie. Dus in het algemeen heeft u gelijk, het telt mee. Maar voor de onderhandelingen waarin de gemeente aan tafel zit om te zeggen wat willen we, wil ik het niet weggeven. Want er zijn ook ontwikkelingen waar je alleen maar in het dure segment moet meewerken.

De voorzitter: De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Als het mag, voorzitter. Want ik snap, we weten het nog niet. Maar ik hoor u dus duidelijk zeggen, mochten er sociale woningen worden gebouwd op het Larense grondgebied, dan tellen ze mee voor de optelsom van te realiseren sociale woningen, als je die moet compenseren in andere bouwopgaves binnen Laren?

De heer Rood: Ja.

De heer Koldenhof: Goed.

De heer Rood: Dan moet ik weer even terugbladeren. Nog een vraag van de VVD. Maar ook Liberaal Laren heeft daar motie 4 over ingediend. Dat gaat over die 100.000 euro bibliotheek en we hebben begroot 67.000 euro om daarvan uit te geven. Dus wij ontvangen uit het Rijk 100.000 en daar geven we ongeveer twee derde van uit en een derde niet. Dat mag. Andere gemeenten maken dat nog ietsje bonter, maar daar wil ik helemaal niet naar wijzen. Maar de motie zegt, geef nu alles uit aan het bibliotheekwerk. Dat is daar altijd welkom natuurlijk. Dus ik ben daar als portefeuillehouder bibliotheek zou ik daar helemaal niet ongelukkig van worden. Het is wel gemeenschapsgeld wat we uitgeven. En hoe is dit bedrag tot stand gekomen? Dat is ten eerste om de openingstijden te houden zoals ze nu zijn. Er zit geen uitbreiding in, maar een andere uitkering vanuit het Rijk om die openingstijden te verruimen houdt op. Daar is dit geld als het ware voor in de plaats gekomen. Dat is een aspect. Het tweede aspect is wat de bibliotheek aangaf aan alle gemeenten, want dat is dus ook Gooise Meren, Wijdmeren, Eemnes et cetera, hebben aangegeven wij hebben extra geld nodig om die zorgplicht te kunnen vormgeven. Het bibliotheekspreekuur, voor hulp met digitale zaken voor mensen die digitaal minder vaardig zijn om toch mee te kunnen doen. Dat soort werk moeten ze ook doen en dat kost geld. Dus zij hebben daar een begroting voor. Met deze bijdrage komen zij uit. En de bijdrage uiteraard van de andere gemeenten. Dus er kan altijd geld bij, maar dit bedrag houdt rekening met hun begroting zoals die nu voor de komende jaren ligt.

De voorzitter: Mevrouw Timmerman heeft een interruptie.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Ik wil even weten of ik de twee dingen goed begrepen heb. OCW heeft toch gezegd dat die 100.000 euro echt de absolute ondergrens is en heeft erop aangedrongen om dat ook helemaal daarvoor aan te wenden, dus niet een stukje? En u heeft bij de behandeling van de kadernota toch gezegd van inderdaad, dan kunnen ze wat meer doen. Dus in feite werd er gezegd mijn zegen heb je. Dus wij gingen ervan uit dat er gewoon die ton zoals waar OCW op aandrong gewoon in de begroting zou staan.

De heer Rood: Bij de kadernota spreek ik, en dat zei ik net wat explicieter natuurlijk, als portefeuillehouder bibliotheekwerk. Er is ook nog een strenge portefeuillehouder financiën die denkt maar als dit genoeg is,

neem ik dat bedrag misschien op. Wij hebben daar helemaal geen felle, harde discussies over gehad in het college. Maar als u een motie aanneemt die zegt daar moet wat bij, dan is dat voor het college natuurlijk een gegeven dat de raad er zo over denkt. Dus we laten ons verrassen straks. We gaan toch een keer stemmen, denk ik. Dan de vraag ook van Liberaal Laren ...

De heer Koldenhof: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Ik ken de heer Rood inmiddels als een zeer meegaand man. Waarbij ik soms twijfel, is dit niet iets te makkelijk? En daar bedoel ik echt mee, geeft u nu een positief stemadvies op deze motie die niet gedekt is?

De heer Rood: Nee, ik heb geen stemadvies over een motie gegeven. Bibliotheekwerk doe je eigenlijk nooit genoeg. Maar aan de andere kant kunnen we ook niet eindeloos de belastingen blijven verhogen. Dus er moet ergens een midden gevonden worden. Maar wat er speelt is, wij werken met grote en kleine gemeenten samen in het bibliotheekwerk. Die kleine gemeenten krijgen allemaal een ton. Maar het is eigenlijk een bedrag per inwoner. Dus de grotere gemeenten krijgen als het ware minder dan de kleinere gemeenten als je dat uitdrukt per inwoner. En dat moet natuurlijk ... Wij kunnen niet voor de hele regio het bibliotheekwerk als het ware onevenredig veel daaraan uitgeven. Dus daar is dit de balans tussen. Dit is eruit komen rollen. De bibliotheek kan verder. Ze hoeven niet te bezuinigen op openingsuren en dat soort dingen. Ze kunnen hun taken uitvoeren hiermee. Kan er geld bij? Zeker, maar dan moet de raad daar iets van vinden.

De heer Van den Berg: Interruptie.

De voorzitter: En daar mag u straks met elkaar over in debat gaan. Heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Mijn interruptie gaat ongeveer twee minuten terug. Want u suggereert nu dat er geld bijkomt voor de bibliotheek. Maar dat is volgens mij niet wat mevrouw Timmerman stelt. Die stelt vast er komt een ton onze kant op, naar deze gemeente. Die ton is geormerkt voor het bibliotheekwerk. Daar heeft u in uw college wat van afgeroomd, met uw uitleg van de laatste minuut. Maar dat is toch de kern? Ze krijgen geen geld bij als wij zeggen dat die ton, gewoon die 100.000 euro, naar het bibliotheekwerk gaat? Dat is toch precies wat het Rijk bedoeld heeft? En we leven hier in een hartstikke dure omgeving, dus de interruptie is eigenlijk u suggereert dat wij dan iets extra's gaan geven, maar ze krijgen waar ze eigenlijk recht op hebben.

De heer Rood: Nee. Ten opzichte van de andere gemeenten waarmee wij samenwerken in bibliotheekwerk.

De heer Van den Berg: Maar we leven in Nederland.

De heer Rood: Het was laag. Laren trekt het als het ware een beetje bij.

De voorzitter: Ik wil heel graag dat de wethouder verder gaat met de beantwoording. U heeft zo direct nog drie instanties, dus lijkt me dat we het daarmee gaan redden straks. Gaat uw gang.

De heer Rood: Dan de vraag van Liberaal Laren ook over Caliskamp. Ik heb u eerder geïnformeerd dat het stroeve onderhandelingen waren. Daar kan ik nu van zeggen dat die best goed verlopen en dat we verwachten dat ik de komende maanden naar u toe kan komen met wat dan het plan is. En dat betreft dan een van de ontwikkelaars, een van de percelen waar op gebouwd zou kunnen gaan worden. Daar wil ik dan natuurlijk graag uw input en meningen over horen, maar dan zouden we een onderhandelingsresultaat hebben. We zijn

daar best dichtbij, dus dat is goed nieuws. D66 vroeg hoe snel kunnen we nu komen met die verkeersvisie? En u zei daarbij, laten we die dingen niet bevriezen. Dat hoeft ook niet echt. Er loopt een beroepszaak over een aspect, dat gaat over de inrichting Eemnesserweg uiteraard. Maar de processen lopen echt best mooi parallel. We kunnen in november over de verkeersvisie debatteren en dan hebben we ook meer informatie over hoe die beroepszaak is afgelopen, dus dan kunnen we daar een klap op gaan geven. Dus daar verwacht ik geen vertraging. Dan vroeg ook nog de fractie van D66, en dat is mijn laatste beantwoording, naar die doorfietsroutes. De raad gaat natuurlijk kijken wat zijn de plannen en wat vinden we daarvan? De doorfietsroute houdt in het centrum enigszins op, in de zin van dat je op een doorfietsroute fietsers zoveel mogelijk voorrang wil geven, bijvoorbeeld op een kruising. Dat gaan we in het centrum niet doen. De fietsers komen gewoon op het kruispunt met stoplichten aan, dat moet ik verkeersregelinstallaties noemen, maar dan begrijpt u waar ik het over heb. En daar moeten die fietsers gewoon even wachten. Ze worden wel breder in de plannen, die fietsstroken, dus we maken meer ruimte voor de fietser. Maar technisch gezien is de doorfietsroute dan eventjes onderbroken tot het weer kan en de kruising voorbij is. En dan kan er weer doorgefietst worden. Dat is het idee. Maar de raad komt daar nog over te spreken. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder De Groot.

De heer De Groot: Voorzitter, na ongeveer 25 jaar in de politiek actief te zijn is dit ook, evenals mijnheer Van den Berg, menselijkerwijs mijn laatste algemene beschouwing. De afgelopen vier jaar heb ik met veel liefde, veel inzet, meen ik, en hopelijk ook met resultaat, in ieder geval de algemene beschouwingen wijzen daarop, mogen werken in dit prachtige dorp waar ik heel veel ben van gaan houden, aan een duurzamer, economisch gezonder en socialer Laren. Met als randvoorwaarde een betaalbaar sociaal domein. Dus dat heb ik met genoeg gedaan. En nu sta ik voor de laatste keer hier voor u en het doet me genoeg om uw vragen en opmerkingen die aan mij gericht zijn te beantwoorden. Ik begin bij het CDA, over de jongerenraad. Op dit moment loopt er een onderzoek naar hoe en of jongeren willen participeren en dat wordt nu uitgewerkt. En ik hoop daar, ik verwacht in januari bij u terug te komen, waarbij we verschillende manieren onderzoeken op welke wijze ze dat willen. En dan willen we dat graag zo inrichten. Want wij willen hun stem heel graag horen. Dat past ook helemaal in de omgevingsvisie die we aan het ontwikkelen zijn. We willen er voor alle generaties zijn en dan is het fijn om ze aan het woord te hebben. Groen Laren, een prachtig dystopisch beeld. Ik hoop dat het niet zover komt, want daar moeten we alles aan doen. Dat ben ik volkomen met u eens. U gaat in uw motie in op Dynamic Arts. En ik vermoed dat mijnheer Grunwald het commentaar dat ik gegeven heb, of de informatie die ik heb gegeven, misschien niet opgepakt heeft. Want ik heb aangegeven dat we met Dynamic Arts in de onderhandeling zijn om te zorgen dat ze ruimte hebben en houden. En dat ziet er op zich niet eens verkeerd uit, maar ik kan daar nog niks definitiefs over zeggen. En dat we ze ook nadrukkelijk uitgenodigd hebben, en dat doen we om subsidie aan te vragen. En daar gaan we met een open blik naartoe. Dus ik zou deze motie niet als zodanig willen ondersteunen. Ook omdat die qua sociaal-cultureel iets te veel omvat. Het gaat om sociaal-cultureel werk. Dat gebeurt niet alleen maar door Dynamic Arts, maar ze doen een aantal dingen voortreffelijk en daarin willen we ze graag de komende tijd bij blijven ondersteunen.

De voorzitter: De heer Vos, interruptie. Met microfoon.

De heer Vos: Ja, die heb ik aangezet. Dank u wel voorzitter. Ik moet spreken namens de heer Grunwald die niet aanwezig is. Dat maakt het een beetje lastig voor mij. Maar ik begrijp dat u zegt binnen de gemeente Laren gaan we dus geen geld meer beschikbaar stellen voor ruimte en activiteit van de Dynamic Arts. Maar we gaan dat probleem uitbesteden aan een andere subsidieverstrekker? Begrijp ik dat goed?

De heer De Groot: Gelukkig niet, mijnheer Vos. We gaan dat juist wel doen. En dan ook duidelijk op basis van goede prestatieafspraken. En dan met elkaar goed zien hoe ze hun rol in ons voorveld kunnen vervullen. En ik denk dat ze dat voortreffelijk kunnen.

De heer Vos: Maar begrijp ik dan dat ze na 31 december gewoon nog even aan de gang kunnen blijven en kunnen blijven zitten, mag ik het zo interpreteren?

De heer De Groot: Dat is nadrukkelijk de bedoeling en daar zijn we hard mee bezig. Het is nog niet definitief goed geregeld, maar dat is wel de manier waarop wij dat graag willen zien. En daarna gaan we ... Want in het IHP staat ook nadrukkelijk dat ze op een gegeven moment de schepen uit moeten, dat is ook allang met ze besproken. En dan gaan we kijken met hen naar geschikte andere ruimtes. Dus dat is niet iets wat we op zijn beloop laten, maar waar we actief met hen mee aan de gang gaan.

De heer Vos: Dus eigenlijk zegt u de motie is overbodig, want het is al geregeld. Daar kunt u op vertrouwen dat ze gewoon ... Mevrouw Van Dorst zit enorm goed te knikken, maar ik heb liever een harde toezegging van de wethouder in die zin. Ze hoeven zich geen zorgen te maken, ze hoeven niet de doos in te gaan pakken?

De heer De Groot: Zoals het er nu naar uitziet niet, nee. Maar ik kan het niet harder toezeggen dan dat, omdat we nog met een aantal partijen ... Ze huren onder, of ze zijn gebruiker van Versa en Versa heeft het opgezegd. En wij zijn nu bezig om te zorgen dat die ruimte in ieder geval tot de zomer beschikbaar is. En dat proces loopt nog. Ik heb daar gisteren nog ambtelijk over gesproken en dat is niet helemaal afgerond. Maar als dat onverhoopt niet gebeurt, gaan we toch met hen op zoek naar een andere ruimte om te zorgen dat ze door kunnen gaan. Mijn inschatting is dat ze daar gewoon kunnen blijven tot de zomer. En dat laat Versa eigenlijk ook al horen. Dus keiharde garantie, nee. Maar wel dat we gaan zorgen dat ze door kunnen gaan, ja.

De voorzitter: Heer Van den Berg wil ook iets toevoegen aan deze discussie.

De heer Van den Berg: In interruptie naar mijn collega. Want ook als we wel de motie aan zouden nemen, kunnen andere partijen nog iets anders willen. Ik zou eigenlijk de wethouder niet een toezegging willen ontlokken dat u zelf uw uiterste best doet om het op te lossen. Dat lijkt mij eigenlijk, voor mij in ieder geval, een beter antwoord dan alleen maar een motie aannemen.

De voorzitter: Volgens mij is die toezegging gedaan. En de motie zien we straks als die in behandeling komt. Gaat u verder.

De heer De Groot: Dank u. Dan over de verlichting, de feestverlichting, op en rondom De Brink. U geeft aan dat het eenvoudig moet zijn, een onnozele handeling, om een schakelaar over te zetten om dat licht uit te doen. De stroom wordt gehaald uit dertig lichtpunten waar dan dertig tijdschakelaars op moeten. Die kosten ongeveer honderd euro per stuk. Het zijn buitenschakelaars, dus niet die goedkope dingen die we thuis kunnen gebruiken. Plus arbeidsloon, plus dat dat dan moet gebeuren in de drukste tijd voor de leverancier van deze verlichtingen in het jaar. Betekent dus dat de kans dat dat lukt, als de raad dit al zou willen en nodig vinden, eigenlijk een onmogelijke opgave is.

De voorzitter: Niet allemaal tegelijk. De heer Vos.

De heer Vos: Maar dit is het antwoord, dat hebben we natuurlijk ook al eerder gehoord, het is technisch onmogelijk. Kom nu, voor dertig euro een schakelaartje. Dat moet toch wel kunnen lijken. Want laten we eerlijk zeggen, het inverteer-effect van die schakelaar is dat je een x aantal uren geen licht hebt branden. Dus ik zou

dat toch wel heel graag zien, dat ze die drie tientjes per schakelaar gewoon uit gaan geven, want dat moet kunnen, lijkt mij. Gezien de enorme kosten die ze maken om de dingen te laten branden.

De voorzitter: Volgens mij hebben we deze discussie al op een eerder moment gevoerd. Maar mevrouw Van Dorst, de heer Loeff en de heer Spaan willen ook nog wat toevoegen.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dank u wel, voorzitter. Wij willen er niet zozeer een motie. Wij vinden namelijk de vragen wel terecht. En daar hebben we nog niet helemaal het antwoord op gehad. Wat kost het precies? Dat heb ik begrepen. U zegt het is best veel. Wij dachten kan nooit zoveel zijn. Maar wat wij belangrijker vinden, is inderdaad dat gewoon 's avonds vanaf 23.00 uur het licht niet brandt. Wij vinden dat echt belangrijk voor de fauna. Daar zijn we het met de heer Vos helemaal mee eens. Maar we willen graag daar nadere vragen over stellen later, bij de motie.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Loeff.

De heer Loeff: Voorzitter, ik wilde graag een nadere vraag stellen aan de wethouder. Want is het de gemeente die die schakelaars plaatst of is dat een andere organisatie? Want ik heb een beetje het gevoel dat u met uw antwoorden uzelf in de nesten werkt, om het zo maar te zeggen, de vogelnesten in de bomen. Want volgens mij kunt u van alles wel of niet beloven, maar het is niet u die daarover gaat en dat maakt deze motie straks ook heel lastig. Dus ik zou graag van de wethouder wat verduidelijking hebben, zodat wij ons standpunt kunnen bepalen.

De voorzitter: En dan nog de heer Spaan.

De heer Spaan: Dat is volkomen juist wat de heer Loeff zegt volgens mij. Volgens mij zijn de winkels de leveranciers van de stroom. En ik zie tegenover mij bij de Johanneskerk is de kerstboom neergezet en die brandt nu dag en nacht. En vorig jaar ging hij netjes om 00.00 uur uit. Dat hebben we overlegt met elkaar. En die stroom van die boom komt ook gewoon uit de kerk. En op verschillende plekken brandt hij op verschillende tijden. Dus je moet beter weten wie levert die stroom? En dat zijn volgens mij algemene winkeliers. En die kunnen gewoon een tijdsklokje ertussen hangen. Je moet het denk ik stellen van het moet eigenlijk gewoon zo. En niet kan het? Nee, het moet.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Spaan. Wie gaat erover en wanneer is er uitzicht op schakelaar?

De heer De Groot: Bijzondere Laren en ze kosten niet dertig euro per stuk, ze kosten honderd euro per stuk, exclusief arbeidsloon. Het zijn dertig lichtpunten, dus een substantiële investering die je dan vraagt. En ik denk inderdaad, ik dring er wel degelijk op aan dat dat de komende jaren gaat gebeuren. Maar ik ga het dit jaar niet kunnen regelen. Dat is gewoon zoals het is. En dan is nog de vraag, ik heb al gezegd bij het eerdere debatje daarover in de commissie, op het moment dat dat volgend jaar gevraagd zou worden aan Bijzonder Laren weer, want dat gaat zeker weer komen, dan is het denk ik aan u raad om dan vast te stellen of ze dat daadwerkelijk ook zo willen en ook van Bijzonder Laren zouden willen vragen. Als het gaat over stroomgebruik, daarmee verdient je niet terug. Al die lampjes gebruiken per jaar, of in die periode, minder dan een koelkast, dus daar ga je het niet mee terugverdienen. Dus tot zover.

De voorzitter: Voldoende denk ik voor nu.

De heer De Groot: Larens Behoud, een opmerking over Agora. We hebben aangegeven dat we voor verschillende ankers liggen om te zorgen dat we niet voor die investeringen komen te staan. Een daarvan is

dat we in ieder geval vinden dat, als we al zouden gedwongen worden om daarin te investeren, we dat in ieder geval niet voor 2027 zouden moeten doen. En op het moment dat je daartoe genomen wordt, loopt het dan gewoon in de begroting mee. Dat kan natuurlijk allemaal tegen zitten, juridisch gezien. Dan weten we waar we voor staan en dat zal dan denk ik in de zomernota moeten worden gedaan. Maar ik denk niet dat we dat nu op zouden moeten nemen. Dan zie je eigenlijk al je eigen nederlaag, juridisch gezien. Dus dat lijkt me niet handig. Een opmerking over het meubilair van de Gooise School. Daar gaat uiteindelijk de Gooise School zelf over. Dat investeren ze zelf, dus daar kunnen we weinig aan doen. Ik snap wel uw gevoel, want ik zou dat ook niet graag doen. Ik zie dat ook niet graag en ik zou het liefst willen dat die meubels fatsoenlijk gerecycled worden. Maar nogmaals, dat is niet aan ons.

De voorzitter: Heer Loeff.

De heer Loeff: Maar begrijp ik eruit dat dus in het IHP alleen verbouwingskosten zitten en geen inrichtingskosten met los meubilair? Is dat correct?

De voorzitter: Ja, voor de band.

De heer De Groot: De chronisch zieken. Dan pak ik even de computer erbij. Dat is een technisch vrij ingewikkeld verhaal. Ik zal het ambtelijk antwoord voorlezen. Als mensen een laag inkomen hebben en hoge zorgkosten, kan er wel een beroep worden gedaan op de bijzondere bijstand als compensatie voor hoge zorgkosten. Op deze wijze regelen we dat de vergoeding terechtkomt bij de mensen die dit het meest nodig hebben. Bij alle gemeentelijke regelingen hierboven geldt dat er wordt gekeken naar maatwerk. En er kunnen zich situaties voordoen waarin de inwoner niet voldoet aan de voorwaarden, maar waar de regeling wel toegekend wordt. Dat is belangrijk, omdat iedere inwoner geholpen moet worden op een manier die aansluit op hun situatie. In ieder geval wordt gekeken naar de persoonlijke situatie van de inwoner, soort hulp en ondersteuning aansluit bij wat de inwoner nodig heeft. Dat is zoals we dat doen. Dat maakt het ook meteen erg moeilijk om überhaupt uw motie uit te voeren, omdat dat zou betekenen dat je dan tot 2021 moet gaan terug redeneren of iemand wel of niet ... Dat voldoende is uitgevoerd. Plus, ik ga ervan uit dat we dat dus wel gedaan hebben. Want dit is onze werkwijze. Mocht u gevallen tegenkomen waarvan u zegt dat klopt toch niet. Dan wil ik dat toch graag weten. Dan kunnen we kijken of daar toch nog ergens iets aan ontbreekt en dan kunnen we daar nader naar kijken. Dat is zoals ik u op dit moment dat zou willen beantwoorden.

De voorzitter: Heer Loeff.

De heer Loeff: Voorzitter, ik ben blij met de toezegging die u doet over individuele gevallen. Ik kijk met name op de website van Maatschappelijke Zaken en de regeling en ik lees daar niet het eigen risico terug. Ik lees van alles over slijtage van kleding en schoenen, wassen, noodzakelijk dieet, alles wat niet wordt vergoed. Maar niet waar wij destijds in 2021 de regeling voor hebben vastgesteld, namelijk de compensatie van het eigen risico. Dus ik zou graag een antwoord willen op de vraag van mis ik nu iets op die website van Maatschappelijke Zaken? Of klopt de regeling wel, staat het verkeerd op? Dat is eigenlijk de vraag. Wij kennen dus gevallen dat het eigen risico niet wordt uitgekeerd omdat het voor iets anders zou gelden. En dat is natuurlijk heel pijnlijk.

De heer De Groot: Ja, maar dan moet ik echt heel diep de techniek in gaan, want volgens mij is in 2021 het een en ander eruit gesloopt en is een andere regeling terug gekomen. En dat moet natuurlijk wel rechtmatig worden uitgevoerd. Dus op het moment dat we dat op een of andere manier anders willen doen, dan zou ik zeker dat niet met terugwerkende kracht willen en dan zou je dat vooruit moeten doen. En dan zou je dat denk ik volgens mij bij de komende coalitieonderhandelingen in moeten brengen en niet dat alsnog doen,

want dat betekent budgettair ook nog het een en ander. Ik ga ervan uit dat we mensen voldoende in staat stellen om met de regeling die we hebben het goed te doen. En dat voeren we dan uit conform de kaders zoals die door de raad gesteld zijn.

De voorzitter: Heer Loeff.

De heer Loeff: Ik wil toch nog een keer bij u terugkomen. Want de kaders zoals wij die hebben gesteld in 2021, zo staat het ook in de inleiding van de regeling op de website, is wij compenseren het eigen risico. Maar als ik lees wat daar op die site staat, staat er van alles, behalve het compenseren van het eigen risico. Dus de motie is heel scherp. Die zegt, volgens onze informatie houdt dat in dat het hier dus niet om een verplicht eigen risico gaat, maar het zou daar wel om moeten gaan. Dus een reparatie van wat wij hebben besloten, wat kennelijk verkeerd in ieder geval in de toelichting op de website is gekomen. En die zou ik graag gecorrigeerd zien. Dus als u de motie ontraadt, laat ik hem toch in stand, omdat ik vind dat het de plicht is om de regeling waar die voor bedoeld is in de aanhef, gewoon correct uit te voeren. En het lijkt me dat die ook makkelijk beantwoord kan worden. Gaat het nu om die compensatie van het eigen risico, ja of nee?

De heer De Groot: Ik denk dat eerlijk gezegd, en die toezegging wil ik wel doen, dat ik daar dieper in wil duiken en dan daar bij u terugkomen om te zien wat dat betekent. Klopt het wat uw veronderstelling is, of staat er toevallig geen eigen ... Dus dat lijkt me op dit moment de beste manier om het op te lossen.

De voorzitter: Ja, dit was het? Wethouder De Groot, dank u wel. Dan gaan we beginnen aan de inhoudelijke behandeling van de begroting. We hebben al aardig wat de revue laten passeren inmiddels. Zal ik dezelfde volgorde aanhouden als bij de algemene beschouwingen en dan als eerste het CDA het woord geven? Gaat uw gang. Even de microfoon erbij helpt.

De heer Van den Berg: Dat weet ik, maar dank u wel. Ik zit even te denken, ik heb een antwoord gekregen op de vraag van de wethouder over de jongerenraad. Dat is wat ons betreft voldoende. Het is ook ingewikkeld. Het is niet alleen dat de wethouder iets niet goed doet of dat wij iets niet goed doen, het blijft gewoon een ingewikkeld ding om jongeren te betrekken. Dus mijn oproep was eigenlijk algemeen dat we daar volle aandacht voor moeten houden, ook al laten zij het misschien soms ook wel afweten. Maar ik ben blij dat de wethouder, die nu trouwens even weg is, daar met een onderzoek mee bezig is. Dan had ik bedacht om maar gewoon even op de moties te reageren die er liggen. Toch? Dat was volgens mij de bedoeling, toch? Ja. En dan doe ik het even uit mijn telefoon over de honden en de toeristenbelasting. Het is jammer dat mevrouw Niekus er niet is, want die heeft er jarenlang voor gestreden. Maar bijzonder blij dat de VVD met deze motie is gekomen. De overweging is ook wel om hem te gaan ondersteunen, omdat we ook indachtig de discussie over de parkeerplaatsen en de camperplaatsen, waar mogelijkerwijze een stukje dekking van kosten/zelfs een klein stukje verdienmodel misschien zit, toeristenbelasting misschien wel een goed idee is. Daarbij wel opgemerkt dat ondernemers inderdaad aan alle kanten worden geknepen, maar ... En we zien het ook niet direct als een luxeregeling voor hondenbezitters, want het had volgens mij een hele andere achtergrond. Maar die motie die kunnen we wel omarmen, omdat we jarenlang zelf ook daarom geroepen hebben dat het eigenlijk een oneerlijke belasting is. En als we die op een andere wijze kunnen inleggen, vinden we dit een mooi voorstel van de VVD. Dat is de motie van de VVD. Dan hebben we het over sociaal-cultureel jongerenwerk. Daar is net een toezegging door de wethouder gedaan. Ik denk dat dat ook een mooie toezegging is. Ik vond hem eigenlijk net iets te weinig toegezegd, dus vandaar dat ik nog een keer krachtig wilde horen dat de wethouder zegt ik ga er in ieder geval voor om al dan niet een tijdelijke oplossing te zoeken. Als dat zo meteen nog een keer herhaald wordt, dan zijn wij daar ook tevreden mee. En dan hoeven we niet met de motie in stemming te brengen. De WOZ-belasting over de gebouwen. Ik vond het niet de allersterkste argumentatie om te zeggen Blaricum doet het ook, dus wij moeten het ook doen. En nogmaals, ondernemers worden aan alle kanten al

aangepakt. Maar je moet weleens ergens wat. En ik denk dat er een duidelijke uitleg is gekomen over de WOZ, van meerdere kanten. Dus deze motie heeft onze warme belangstelling, maar we gaan nog wel even kijken hoe andere partijen hier ook tegenaan kijken, of wij nog iets missen daarin. Dan de motie over de versterking van de bibliotheek. Daar heb ik net op geïnterrupteerd. Het is gewoon bijna een doeluitkering. Dus ik denk dat Liberaal Laren een punt heeft als zij zeggen besteed dat bedrag daaraan. En dat wij dan vervolgens daar misschien een stukje regio wat extra comfort geven, dat zal allemaal. Maar wij hebben de bibliotheek in ons dorp en dat was het allerbelangrijkste waar we altijd voor gestreden hebben. En ik denk niet dat we, net als bij de hondenbelasting, andere uitkeringen moeten gebruiken om onze begroting wat te camoufleren. Dus we gaan mee met deze motie, kunnen niet meer erbij op. Maar het is een goed punt dat geld dat wij krijgen, wat een doel heeft, ook aan dat doel besteed wordt. Dat is eigenlijk het principe. Dan het betrekken van de reserves. Daar heb ik in de pauze de fractievoorzitter van de VVD gevraagd of wij mee mogen tekenen. Want hij is wel principieel van aard, maar het geeft ook ruimte inderdaad. Want we hebben ook al jarenlang als CDA gezegd er worden maar plannen vooruitgeschoven, reserves vooruitgeschoven en dat is een systeem. En we vinden het eigenlijk wel mooi dat de VVD daar nu zelf mee gekomen is. En wij hebben ook gevraagd of we als oppositiepartij daar ook aan mee mogen doen. En dat mocht. Maar ik wil dat ook wel gewoon aangeven, een stukje dualisme, zo zie ik het dan maar even. Je valt niet een college aan, maar je geeft eigenlijk een soort markeringspunt af aan een nieuw college. Dus vandaar dat we die motie gaan omarmen. En dan moet ik even spieken. De aparte paragraaf van de jaarrekening. Toen deze kwam dacht ik dat hadden we eigenlijk een paar jaar geleden ook met Laren Regenklaar moeten doen. Grote uitgaves, even los van politiek of je iets wel of niet wil, maar daar gaan grote bedragen in om. En als ik dan terugdenk aan Laren Regenklaar, waar we dat niet gedaan hebben, dan denk ik dit is een bijzonder goed punt. Want het gaat ook over heel veel jaren. Misschien tegen de tijd dat dit een keer allemaal uitgevoerd is, zit driekwart van deze raad er misschien ook niet meer. Dus wel een goed punt om te kijken of dat administratief gewoon inzichtelijk goed gemaakt kan worden. Dus ook deze motie zullen we in meegaan. En dan het eigen risico en bijzondere bijstand. Daar heb ik net aan de heer Loeff aangegeven dat wij ook met die motie meegaan, omdat hier volgens mij het principe achter zit, als ik Larens Behoud goed heb begrepen, die hebben een aantal expliciete voorbeelden hebben van individuen die het niet uitgekeerd hebben gekregen, terwijl ze daar eigenlijk wel recht op menen te hebben. En dat is dus dan inderdaad wel een terugblik en niet zozeer van het is misschien niet helemaal goed gegaan, we gaan het eens uitzoeken. Dus ik hoop dat Larens Behoud de motie in stand houdt en wij gaan hem ook meestemmen. En dat is niet omdat we de wethouder niet vertrouwen, of wat, maar misschien hebben we gewoon wel een soort van klein Larens toeslagenfoutje gemaakt. Hebben we het goed bedoeld, maar niet goed opgeschreven. En dat is het wel.

De voorzitter: Heer Koldenhof, interruptie. Een moment, mijnheer Van den Berg.

De heer Koldenhof: Deze motie is niet gedekt. Dus u gaat een motie steunen, als ik u goed begrepen heb, zonder te weten wat dat allemaal kost. Ik bedoel, los even van het principe, maar het lijkt mij voor een prudent financieel beleid, waar u vast ook voor bent, dat als je al een motie indient en je zegt betaal het ook nog eens even terug een aantal jaren en ook voor de toekomst regel het maar. Maar daar is geen geld voor gedekt. Dus hoe kunt u dit nu steunen?

De heer Van den Berg: Dank u wel voor de interruptie, mijnheer Koldenhof. Want als ik heel goed luister even naar Larens Behoud zoals de motie ingestoken is, misschien hebben wij met z'n allen al wel drie jaar lang helemaal niet het goede gedaan in het ... Dus het is niet zozeer een extraatje dat nu toegegeven wordt. Misschien hebben we wel gewoon een snoeiharde fout gemaakt. En dan moet er inderdaad gewoon vanuit het college een herberekening komen.

De heer Koldenhof: Ja, maar, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: U was al bezig, gaat uw gang.

De heer Koldenhof: Als ik het zo begrijp dan bent u nu al van oordeel dat de gemeente een fout heeft gemaakt. En dat u vindt dient die motie maar in, want dan weten we zeker dat het hersteld wordt. Maar weet helemaal niet of er een fout gemaakt is.

De heer Van den Berg: Ik ga niet de indiener voor de voeten lopen, mijnheer Koldenhof, want die moet mij misschien dan zo nog verbeteren. Maar ik heb begrepen dat zoals wij het hebben vastgesteld en een tegemoetkoming in die vergoeding die hoort daarin gesloten te zijn en dat is niet nu het geval. Kijk ook even naar mijn collega of die ... Als dat zo is, en daar dient die motie voor, dan is een toezegging volgens mij net niet helemaal goed. Want een toezegging verdwijnt zo meteen. We wilden eigenlijk gewoon hier het punt mee maken dat misschien wij wel gewoon een fout hebben gemaakt de afgelopen jaren met elkaar dat. En dan zeg ik wij, want uiteindelijk stellen wij zaken vast en hebben we iets vastgesteld ooit. Maar de uitvoering daarvan is niet gegaan zoals wij het beoogd hebben. Dus dat zie ik dan als een eigen fout, ook een fout van ons. En als je dat wil repareren, doe je dat ook automatisch met terugwerkende kracht. En dan kom je op uw punt van dekking. Dat is dan een heel zuur puntje maar het zal ook niet tientallen keren gebeurd zijn en het zal ook wel te overzien zijn. Maar dan is de motie wel een drukmiddel op de wethouder niet om het te gaan onderzoeken. Want hij zei zelfs nog om het door te schuiven naar de volgende coalitieonderhandelingen. En daar hoort het volgens mij niet thuis. Dat nog even over deze motie, anders ben ik te lang aan het woord.

De voorzitter: De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Een laatste poging op het gezond verstand van mijnheer Van den Berg. Of hij, dat kan ik me namelijk zelf ook wel voorstellen, ik zou die motie niet steunen zoals die er nu staat. Wat nu de opdracht wij verzoeken het college ... Ik zou wel kunnen instemmen met een onderzoek of er inderdaad fouten gemaakt zijn. En kijk dan wat de financiële of juridische misschien wel consequenties zijn. Dat zou ik wel kunnen steunen. Maar hier staat een ... Ik moet even terug. Ja, "een goede regeling aan te passen en de getroffen inwoners hiervoor met terugwerkende kracht te compenseren." Ik wil eerst wel even weten wat überhaupt de stand van zaken is. En dat heeft de wethouder al toegezegd, dat hij daar in wil duiken. En dan komen we later wel terug met wat zijn de consequenties? Voor wie geldt dit eigenlijk? Hoeveel mensen ging het om? Allemaal prima. Maar ik wil eerst even de feiten weten. En hier staat alleen maar "volgens onze informatie." Wat is dat nu voor informatie, van Larens Behoud?

De heer Van den Berg: Uw coalitiepartner is volgens mij goed 🟡 (02:00:57). Ik ga natuurlijk niet over de motie an sich om hem aan te passen. Maar als ik u net hoor zeggen, en dan kijk ik zo meteen naar mijnheer Loeff, naar Larens Behoud, als u zegt ik kan de motie wel steunen om hem te sterken, maar dan in de onderzoek sfeer, dan zou ik zeggen dat dat een nuance is die mij prima past. En als ik een motie erdoorheen zou willen halen, zou ik graag willen dat die aanpassing komt en dat u hem mee tekent om toch die motie in deze laatste ronde wel te maken dat het ook echt wel gewoon vast ligt en niet een toezegging van de wethouder is. Maar of dat gaat gebeuren, mijnheer Koldenhof, dat moet ik even aan de fractie van Larens Behoud overlaten.

De voorzitter: Die net ook een vinger opstak om iets toe te voegen. De heer Loeff.

De heer Loeff: Voorzitter, ik wil de motie best aanpassen. Te onderzoeken, dan blijft het hele dictum in stand en dan zeggen we "te onderzoeken of dit juist is." En, indien dit zo is, de getroffen inwoners in de bijzondere bijstand hiervoor te compenseren. En op welke wijze laat ik dan in het midden, want als je het keer drie doet, dan wordt het misschien een enorm bedrag en is het lastig. En op welke wijze laat ik dan ook in het midden. Dat laat ik aan het college. Maar dan is het wel duidelijk dat er een compensatie zou moeten komen. En die

hoogte daarvan, we hebben geloof ik 120 mensen in de bijstand. Het aantal chronisch zieken zal daar ook nog een fractie van zijn. We weten wat het sociaal domein kost, dus in die zin is het een verwaarloosbaar bedrag waarvoor ik, als vanzelfsprekend, geen dekking heb opgebracht. Maar ik denk dat het meer dan menselijk is om dit op deze manier te doen. Dus met die aanpassing hou ik hem graag in stemming. En ik beluister voorzichtig aan de overkant bij de VVD dat men met die onderzoeksvraag mee zou kunnen gaan.

De voorzitter: De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Dan hebben we deze motie wat mij betreft meteen ook gehad. Maar het moet ook wel wettelijk mogelijk zijn dat de bijdrage van het eigen risico ... Hoe zeg je dat nu? Ja, vaste eigen bijdrage, noem het maar even zo.

De voorzitter: Compensatie van het eigen risico.

De heer Koldenhof: Dat dat ook onder deze regeling wettelijk gezien mag gelden. Dat zou ik wel willen meenemen in dat onderzoek. Want het kan zijn, wat mijn buurman hier mij ondertussen aan het souffleren is, dat het mogelijk niet het geval is. Dan zullen er andere oplossingen moeten worden gezocht. En dan kom je weer gewoon bij de bijzondere bijstand uit. Maar goed, dat is allemaal vooruitlopend op. Als Larens Behoud de motie wil aanpassen, een onderzoek te doen naar een aanpassing van de regeling en of het inderdaad zo is dat er mensen terug gecompenseerd zouden moeten worden, want het was wel afgesproken maar we hebben het niet gedaan. Prima. Ik ga het niet mee tekenen hoor, ik kan ook gewoon mijn vinger opsteken, vind ik ook best.

De voorzitter: Mooi. Dan hebben we die inderdaad, zoals u zei, alvast gehad. En volgens mij mag de heer Van den Berg weer verder met zijn betoog.

De heer Van den Berg: Dan kijk ik even naar u, voorzitter. Want volgens mij, als ik het goed lees, was dit de laatste motie uit iBabs en de motie vreemd aan de orde komt dadelijk pas. En nogmaals, reflecterend op allerlei andere opmerkingen denk ik dat het zich toch toespitst nu op deze moties om de aanscherping en wat we al in de eerste termijn hebben ingebracht. En ben ik voor deze termijn wat mij betreft klaar.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de heer Vos van Groen Laren.

De heer Vos: Dank u wel, voorzitter. Er ligt nog een vraag die ik misschien niet helder gesteld heb hoor. Dat zal waarschijnlijk zo zijn. Maar die ik toch wel graag van de wethouder wil horen. Want ik kreeg nu in zijn bijdrage, ik geloof mijnheer Van Midden, neem me niet kwalijk, ik zal het er even bij zeggen. Over de bijzondere bijdrage voor Bijzonder Laren, 180.000 euro per jaar. Dat klopt, maar dat is dan volgens mij in dat ondernemersfonds, of hoe je het wil noemen, wat we misschien eens een keertje een bedrijfsinvestering zone van moeten maken. Maar dat is een sideline. Het gaat me eigenlijk om een heel ander bedrag. Het gaat me om het bedrag van 737.000 euro dat extra ontvangen is door de verhoging van de WOZ op niet-woningen. En dat in een sideline genoemd wordt dat die overgedragen wordt aan Bijzonder Laren. Ik vind dat een tamelijk vorstelijk bedrag. En mijn vraag daarbij was wanneer hebben wij daarvan geweten? Twee tientjes, daar ga ik echt niet over tobben. En ook een schakelaartje van een meier, daar heb ik geen probleem mee. Maar met 737.000 euro, daar heb ik wel een probleem mee. Dat begrijpt u. Dus of ik heb niet opgelet, niet goed gelezen, of weet ik het. Maar ik zou toch wel heel graag willen weten hoe dat nu zit. En of Bijzonder Laren, die zullen gefeest hebben neem ik aan. Die zullen er wel een borrel op gedronken hebben, maar ik niet. En dan met betrekking tot moties. De honden. Ik heb even uitgerekend, 70.000, ik heb het even afgerond. Een hondje kost in Laren 100 euro, dat wil zeggen 700 ... Wel. Zeg 100 euro, maak er een beetje een rond getal van. 700

honden zouden we dan in Laren hebben waarvoor betaald wordt. Het gemiddeld hondenbezit in Nederland is 17,8 procent, dus dat wil zeggen dat we toch een flink aantal meer honden zouden hebben. Daar valt dus nog een heleboel te halen. Bovendien, ik zou zeggen bij honden de vervuiler betaalt. Dat kun je die hond niet vragen. Maar wel zijn baasje natuurlijk. En volgens mij liggen er overal, daar staan bakken met ... Voor het vieste karweitje van Laren, volgens mij. Ik heb er wel een fantasie bij, maar ik ga niet solliciteren. Dat moet betaald worden. En die 70.000 euro, die wordt nu centraal geïnd. Volgens mij is dat een eenvoudiger karweitje dan die poepzakjes opruimen. Dus waarom dat nu afschaffen en dat dan gaan compenseren met toeristenbelasting? Ik heb ook even gerekend, 70.000 euro, dat was het bedrag. Laten we zeggen, ik heb even gekeken, gemiddelde opbrengst per nacht in Nederland is 2,50 euro. Dat wil dus zeggen bij 2,50 euro hebben we dan minstens 28.000 overnachtingen nodig in Laren per jaar om aan hetzelfde bedrag te komen. Dat wil dus zeggen 76 overnachtingen per dag. Ik ben benieuwd waar die mensen gaan slapen. We hebben wel volgens mij een paar slaapplekjes, maar 76 overnachtingen per dag. Ik vind dat nogal wat. En helemaal als ik dan ga rekenen voor de eerste week van februari, dan zal het hier geen stormlopen, heb ik zomaar het idee. Dus gewoon lekker laten die hondenbelasting en de toeristenbelasting. Want ik heb u al gevraagd, kunnen die lasten niet eens een beetje omlaag? Dat lijkt mij een hele aardige suggestie om dat maar eens te doen. En bovendien, de motie zegt dat is niet meer van deze tijd. Nee? Volgens mij wel. De belasting wordt dus nu financieel heel makkelijk geïnd, we hebben er niet zoveel kosten aan, niet zoveel moeite aan. En ik zou zeggen, als het niet meer van deze tijd is, dan doen we een belasting die wel van deze tijd is. En dan ga ik u eventjes op stang jagen, laten we dan maar eens gaan praten over parkeerbelasting. Laten we daar maar eens mee beginnen. Dat is van deze tijd. Wij lopen hopeloos achter als het gaat om het innen van belastingen van mensen die wel komen vervuilen, maar geen belasting betalen en beslag leggen op onze dure openbare ruimte. Zo, dat is een.

De voorzitter: Dat was motie 1 ook?

De heer Vos: Ja, het zijn er 7, voorzitter. Ik zal de volgende straks sneller doen hoor. Dat beloof ik u. Maar ik had hier toch wel een heel klein beetje moeite mee, want hij stinkt. Dynamic Arts. Het reukt zich dat mijn kompaan er niet is, dus ik weet niet precies wat hij gehoord heeft van zijn informant. Ik zou nog wel graag willen weten, dat is misschien niet ter sprake gekomen, waarom Versa gestopt is met Dynamic Arts. Misschien weet de wethouder dat. Dat zou ik heel fijn vinden. De wethouder heeft toegezegd en die heeft er goede hoop op dat ze gewoon kunnen blijven per 1 januari, dat is fijn. Maar dan tot 30 januari en dan heeft u er goede hoop op? De motie zegt in ieder geval het komende jaar. Laten we hem maar gewoon handhaven. Ik wil wel gewoon een harde toezegging via een motie. Dan hebben we het over de WOZ. Laren faciliteert, dus als je faciliteert, dan ga je er ook kosten voor in rekening brengen. Dus laten we die kosten maar gewoon verrekenen op de bedrijven. De bibliotheek, superbelangrijk. Gewoon doen. Dan de reserves, ik ben al bij motie 5 hoor, voorzitter. Het stond er in hele cryptische bewoordingen en ik heb even gekeken. Dus dat gaat al met al over het Brinkplan, de bestedingen. Dan gaat het om 475.000 euro. En aan de Oekraïners hebben we ook lekker verdiend, 1,1 miljoen. Misschien kunnen er nog wat meer vluchtelingen komen, dat is goed voor de financiële positie. Wat gaan we daarmee doen? Het lijkt mij ten eerste, als het gaat om dat Brinkplan, dat bedrag is natuurlijk niet voor de flauwekul een keertje opgevoerd. Daar waren plannen mee. We hebben een paar bankjes gekregen en nieuwe richtingaanwijzers, maar dat is het dan ook. En als we het verkeersplan gaan uitvoeren, dan zullen er vast kosten komen. Dus ik vind het een heel sympathiek idee om te zeggen nieuwe coalitie, gaat u maar fijn aan de gang met die centen. Dat lijkt me helemaal geen goed idee. Want volgens mij, als we met de verkeersvisie en het verkeersplan aan de gang gaan, zullen we pegels nodig hebben. En dan kunnen we die mooi gebruiken. En die zijn al vastgelegd, die zijn al geoormerkt voor het centrum. Dus die in ieder geval niet. En met dat geld van die Oekraïners, waar we zo lekker aan verdiend hebben, dan moeten we misschien nog maar eens eventjes een hartig woordje over praten. Want het is natuurlijk op een zeer onrechtmatige manier in onze balans terechtgekomen. En om daar dan feest van te gaan vieren, ik weet het

niet. Ik vind daar wat van. Dan het Integraal Huisvestingsplan. Ik denk dat het een hele goede zaak is om dat per jaar gedetailleerd op te gaan nemen. Dan zien we wat er gebeurd is. Kunnen we vinger aan de pols houden, hoe gaat dat zich ontwikkelen? Het gaat nog al om een paar centen. En met betrekking tot de bijstandsnote, zal het maar even zo noemen, mijnheer Loef, als u mij niet euvel duidt. Ik denk, als daar onrecht is gedaan, dan moet je dat als de wiedeweerga gaan terugdraaien. Want dat is natuurlijk een beetje te gek. Wilt u ook dat ik inga op de motie vreemd aan de orde, voorzitter?

De voorzitter: Nee, want die heeft een apart agendapunt. Die valt onder agendapunt 3.

De heer Vos: Maar dan doe ik dat niet. Vandaar mijn vraag. Dan wil ik het hierbij laten.

De voorzitter: Dank u wel. En dan gaan we door met de VVD.

De heer Koldenhof: Dank u wel, voorzitter. Eerst even op de reactie van het college. Dank voor de verhelderende opmerkingen. Wat ik natuurlijk heb bedoeld met het alsof de zon opeens weer gaat schijnen, terwijl we jarenlang hebben gesproken over het ravijnjaar, gaat natuurlijk over 2028. Want dan zitten we met hetzelfde probleem. En dat is midden in de volgende bestuursperiode. En als je kijkt naar de meerjarenraming, die er dan heel erg financieel zonnig uitziet, dan weten we nu al dat dat dus niet zo is. Dus ik denk dat we ons dat allemaal wel bewust van moeten zijn, dat we over twee jaar en dus in elke algemene beschouwing in de komende jaren opnieuw het ach en wee zullen moeten roepen van hoe gaan we dit toch allemaal redden? Want we komen in 2028 opnieuw weer voor een groot probleem te staan. Dat is wat de bedoeling was van mijn opmerking. Maar ook om allemaal te laten realiseren het ziet er wel mooi uit, maar niet voor de al te lange termijn. Dan vroeg de wethouder van financiën waar moet ik eigenlijk over in debat? Want u wist toch allemaal al dat al die stijgingen van lasten voor de BEL en voor allerlei andere compensaties, dat heeft u allemaal al vastgesteld? Dat is op zichzelf denk ik voor een belangrijk deel ook zo. Ik schrik wel van de enorme stijgingen, ook als het gaat om inflaties en andere compensaties voor de verschillende diensten waar wij samen in werken of gebruik van maken. Maar waar het mij vooral om gaat is de raad voelt zich, zal ik het maar even verwoorden, als een soort kikker die in een pan met koud water wordt gegooit en die denkt lekker, dat gaat goed zo. Maar zachtjes wordt het vuur aangestoken en de kikker heeft net te laat door dat hij gekookt wordt. En die springt er dus niet meer uit en die moet nu mee. En dat vind ik eigenlijk, in de consequenties waarvoor het college verantwoordelijk is om ons als raad daarin mee te nemen, dus onvoldoende. Ik vind dat u daar in de loop van het jaar of in de meerjarenraming meer over zou moeten vertellen, of de raad in zou moeten meenemen. En dat is mijn punt waarom ik denk lekker, al die compensatie. En we moeten het allemaal maar betalen en er is geen weg terug, want u heeft zelf ingestemd. Zo zijn we niet helemaal getrouwd. Dus daar verwacht ik wel iets meer dan het in fietsen. Dan is er wat reactie gemaakt, ook van collega's over we hebben de hoogste lasten van zo'n beetje heel Nederland. We hebben ook vergeleken met vergelijkbare dorpen een extreem hoog voorzieningenniveau. Daar betaal je dan ook voor. Ik vind dat op zich altijd goed uit te leggen. Onze woningwaarde is gigantisch. Dat is ook het voordeel van de mensen die er dan per jaar flink voor betalen, maar dat verdient zich uiteindelijk wel terug op het moment dat het geërfd wordt dan wel tussentijds verkocht wordt. Dus ik vind dat we daar niet al te moeilijk over moeten doen. Niettemin pleit de VVD, en dat doet deze wethouder zelf trouwens ook, van dezelfde partij, er altijd voor om de OZB voor woningen niet al te ver te laten stijgen, namelijk alleen met het inflatiepercentage. Dus dat houden we nog steeds vast. En daar heeft het college ook bij deze begroting weer opnieuw aan voldaan. Dus compliment daarvoor. Bovendien, zelfstandigheid van een gemeente, daar zijn wij hier volgens mij allemaal heel erg voor. Dat kost wat.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Vos.

De heer Vos: Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp uw opmerking over de WOZ. Daar heb ik ook wel een mening over. Maar als je kijkt naar het totale plaatje en als ik bijvoorbeeld kijk naar de afvalstoffen en dergelijke, begrijp ik niet zo goed ... Wordt ons afval dan met chiquere auto's opgehaald? Want in Hilversum en in Gooise Meren betalen ze echt aanzienlijk minder. Dus ik vind dat wel tamelijk verrassend. En dat is niet alleen de WOZ, mijnheer Koldenhof.

De voorzitter: Mijnheer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Ik moet eerlijk zeggen, ik ga niet over die tarieven natuurlijk. En ik ben altijd, als mijnheer Vos en ik samen of anderen met de gemeentelijke afvalinzameldienst gaan praten over kan dat tarief niet verder omlaag? Dan ga ik direct mee. Wanneer gaan we, zou ik zeggen? Dus dat is niet het punt. Dat is volgens mij ook niet het punt waar het hier om ging. Dus dan een andere. Dan het punt de WOZ-verhoging voor niet-woningen. Ik vind het nog steeds lastig om te begrijpen waar we vandaan komen en waar we naartoe gaan. Ik zie hier een heel mooi bedrag van zeven en een halve ton. Leuk, we hebben het opgelost. Maar we hebben ook in het voorjaar natuurlijk met elkaar gesproken over wat de verschillende mogelijkheden zouden zijn om extra bezuinigingen door te voeren, maar ook wat voor andere inkomstenbronnen we zouden kunnen aanboren. En eigenlijk wordt er nu wel een soort, een beetje een makkelijke oplossing gezocht door één ding nu even snel grote halen, snel thuis-oplossing gevonden. Dat kan. Dat is natuurlijk een keuze waar we straks nog met z'n allen over moeten stemmen. Maar ik vraag me toch af of dat niet anders kan en of we daar niet toch nog eens misschien moeten nadenken over een ingroeimodel. Dat we misschien uiteindelijk die kant op moeten, dat begrijp ik wel, maar het is wel even in een keer een forse verhoging voor ondernemers en eigenaren. En met name, maar ik heb niet zoveel moeite met het eigenaarsdeel, maar wel de doorberekening naar winkeliers, die het al niet zo makkelijk hebben. En al lijkt het soms dat het allemaal fantastisch gaat hier, maar ik weet ook dat dat niet bij iedereen het geval is. Maar iedereen wel vervolgens met wat de wethouder dan zegt, 44 euro per maand extra wordt opgezaaid. Daar moeten heel wat jurkjes voor verkocht worden, denk ik. Dus dat is nog niet zo makkelijk. Dus ik vraag toch aan de wethouder, zijn daar toch niet nog mogelijkheden om hier bijvoorbeeld een ingroeimodel voor te bedenken? Voordat ik misschien nog met een aangepast voorstel kom. Dan reageer ik daarbij meteen even op de motie van Liberaal Laren. Dat vind ik te ver gaan. Want ook dit is, en dat ergert mij als liberaal wel, dat er net als bij die andere moties net geen dekking bij wordt gegeven. En ik niet de motie steunen en dan zeggen doet u het maar niet, college, gaat u het maar heroverwegen, maar doe het maar niet. Maar zelf weet ik niet hoe het betaald moet worden. Dat kan wat mij betreft niet, als we hier zitten om een begroting vast te stellen als gemeenteraad. Dus die motie zal ik niet steunen. Dan heb ik nog een vraag aan de wethouder, over de bibliotheek. Dit had ik ook gesteld. Dank voor het antwoord. Ik ben eigenlijk wel tevreden met het antwoord van de wethouder. Als ik begrijp dat het een soort compensatie is voor een ander bedrag dat weggehaald is. En de bibliotheken gezamenlijk hebben gezegd voor dat bedrag kunnen wij hetzelfde serviceniveau vasthouden, dan is dat wat het is. Ik begrijp ook dat het bedrag eigenlijk vrij besteedbaar is, ook al wordt het via die lijn doorgezet naar de gemeente. Maar het mag, het hoeft niet besteed te worden hieraan. Dan ga ik nu niet het college opzadelen met een tekort van 33.000 euro. Dus wat dat betreft zullen we die motie niet steunen. Ook omdat de bibliotheek er zelf dus niet met zoveel woorden om heeft gevraagd. Dan Crailo. Daar hebben we uitgebreid over gedebatteerd en heb ik wat mij betreft de toezegging dan wel overeenstemming met de wethouder hoe we straks met eventuele sociale woningbouw kunnen omgaan. De vraag is nog even of er, want ik begrijp ook dat er een deel bedrijvigheid op Crailo komt, is dat ook dan zacht, om het zo te zeggen? Of is dat juist weer heel hard? En zit daar dan nog ruimte voor een andere oplossing? En dan heb ik nog een extra vraag eigenlijk aan de wethouder duurzaamheid. Wij hadden in de vragen gevraagd wat voor groot project komt er nu aan? En die komt er niet. Ook dat is denk ik ... Ik bedoel, u gaat over duurzaamheid, maar wij vinden duurzaamheid ook best belangrijk. Toen sprak ik in de pauze een inwoner van Laren en die zegt kan je dat geld dan niet gebruiken voor De Biezem? Dus waarom kan dat niet? Want het gaat om energieopwekking, dus daar moet nog het een en ander

in gebeuren. Dus valt daar nog ergens een link te leggen? Dan hebben we dat geld eindelijk eens een keer besteed, want volgens mij komt er nooit nieuw geld naar Laren toe als het oude bedrag nooit wordt opgesoupeerd. Dus wat mij betreft moet je vooral voor duurzaamheid je in de schulden steken, zou ik nooit zeggen als liberaal, maar in ieder geval je moet het snel uitgeven. Zodat er ook weer de kans is dat er nieuw geld komt. Want nu zit iedereen te kijken naar Laren ze doen hier echt niks, laat maar. Dus ik geef u de suggestie mee, namens een inwoner hier aanwezig. En ook dank voor deze tip. Dan ga ik even snel de moties doen. Onze motie vraagt om een onderzoek. Dus we hebben niet gezegd wij schaffen nu de hondenbelasting af. Maar onderzoek of het kan en of dat te compenseren valt met de invoering van toeristenbelasting. Ik meen dat mijnheer Van den Berg of mijnheer Loeff refereert aan een voormalig fractielid van mijn partij. Dat betekent niet dat het idee van de afschaffing van die persoon is, maar dat idee is natuurlijk nog steeds van de VVD. Dat u dat wel even goed begrijpt. Dan met betrekking tot het sociaal-cultureel werk. Daar vind ik het antwoord van de wethouder meer dan voldoende, want ook deze motie roept eigenlijk op tot het concurreren van een niet meer gecontracteerde partij met een mogelijk nieuwe partij. Dat vind ik een heel slecht voorstel. En dat er uiteraard sociaal-cultureel jongerenwerk moet zijn en blijven, daar zal iedereen, en ook de VVD, het wel mee eens zijn. Maar dat het per se met deze partij moet? Nee, dat is aan Versa. Daar hebben we hen nu eenmaal opdracht voor gegeven om dat uit te voeren. Dus ja, laat hen dat dan ook doen. Dan de WOZ-heffing niet-wonen. Heb ik al aangegeven, zullen we niet steunen. Bibliotheekwerk zullen we ook niet steunen. Met betrekking tot de reserves, dat is onze eigen motie uiteraard. Paragraaf, dank voor de opmerkingen over die technische oplossing voor een aparte paragraaf. En eigen risico bijzondere bijstand, dat hebben we al aangegeven. Als dat gewijzigd wordt in 'het doen van onderzoek naar,' dan prima. En wat jammer nu dat mijnheer Vos net wegloopt over de feestverlichting, dus die hou ik dan nog even ...

De voorzitter: Die komt ook nog. Is een apart agendapunt. Dat is ook verwarrend, snap ik.

De heer Koldenhof: Precies, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Koldenhof. Dan gaan we door naar Larens Behoud. Heer Loeff.

De heer Loeff: Voorzitter, dank u wel. Allereerst dank aan het college voor de beantwoording van de vragen en ook de beschouwing. En ik begrijp ook dat de wethouder financiën blij is dat hij dit zo kan afronden in de eerste termijn. En ik vind het ook mooi om te horen hoe onze wethouder sociaal domein kijkt naar zijn lange carrière en de laatste beschouwing. Het is, denk ik, een hele mooie afronding van een intensieve bestuursperiode waarin we veel hebben bereikt. Dus daar ben ik blij mee. Namens onze fractie wil ik u daarvoor danken. Met het risico dat we meteen op alle moties ingaan, misschien toch nog goed om even te kijken wat er nu precies gebeurt bij de begroting en bij de meerjarenbegroting. En ik hoor eigenlijk toch een beetje verschillende geluiden. Ik hoor de wethouder zeggen als wij nu overgaan tot het vaststellen van deze begroting, dan klopt eigenlijk de aannname die ik in mijn algemene beschouwing heb gedaan, dat er een bedrag overblijft in de komende periode, omdat we in het eerste jaar dat geld aan de BEL weggeven. Vervolgens bouwen wij een buffertje op, zoals de wethouder letterlijk zegt, en dat is handig voor de komende collegeonderhandelingen of coalitieonderhandelingen, omdat we daarmee wat geld kunnen wegzetten bij belangrijke projecten. Dat lijkt me op zich een prima plan. Maar dat betekent wel dat we toch onze zorgen blijven houden over hoe gaat het dan met kleine ondernemers en maatschappelijke instellingen en de WOZ? Want dat is voor ons een ding waarvan ik denk ik heb daar nog niet voldoende antwoord op. Ik zou graag in tweede termijn van de wethouder daar nog wat creatieve ideeën over horen. Omdat ik begrijp dat u zegt in uw beantwoording ja, subsidies kunnen worden aangevraagd voor instellingen met een hogere WOZ. Dus dat zou een soort compensatie kunnen worden. Het zwembad krijgt een hogere aanslag. Het zwembad vraagt meer subsidie aan. Wij betalen dat uiteraard zelf. Maar dat zou ook kunnen gaan om de scouting, of noem het maar andere non-profitorganisaties met een gebouw. Dat lijkt me een goed plan. Maar hoe gaan we dan om

met de ondernemer die een winkel heeft en gewoon een kleine zelfstandige is en niet een keten. En al hoge lasten heeft in de huur en vervolgens inderdaad het moet hebben van het verkopen van cadeautjes. Die in januari en februari weinig omzet hebben, in december wat meer, maar die heel belangrijk zijn voor de vitaliteit van ons dorp. En als daar 44 euro keer 12 bijkomt, dan is dat toch een behoorlijk bedrag weer. En ik zou eigenlijk willen zien dat dat ook gecompenseerd wordt. Ik vind het logisch dat u zegt we trekken het gelijk, want daarmee bouwen we ook aan de infrastructuur van het dorp. Inderdaad, een mooie Naarderstraat, een betere routing, allemaal belangrijk. Dus ik vind het heel goed dat u zegt van we willen het gelijktrekken. Maar ik wil nadrukkelijk aandacht vragen voor creatieve oplossingen om onze kleine ondernemers ook echt te houden in het dorp en niet weg te jagen. Dus graag een antwoord daarvan van u als college. Dan de bibliotheek. Ik hoor heel veel dingen, ik ben even heel snel gaan googelen. Ik zag ook heel hard nee knikken vanaf de zijde van het college op een beantwoording ergens. Als ik het zie is er 2,95 euro beschikbaar gesteld met een minimum van een ton. Dus hier zijn we als kleine gemeente spekkoper. Dat betekent dus eigenlijk dat als ik de regeling uitleg zoals het Rijk die heeft bedacht, maar ik ben maar een eenvoudig raadslid, dan krijgen wij 100.000 euro, maar 2,95 euro per inwoner en zijn we dus eigenlijk 35.000 euro wettelijk verplicht om uit te geven in dat compensatieverhaal. Dat is even zoals ik de regeling uitleg. Dat betekent dat we 65.000 euro verdienen. Dat geld hoeven we niet uit te geven, want dat is boven de wettelijke eis van de compensatie. Dus dat geld houden wij in kas. En ik vind de uitleg van de wethouder, dat die zegt de bibliotheek vraagt aan, ze krijgen 67.000 euro en daar kunnen ze al hun werkzaamheden voor doen. Vind ik een hele logische uitleg. En daarom zullen wij de bibliotheek op deze manier uiteraard van harte moreel ondersteunen, maar zien we ook dat we volgens mij keurig voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Graag nog een bevestiging van de wethouder of dat zo is. Dan de toezegging Dynamic Arts. Ik ben daar blij mee. Want ik hoor eigenlijk dat de motie die de heer Vos vanuit Groen Laren heeft ingediend, een hele terechte motie overigens, want huisvesting en jongerenhuisvesting is belangrijk als onderdeel van het totale jongerenwerk waar de wethouder het ook over had. Maar gezien de toezegging denk ik dat we daar op een prima manier op kunnen vertrouwen dat dit goed gaat komen. Die zien we graag tegemoet, de verdere uitwerking daarvan. En dan komen we op honden versus toeristenbelasting. De heer Koldenhof, die zegt heel mooi nee, dit is niet de afschaffing van de hondenbelasting. Dit is een voorstel. En vervolgens gaat het ook over toeristenbelasting. Ik zou hem eigenlijk willen losknippen. Want u zegt zelf, mijnheer Koldenhof, in de eerste termijn we moeten heel erg uitkijken, want in 2028 zitten we misschien weer in stormachtig weer. U bent zelf als VVD altijd zeer zuinig. U heeft allerlei argumenten aangevoerd waarom de hondenbelasting ouderwets is. Tegelijkertijd zien wij ook dat honden ook gefaciliteerd worden. En u zegt in uw motie van u kunt nu wel iets zeggen, Larens Behoud, ten aanzien van een andere motie. Natuurlijk zegt Huizen dat het een lastig uit te voeren belasting is, want je moet controleurs op pad sturen, je moet misschien nog extra brieven op de post doen, je moet herinneringen sturen. Maar het brengt wel 70.000 euro in het laatje. En als je een hond hebt, dat is tegenwoordig een luxe, want ik denk dat een rondje dierenarts al begint bij 70 euro of 90 euro en dan hebt u een gesprek. Dus een rondje poep mag ook 70 euro kosten om op te ruimen wat ons betreft. Dus we laten de hondenbelasting voorlopig zeker graag in stand. Dat neemt niet weg dat ik het idee van de VVD om te komen met een toeristenbelasting een heel interessant plan vind. En zeker nu daar door de VVD is uitgezocht dat het om 57 B&B-adressen gaat met meer dan 90 dagen verhuur en daar een heel plausibel rekensommetje bij zit. En zeker het gegeven dat u zelf zegt dat er straks ook nog wel een risico zit dat we verder moeten bezuinigen of meer inkomsten moeten hebben, zou ik eigenlijk willen voorstellen dat we op dit moment vooral een motie maken, of dat u hem aanpast, om te zeggen laten we onderzoeken of er een toeristenbelasting kan worden ingevoerd op dit soort overnachtingen. Daar ben ik voorstander van. Met een kanttekening dat er ook overnachtingen zijn, bijvoorbeeld in het Raboes door anderen, en dat die niet geheven moeten worden. Want het kan niet zo zijn dat schoolkinderen die via een Nivonhuis hier ergens bij het Raboes een nachtje slapen en daar een tarief voor betalen, dan ook nog weer zoveel euro toeristenbelasting moeten betalen.

De voorzitter: Het is zo knap zonder al die adempauzes. De heer Van den Berg wil interrumpen, dat zag u.

De heer Van den Berg: Interruptie van een paar regels geleden. Nee hoor. Geeft niks. U zegt net even tegen de heer Koldenhof hartstikke mooi, maar ik wil de motie losknippen. Nu doet de heer Koldenhof natuurlijk, de VVD en het CDA wil daarin meegaan, wel een voorstel om ergens iets weg te halen en tegelijkertijd een voorstel om er iets tegenover te zetten. En wat u nu doet is het losknippen en dan hebben we zo meteen een motie die niet meer gedekt is. En anderzijds een lastenverzwaring voor anderen. Dus ik zit nog even te zoeken naar ... Ik snap wel uw punt, u wil niet meegaan. Maar de discussie die volgens mij de VVD opwerpt is wel juist om het gekoppeld te houden. Dus ik ben wel benieuwd wat de heer Koldenhof gaat doen. Maar ik zou nog willen vragen als meestemmer zo meteen, dat we nog niet zomaar dit loskoppelen.

De voorzitter: Ik had ook al gekeken naar de heer Koldenhof, maar hij had niet gereageerd. Maar nu wel.

De heer Loeff: Voorzitter, ik stel alleen maar om een om een extra belasting te onderzoeken. Dat is eigenlijk het verhaal.

De heer Koldenhof: Dat was me al duidelijk, voorzitter, dat mijnheer Loeff die kant op wil en misschien anderen ook. Ik begrijp ook dat mijnheer Vos eigenlijk op dezelfde lijn zit van ga in ieder geval sowieso toeristenbelasting heffen. Maar los even van de ambitie van de VVD om de hondenbelasting nu eindelijk eens af te schaffen, omdat wij ook als enige in deze hele regio, en we echt niet zo anders en bijzonderder zijn dan de andere mensen in deze regio, om die hondenbelasting af te schaffen. Een beetje ook in de lijn met dat u vindt dat sommige gemeenten namelijk wel de eigen-risicobijdrage willen compenseren, maar andere gemeenten dat niet willen. U bent soms wel voor het gelijktrekken van allerlei gemeentelijke belastingen en compensaties en kwijtscheldingen en dan soms weer niet. Dat vind ik vrij inconsequent. Los van dat nog steeds die hondenbelasting, dat begrijp ik echt uit de belasting heffende organisatie, een hele complexe is om daadwerkelijk goed te heffen. Dus het zal dan echt zo zijn dat heel veel mensen niet betalen of slechts de helft betalen. Maar een hond, maar ze hebben er drie, bij wijze van spreken. Dus dat zijn allemaal dingen die ik graag verder onderzocht wil hebben om te kijken is dat zo en is het dan echt zo ingewikkeld om die hondenbelasting te heffen? Dat alleen al daarom het onderzoek op zichzelf waardevol zou kunnen zijn. Dus dan kunt u net zo goed ... Want er staat in de motie, voordat u het woord teruggeeft, maar ik wil nog een reactie geven. Er staat in de motie niet in dat het een nu per se moet worden gecompenseerd door het andere, maar het is wel een combinatie als suggestie om het zo te doen. Omdat ik, en daar ging het mij ook bij de andere moties om, geen motie wil indienen zonder een mogelijke dekking. Dit is een dekking. En ik vind het flauwekul als u zomaar moties in het leven roept, maar geld heb ik er niet bij bedacht, want daar had ik geen zin in.

De voorzitter: Jullie zijn ongelooflijk knap in het adempauzes vermijden. De heer Van den Berg zit al heel lang te wachten om aan te sluiten.

De heer Van den Berg: Nee, dat geeft niet. Want soms moet je een juist interruptiemoment ... Ik zat nog aan een ding terug te denken. In het begin van onze algemene beschouwing heb ik nog gezegd over het uniformeren van beleid. En dan kijk ik ook naar onszelf. Soms willen we dat ook weer niet, want we willen zelfstandig blijven. Maar toen de heer Koldenhof net zijn betoog hield tegenover de heer Loeff van Laren's Behoud, schoot mij dit nog door het hoofd. Dit is ook uniformering van beleid. En als wij bijna als enige gemeente binnen de BEL-combinatie dit moeten doen, dan is dat voor mij nog een extra argument om te zeggen deze moet nu maar eens een keer vanaf. En dan kunnen we al onze tijd en energie, ook van die mensen, op een andere plek inzetten.

De voorzitter: Mevrouw Van Dorst vindt er ook nog wat van en dan gaat de heer Loeff weer verder.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Een seconde. In Eemnes is het paardenpoepbeleid, hebben wij ook niet.

De voorzitter: Mijnheer Loeff, veel succes met de voortzetting.

De heer Loeff: Voorzitter, dank u wel. In reactie, vrij kort. Ik begrijp wat de heer Koldenhof zegt, maar hier staat toch echt een voorstel om hem af te schaffen of te vervangen. Als de heer Koldenhof zegt ik wil graag een onderzoek naar de doelmatigheid van de hondenbelasting en een voorstel tot. Helemaal prima, want dan kunnen we gaan kijken of er daadwerkelijk sprake is van lastige inningen et cetera. En dan kunnen we ook als dan bepalen om de hondenbelasting te vervangen voor iets anders. Maar het blijft, en het is prima dat er dekking wordt gezocht, het blijft gewoon nu een extra inkomstenbron. En daar zitten ook processen aan vast om zakjes op te hangen en palen te plaatsen en dat soort dingen. Dus ik zou dat onderzoek gewoon willen zien en op basis daarvan en niet meteen het besluit willen nemen, conform wat de motie voorstelt, om het een in te wisselen voor het ander. Want zo lees ik het. En als dat dus iets anders wordt opgeschreven, net als de motie die wij net hebben gedaan over het compensatiebedrag, dan gaan wij graag mee. Dus die ligt even aan de overkant bij onze coalitiegenoot.

De voorzitter: Mevrouw Timmerman.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Even ingaan op mijnheer Loeff. Ik denk dat de kosten, die zijn 9000 euro, dus dat kan je de kop niet kosten. En dan komen er nog wat legen van bakjes en zo bij, maar dat gebeurt gewoon op de route. Dus er zitten eigenlijk geen kosten aan. En dat innen was vroeger wel zo, toen de hondenbelasting ingevoerd werd, een jaar of 23 geleden. Want toen hadden wij van tevoren geen hondenbelasting namelijk. Dat innen was erg duur en het controleren. Dat innen is ook eigenlijk niets meer gezien alle automatisering. En je kunt ook de kosten er nog een keertje aftrekken van het controleren wie honden heeft en dergelijke. En dat hoeft dan ook niet meer. Dus dat zijn de kosten.

De voorzitter: U heeft een verduidelijking, een toelichting gehad.

De heer Loeff: Ik begrijp de toelichting van mevrouw Timmerman, die ook keurig in de overwegingen staan van de motie van de VVD. Waarvoor dank. Maar toch vraag ik eigenlijk om aanpassing van het verzoek aan het college om dat onderzoek aan ons te geven, zodat wij vervolgens kunnen bepalen wat we doen. En ik zie dat voorlopig ook nog even los van het invoeren van een toeristenbelasting, waarvan ik denk van het lijkt me hartstikke nuttig. Maar ook daar hebben we nog wat kanttekeningen bij. Dus als het iets meer in de vorm van een onderzoek wordt opgeschreven, dan kunnen we daarin meegaan. Als laatste, de aparte paragraaf jaarrekening onderwijshuisvesting IHP. Daar zijn we zeer voor, want dit is een uiterst groot project. En ik denk dat het heel goed is dat wij als raad continu scherp op de wind varen. U hebt dat ook als college in de commissie en de raadsbehandelingen gegeven. Het gaat om veel geld, het gaat om specifieke projecten. Dus we zien heel graag die paragraaf tegemoet en we zullen deze motie zeer steunen. En volgens mij hadden we er nog eentje over die feestverlichting. De feestverlichting, die komt later.

De voorzitter: Die komt later, dat is weer de verwarring. Agendapunt 3.

De heer Loeff: Die zit niet in de begroting, dus daar gaan we het later nog over hebben. Dat was hem van onze kant. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Precies. Hartelijk dank. Dan gaan we door naar Democratisch Laren.

De heer Spaan: Ik zal het kort houden. Ik heb de hondenbelasting ook gevolgd nu. Ik ben het onderzoek zeker mee eens. Ik ben in principe voor afschaffen, zeker als het in BEL-verband is. En voor mij zou het niet meer hoeven. En het andere, dus het onderzoek, dat ondersteun ik. En het onderzoeken van de toeristenbelasting, dat ondersteun ik ook zeker. Dus dat is wat motie 1 betreft. Dan gaan we naar motie 2.

De voorzitter: Sociaal-cultureel jongerenwerk.

De heer Spaan: Jongerenwerk. Daar heb ik eigenlijk te weinig ... Omdat ik natuurlijk eigenlijk veel alleen werk, heb ik daar te weinig inzicht in. Dat Dynamic Arts, dat is jongerenwerk. Ik heb wel gehoord dat er wat problemen waren en dat dat misschien de reden was om te stoppen. Maar ik heb nooit gehoord wat dat dan precies was. Want ik vind zomaar afschaffen, nee. Maar ik geloof dat het wel enige reden heeft waarom het afgeschaft werd. Dus dat zou ik eigenlijk beter willen weten. Ik kan anders geen zinnige uitspraak doen. Bibliotheek ... Nee, 3 zeg ik nu, heffing niet-woningen. In principe niet voor. En dan gaan we naar motie 4, versterken bibliotheekwerk. Ben ik ook niet zomaar voor. En reserves, dat weet ik niet, daar heb ik geen verstand van. Dat is ook knap om te kunnen zeggen, maar dat heb ik. Scholen, monitoren, aparte ... Motie 6 ben ik zeker voor. Het monitoren van een aparte paragraaf voor de scholen. Ik denk dat dat absoluut eigenlijk moet om controle te houden op wat er gaat gebeuren. En het gaat echt over grote bedragen. En dat kan flink uit de hand lopen, weet ik uit mijn professie. Dus ja, die steun ik zeker ook. En eigen risico, weet ik ook niet genoeg van. En de feestverlichting wordt straks behandeld. Dat was het.

De voorzitter: Die wordt straks behandeld. Dat was het? Dank u wel. D66, mevrouw Van Dorst.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dank u wel, voorzitter. Ik denk in eerste instantie hartelijk dank voor de duidelijke antwoorden die wij hebben gekregen op onze vragen. Nou ja, vragen, voorstellen. De doorfietsroute blijft voor ons altijd nog een beetje een pijnlijk punt, maar daar hebben we het dus later in de raadsvergaderingen nog ruimschoots over. Inderdaad, wat ook Groen Laren vraagt, die 737.000 euro naar Bijzonder Laren. Is dat zo of was het bedrag wat ik begreep 180.000 euro? Dat is mij nog niet duidelijk. Dat zou ik dan nog inderdaad óf in de stukken kunnen nagaan, óf misschien van de wethouder horen. Het derde ding, de subsidielijst. Ik weet dat toen ik 20 jaar geleden net begon hier in dit werk, mijn voorganger zei aan de knoppen valt bijna niet te draaien. We zitten aan zoveel dingen vast. Maar wat leuk is, dat is de subsidielijst. Want daar kunnen we kijken wat we daar belangrijk in vinden. Het is niet alleen kaderstellend. We hebben hem vorig jaar gekregen, dan mochten we daarnaar kijken. Ik zou hem inderdaad, net als Liberaal Laren, graag weer willen opvragen om te kijken welke maatschappelijke organisaties wij ondersteunen. Wat de moties betreft. Motie 1, de honden. Wij hebben ook inderdaad gezegd, dat hebben we ook al bij de indieners gezegd, wij willen niet meteen overgaan tot het afschaffen van de hondenbelasting. Dat onderzoek, daar kunnen wij mee instemmen. Wij vinden namelijk er zijn erg veel honden en het is best een drempel misschien om te kijken of je een hond echt aankan. Daar zitten meer dingen in dan alleen maar betalingen. Maar het is wel wat ons betreft, ondanks onze liberale instelling, een stukje verantwoordelijkheid. Daarom zijn we daar op zich wel voor. Want het is niet alleen maar het poepzakje. Het is inderdaad het schoonmaken van prullenbakken, waar onze ambtenaren druk mee zijn. Maar bijvoorbeeld ook, en dat is een heel klein onderdeel, dat zijn ook bijvoorbeeld bankjes waar hondenbezitters heel blij mee zijn. Maar die worden dan weer kapotgemaakt. Moeten nieuwe bankjes. Misschien zijn dat ook wel dingen die je ondervangt tijdens ...

De voorzitter: Mijnheer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Mevrouw Van Dorst, nu gaat u net iets te ver door, in mijn beleving. Maar dat zit er meer in van gaat u toch niet hondenbezitters nu koppelen aan vernieling van eventuele bankjes? Die bankjes staan

er voor al die fijne oude mensen in ons dorp, die graag hier en daar op een bankje willen zitten, of ze nu wel of geen hond hebben.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Nee hoor, dat begrijp ik volkomen. Maar ik vond het een leuk zijspoor waarvan ik denk dat is ook een onderdeel van de verantwoordelijkheid van de hondenbezitters. Wat Dynamic Arts betreft, de toezegging is inderdaad al door de wethouder gedaan en daar vertrouwen wij volledig op. Dus zullen wij motie 2 niet ondersteunen. Even terugkomend op de bankjes. Wij zullen wel dat onderzoek ondersteunen. Mag ik heel even vragen om stilte? Ik ben heel snel afgeleid, dat is mijn makke. Ik vind het onderdeel toeristenbelasting heel belangrijk om dat inderdaad apart te nemen, zoals we dat ook al zeiden bij de toekomstige uitgavenposten, waar we het ook belangrijk vinden om daar naar te kijken. Ik ben inderdaad dan al te snel afgeleid, mijn excuses. Motie 3, de heffing niet-woningen. Alle jaren dat ook de maatschappelijke ondersteuning, en dat zijn ook professionals in de zorg, hebben altijd inderdaad die niet-woningenheffing betaald en altijd zich afgevraagd waar dat voor hen een toegevoegde waarde was. We hebben het altijd over de winkels, helemaal mee eens, maar ook dat was voor ons altijd een vraag. Maar ik begrijp daarom de motie zeker en die zal ik ook zeker ondersteunen. De bibliotheek, ik begrijp hem ook. Maar wat ik nog niet begrijp is wij krijgen dus van de landelijke overheid 100.000 euro en gaat de rest? Gaat die in de algemene reserve, of wordt daar ook echt wel iets maatschappelijk mee gedaan? Daar zou ik ook best wel graag wat meer informatie over willen hebben. Motie 5, betrekken reserves. Natuurlijk, dat hebben wij ook gesteld. We hebben ook gezegd die reserves, niet te algemeen. Kijk naar prioriteiten, kijk waar echt buffers nodig zijn, doe het niet in algemeenheid. Daarom ben ik natuurlijk blij met deze motie. Een aparte jaarrekening, motie 6, zeker heel goed. Zullen we zeker ondersteunen. Eigen risico voor bijzondere bijstand. Een onderzoek daarnaar lijkt me heel terecht. Maatwerk is iets wat we op allerlei terreinen uitvoeren. Ik vind dat woord ook goed gedaan door de HBEL. Mocht er inderdaad een manco in zitten, dan horen wij dat graag. Dit waren onze reacties.

De voorzitter: Dank u wel. En dan als laatste Liberaal Laren. Mevrouw Timmerman.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Dank u wel, voorzitter. Dank college voor de antwoorden. Ik wil in eerste instantie even ingaan op die OZB niet-woningen. De wethouder die had het over de Naarderstraat onderhouden enzovoort. Maar OZB is geen baatbelasting. En er zijn meer mensen die van de Naarderstraat gebruik van gaan maken als het is opgeknapt. Het is een kerntaak van de gemeente. Het is het onderhoud van de kapitaalgoederen dat jaren en jaren achterstallig onderhoud heeft, status ontwikkelingsland. En het is de wethouder te prijzen dat hij het nu inderdaad allemaal oppakt. Ook de andere wegen overigens, maar dat wil niet zeggen dat dat gedeeltelijk op kosten van de ondernemers moet komen. En niet alleen de ondernemers, maar ook bijvoorbeeld het Brinkhuis en allerlei andere maatschappelijke gebouwen. En als u het dan hebt over ... Er werd gezegd dat bij die ombuigingsvoorstellen werd dat ook al genoemd. Dat is inderdaad voorbijgekomen. Niet iedereen was het daarmee eens, maar er is nooit gesproken over let wel, de gebruikers krijgen 87 procent verhoging en de eigenaren 71 procent verhoging. Dat is exorbitant. Als er nu gezegd wordt er gaat een paar procent bij, maar dit is echt exorbitant. Vandaar dat ik het ook bij de algemene beschouwingen had over ook leegstand van het dorp. Er wordt heel veel geld gepompt in het leuk maken van het dorp, maar met lege winkels wordt het echt niet leuker. Als je gaat kijken in Hilversum wat voor een ramp het daar is. Ik denk dat wij daar heel erg voorzichtig mee moeten zijn. En er is inderdaad geen dekking voor. De vraag was kunnen we bij de zomernota er nog naar kijken om dat naar beneden bij te stellen, omdat dat grote gevolgen zou kunnen hebben. Ook voor onze maatschappelijke gebouwen.

De voorzitter: De heer Koldenhof wil u interromperen.

De heer Koldenhof: Maar mevrouw Timmerman, ik heb hem nog even opnieuw gelezen hoor en ik begrijp wel dat u dat vraagt. Maar u moet nu een begroting vaststellen en daar zit het nu gewoon in. Dus wat doet u dan, of wat bedoelt u dan met bij de zomernota bekijken? Want u stelt het gewoon nu vast. En als u zegt ik stel de begroting niet vast, of u stelt hem vast met een tekort. Als we deze motie aannemen, dan stellen we mogelijk gewoon een begroting vast met een tekort van zeven en een halve ton. Dat lijkt me in ieder geval niet de bedoeling. Dus dan moet u met een oplossing komen. En vragen aan het college om er nog eens over na te denken, die vind ik wat te makkelijk.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Dat kan, maar in de kadernota kwam het nog niet ter sprake. Dus daar hebben we ook helemaal geen tijd voor gehad om oplossingen te zoeken. De vraag is inderdaad om een oplossing te zoeken, maar dat geldt in feite ook voor de hondenbelasting. Want datgene waarmee u het wil dekken is er ook nog niet, is nog niet eens ingevoerd.

De heer Koldenhof: Voorzitter, mag ik? Ik begrijp dat u twee dingen tegelijk moet doen, dat is lastig, snap ik. Maar dat is niet hetzelfde. Want ik vraag hooguit om een onderzoek naar of de hondenbelasting kan worden afgeschaft en wat dat zou betekenen, en of daar dan ... Ik heb er zelfs een idee bij aangedragen waar dat dan door gecompenseerd zou moeten worden. Als ik datzelfde doortrek, diezelfde lijn, naar uw motie, dan had u op z'n minst met een voorstel moeten komen. En tijd vind ik echt een kulargument. Van 'ik had er geen tijd voor.' En ik maak het niet persoonlijk, maar ik vind als partij dat u verantwoordelijkheid heeft om dan ook na te denken over eventuele alternatieven.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Niet als er in de kadernota alleen nog maar gesproken wordt over 3 procent verhoging, inflatiecorrectie.

De heer Koldenhof: Dat is ook niet waar, voorzitter. Want u wist in maart al dat er op z'n minst voor deze oplossing zou worden gekozen. En toen stond er al tweeënhalve ton in de boeken

Mevrouw Timmerman-Hamers: Nee, dat was absoluut niet ter sprake toen. Absoluut niet. De kadernota was alleen maar 3 procent. Lees de kadernota er nog maar even op na. Daar staat in 3 procent inflatiecorrectie.

De voorzitter: Mevrouw Van Dorst, gaat uw gang.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Mag ik verheldering vragen? Wat is het verschil tussen het verzoek onderzoek en heroverweging? Dat is mij niet helemaal duidelijk. Want hier is het over heroverweging. Is dat niet gelijk aan onderzoek?

Mevrouw Timmerman-Hamers: Heroverweging is dat er nog eens over nagedacht wordt.

De voorzitter: De heer Koldenhof en dan de heer Van den Berg.

De heer Koldenhof: Voorzitter, ik ga toch mevrouw Timmerman hopelijk helpen. Want de vraag van mevrouw Van Dorst gaat over heroverwegen of onderzoeken. Onderzoeken is u stelt hem nu vast, u gaat dus akkoord met deze begroting waarin die zeven en een halve ton is opgenomen en u vraagt dan later of het nog eens kan worden heroverwogen. Dat is feitelijk wat u vraagt. Als dat zo is, prima. Maar het staat er net anders, waardoor ik me afvraag of u dat er ook werkelijk mee bedoelt. Dus daarmee, goed om deze discussie te voeren.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Ik bedoelde letterlijk heroverwegen. Omdat ...

De heer Koldenhof: Maar u gaat dus eerst de rekening bij de ondernemers wel leggen, als we dit zo gaan doen, om vervolgens in de zomernota te vragen doen we toch maar een onsje minder?

Mevrouw Timmerman-Hamers: Dat is dan voor een jaar en dan kunnen we gelijk zien wat de gevolgen zijn.

De heer Van den Berg: Ik had ook een interruptie.

De voorzitter: U had ook een interruptie. Gaat uw gang.

De heer Van den Berg: Mijn collega naast mij vroeg een verduidelijkende vraag. Maar ik dacht dat het om het principe ging dat wij een verzoek doen en daarbij, als VVD en CDA dan nu in ieder geval in meerderheid volgens mij zelfs, een andere optie leggen om het gat te dichten, om het even in die makkelijke woorden te bedienen. Maar een heroverweging houdt in dat er dan toch ergens een keer zeven en een halve ton, of vijf ton, of zes ton, of vier ton terug moet komen. Dat moet u dan volgend jaar doen. En ik wil eigenlijk een warm pleidooi houden om niet in deze woordenbrij te verdwalen. Want er zit volgend jaar bij de kadernota een nieuwe gemeenteraad en die gaan dit niet meer begrijpen, wat wij hier vandaag hebben afgesproken. Dus ik zou eigenlijk willen verzoeken om het wel scherp te houden nu. En niet om een wig te drijven, maar eigenlijk omdat ik denk waar gaan wij naartoe als we dit soort woordelijke afspraken maken? Punt.

De voorzitter: Goed. Mevrouw Timmerman, met de microfoon graag.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Met de microfoon, inderdaad. Dat waren de OZB-toestanden. Het gaat wel om een bedrag van 737.000 euro, dat de niet-woningen gebruikers moeten ophoesten met elkaar. En wij weten helemaal niet wat de gevolgen daarvan zijn. Ik vond het veel te kort door de bocht dat het op deze manier in de begroting kwam terwijl er nog nooit over gesproken is. Dan over het eigenlijk tekort aan informatie. En ik heb dat nu eigenlijk hier in de discussie ook om me heen gehoord. Wij zijn niet de enigen die zeggen we komen eigenlijk toch wat informatie tekort. De wethouder zei het is jammer dat u er zo over denkt, maar ik wil toch wel ... En de informatie is er wel. Maar het gaat er niet om dat het er is op het gemeentehuis, het gaat erom dat het makkelijk bereikbaar is voor iedereen. En daarnaast, dat laat onverlet wij hebben veel respect voor de wethouder en voor alle ambtenaren die hard werken. Maar wij zouden graag wat meer informatie willen. Die is weggevallen. We weten ook hoe het wel kan met de subsidielijst, met dat tweede boek, zodat er veel makkelijker inzichtelijker gemaakt kan worden door de gemeente wat er nu precies waar gebeurt en wat er gaat gebeuren. En dat was eigenlijk onze cri de coeur. Even kijken, de bibliotheek. Wat ons betreft is dat toch gewoon ... Zeker als ik de kadernota er dan nog even op nalees, in 2026 ontvangt de gemeente Laren een decentrale uitkering. Is dat een cadeautje? Er wordt gevraagd of wij dit helemaal besteden hieraan. Het is niet wettelijk verplicht, dat is juist, maar het wordt wel nadrukkelijk verzocht. En er staat ook nog voor kleinere gemeenten zoals Laren, want ik begrijp die samenwerking niet zo goed, wordt bij de toekenning van deze middelen een ondergrens gehanteerd waardoor ook zij een minimale uitkering van 100.000 euro ontvangen. En gezien het belang van het bibliotheekwerk ... Ik weet ook dat ze een tekort aan boeken hebben, ik weet ook dat ze enorm veel op scholen doen en eigenlijk veel meer zouden willen doen, maar daar is geen geld voor. Dus vandaar eigenlijk het geld dat ze van de overheid hebben gekregen of gaan krijgen nog, helemaal daaraan besteden graag.

De voorzitter: Mijnheer Koldenhof, interruptie.

De heer Koldenhof: Mevrouw Timmerman, waar gaat u dan die 33.000 euro uit betalen?

Mevrouw Timmerman-Hamers: Uit het geld dat we nog krijgen, die 100.000 euro. Want die hebben we nog niet.

De heer Koldenhof: Nee, u snapt heus wel hoe een begroting in elkaar zit, mevrouw Timmerman, kom op. U begrijpt ook wel dat als er 33.000 euro nu niet wordt meegeleverd aan de bibliotheek, dan zit die ergens anders in de begroting. Dan wordt dat aan iets anders uitgegeven. Als u zegt alsnog moet die 33.000 euro mee naar de bibliotheek, dan is er ergens anders 33.000 tekort. Dat begrijpt u heel goed. Waar komt dat geld dan vandaan?

Mevrouw Timmerman-Hamers: Dat begrijp ik prima. Maar u heeft bij de hondenbelasting ook niet aangegeven ... U heeft aangegeven uit de toeristenbelasting, maar die is er nog niet.

De heer Koldenhof: Interruptie. Voor de derde keer, voorzitter, ga ik uitleggen wat de motie over de hondenbelasting en toeristenbelasting ... Dat is hooguit nog maar een onderzoek. U stelt hier keihard voor om 33.000 euro ergens, een greep te doen zonder een dekking. Dat kan niet. Dan hebben we geen sluitende begroting en dat is in ieder geval op z'n minst wettelijk verplicht.

De voorzitter: De heer Van den Berg wil ook nog iets toevoegen.

De heer Van den Berg: Interruptie eigenlijk op dit punt. Volgens mij er komt op een gegeven moment begrotingstechnisch 100.000 euro naartoe. Daar gaat 67.000 naar de bibliotheek en die 33.000, dat is wat mevrouw Timmerman zegt, die gaat volgens mij gewoon even gemakkelijk gezegd mee in de algemene reserve. Die is niet per se ergens besteed. Dus als het antwoord is dat hij uit de algemene reserve terugkomt, is het antwoord meteen gegeven.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Als ik nu die 737.000 euro voor de OZB niet-woningen had gepakt, dan heeft u een punt. Maar nu niet. U heeft het zelf over reserves die vrij moeten vallen enzovoort en de volgende keer komt er genoeg geld vrij.

De heer Koldenhof: Voorzitter.

De voorzitter: U gaat het niet eens worden met elkaar.

De heer Koldenhof: Nee, maar mijnheer Van den Berg komt even met een makkelijke oplossing. Zo kan ik ook een afschaffing van de hondenbelasting nu een amendement indienen, dek het maar uit de algemene reserve. Zo zijn we niet getrouwd.

De heer Van den Berg: Nee, dat ben ik niet met u eens. Interruptie. Tegenover de hondenbelasting staat niks anders dan inkomsten uit de hondenbelasting. En die gaan wij nu samen onderzoeken om die uit een andere opbrengst te halen. Dit is een opbrengst die wij van derden krijgen, van het Rijk, en wij besteden daar maar een deel aan de bibliotheek. En het deeltje dat overblijft, verstoppen wij in onze algemene reserve. Dus dat geld, denk ik ... Maar dat is dan maar nu wat ik aanneem, want dit is de algemene begroting. En dan is het dus niet dat het ergens anders weggehaald wordt. En het is ook niet te gemakkelijk, deze opmerking. Het is alleen die 100.000 euro die krijgt de doelbesteding bibliotheek.

De voorzitter: Goed, ik vind dit voldoende zo. We gaan even door.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Tot slot, wat betreft de antwoorden van de wethouders. Goed bericht over de Caliskamp, mijnheer Rood. Nog even over de moties. De honden- en toeristenbelasting. U maakt het mij wel

heel erg moeilijk. Natuurlijk zijn wij voor afschaffen van de hondenbelasting, daar zijn wij altijd al voor geweest. Dus wat dat betreft steunen wij dat van harte. Wij hebben pas een jaar of 23, 24 een hondenbelasting, via de hondenpoepnota. En daar zou dan de controle uit betaald worden. Het was een doelbelasting, later werd het een algemene belasting voor de algemene middelen en dat werd ook steeds meer. En ik heb zelf een aantal keren een dergelijke motie ingediend om het afschaffen van de hondenbelasting en dat is nooit gelukt. Dus ik hoop dat het nu gezamenlijk wel lukt. Dus die motie steun ik inderdaad van harte. Of wij. Sociaal-cultureel jongerenwerk, dat willen we heel graag overlaten aan Versa. Ik ga er even snel doorheen. WOZ-heffing niet-woningen is al genoeg over gezegd. Versterking bibliotheek ook. Betrekken reserves, dat lijkt mij een heel goed plan. Aparte paragraaf jaarrekening met betrekking tot de onderwijshuisvesting en investering in IHP. Dat heeft alles weer met de inzichtelijkheid te maken waar we het al eerder over hebben gehad. Dus prima. En die eigen risico en bijzondere bijstand, die is veranderd meen ik, dus op deze manier kunnen wij daar ook mee akkoord gaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is het bijna 13:10. De agenda is denk ik toch wat optimistisch opgesteld, want we zouden nu ongeveer toekomen aan de afronding van de begroting. We hebben in ieder geval nog een reactie van het college te gaan, want er liggen nog een aantal vragen. En dan denk ik dat we in principe wel met een tweede instantie af kunnen en een stemming, dus dat is positief. Maar ik zou ook willen voorstellen, als u daarmee kunt instemmen, dat we nu eerst gaan lunchen. Want hoe langer we dit gaan rekken ... Maar goed, dat is aan u. Als u zegt we gaan nog even door, liever eerst reactie van het college zodat we die kunnen betrekken tijdens de lunch bij het eventueel nog aanpassen van moties, dat is de andere optie. En ik zie geknik. We gaan eerst naar het college en dan lunchen. Mijnheer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Ik heb twee fractiegenoten die allebei zo tegen 14.00 uur wel echt weg moeten. Dan maar met een lege maag, maar ik ga liever inhoudelijk door.

De voorzitter: Dat is een ordevoorstel om door te gaan met de afronding van de agenda en daarna te lunchen? Goed, dat is uw eigen verzoek. Er staat nog wat op tafel hier en daar, dus dan doen we dat.

De heer Van den Berg: Het is denk ik ook wel even ondersteunend, in het algemeen zoals we dat altijd deden met elkaar. Nu zit het er ook allemaal nog wel vers in en we zitten best wel richting ... Want moties zijn ondertussen al aangepast, heeft u misschien niet gezien, maar wij wel in onze apps en mails. Dat als we het gewoon nu afronden, dat het misschien ook niet heel erg lang meer hoeft te duren.

De voorzitter: Ik help het u hopen, maar u bent aan zet. Maar laten we hier dan ook niet te veel tijd meer aan besteden. Ik ga naar het college en ik begin bij wethouder Van Midden, die ook de meeste vragen nog op zijn bordje heeft liggen voor deze instantie. Gaat uw gang.

De heer Van Midden: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik zal de vragen en de moties door elkaar heen behandelen, om het zo maar even te zeggen. Allereerst de motie van de VVD om de hondenbelasting af te schaffen. Er ontstaat nu zowel druk vanuit onze belastingorganisatie, die al sinds twee jaar aan mij vraagt kunnen jullie eindelijk eens niet de hondenbelasting afschaffen? Want dan wordt de uitvoering van de belastingregeling wat eenvoudiger. Want jullie zijn nog de enigen die dat doen. En nu met deze motie en de druk die vanuit de raad waarschijnlijk gaat ontstaan, kunnen we nu inderdaad afschaffen. Het voorstel om dat te compenseren, of in ieder geval te onderzoeken of we dat kunnen compenseren met toeristenbelasting, komt mij goed voor. We kijken ook nog naar andere inkomstenbronnen waar we uiteindelijk ook dat soort dingen kunnen compenseren, dus van harte akkoord. Wat de kosten betreft. Ik hoorde 9.000 euro, het is ongeveer 7.000 euro aan zakjes, dan wat werkzaamheden van de buitendienst. Wat de handhaving betreft, dat is ambachtelijk. Dat gaat via de Bromsnor-methode, gewoon aanbellen. Als er een hond blaft is er een

hond, als er twee honden blaffen zijn er twee honden. Als er een bordje staat maar geen hond blaft, maar er staat "hier waak ik" is ergens ook wel een hond te vinden en anders niet. Dus dat is vrij arbeidsintensief en dat valt dus ook weg. Dan ga ik even naar de motie om een aparte paragraaf in de jaarrekening op te nemen over IHP. Dat juich ik van harte toe. Sterker nog, ik zou willen voorstellen om in de hele P&C-cyclus, dus jaarrekening, zomernota, begroting, kadernota, ook steeds IHP heel expliciet mee te nemen, zodat we door het hele traject steeds goed zicht hebben op wat er gebeurt en wat uiteindelijk de financiële impact is, ook naar voren kijkend. Dus van harte gesteund. Even de reserves, laat ik die ook maar meepakken. Dan beantwoord ik ook de vraag van Groen Laren over de reserves, en met name de vraag van Brinkplan, de Oekraïners. Voor wat betreft de reserves is nu het voorstel om reserves op te heffen waar geen saldo achter staat. Dat is vooral bedoeld om de administratie op te schonen in verband met de implementatie van ons nieuwe Key2Finance-pakket, ons financiële pakket. Voor wat betreft de overige reserves waar nog bedragen in staan, dat hebben we ook in de technische vragen beantwoord. Dat is uiteindelijk aan u als raad hoe u daarmee om wilt gaan. En dat is pas mogelijk op het moment dat we met z'n allen de jaarrekening 2025 vaststellen, want dan kunt u zien wat er uiteindelijk besteed is uit de reserve, kunt u zich ook van overtuigen dat de gelden die in reserves aanwezig zijn mogelijk niet meer besteed gaan worden in alle projecten. En kunt u besluiten om reserves vrij te laten vallen om eventueel te besteden voor andere dingen, of gewoon in de exploitatie vrij te laten vallen. Dus het is aan u. En ik kan u verzekeren, we zullen inderdaad voorstellen om een aantal reserves vrij te laten vallen waarvan we nu al zien dat die niet meer gebruikt kunnen worden. En het voorstel van de heer Koldenhof om uiteindelijk daar al een soort aparte reserve uit te vormen voor de uitvoering van het coalitieakkoord, zoals dat gevormd zou worden, lijkt me een heel goed voorstel. Want ik kan me herinneren dat we bij dit college dat pas gedaan hebben toen we met de eerste begroting kwamen in het najaar. Dus hiermee doet u dit iets eerder in het traject en dat is denk ik wat beter. Voor wat de reserves betreft. De reserve Oekraïners, mijnheer Vos blijft daar chagrijnig over, maar volgens mij heb ik al honderdduizend keer de toezegging gedaan, en zo staat hij er ook, dat die reserve uiteindelijk besteed zal gaan worden aan vluchtelingen. En zo is het en niet anders.

De voorzitter: De heer Vos, gaat uw gang.

De heer Vos: Daar is geen sprake van chagrijn, maar er wordt hier gesproken over een voorstel om dat voor andere middelen aan te gaan wenden en om het vrij te maken voor het volgende college. Dus als dat chagrijnig overkomt, dan is dat niet de bedoeling. Maar het is wel heel vreemd dat nu het voorstel gedaan wordt vanuit de VVD, gaat het aanwenden om het volgende college feest van te vieren. En dat vind ik een beetje vreemd.

De heer Van Midden: Mevrouw voorzitter, ik kan vast een tipje van de sluier oplichten. Wij zullen nooit het voorstel indienen om de reserve Oekraïne op te gaan heffen en in onze exploitatie te laten vallen. We hebben dat gewoon bestemd voor vluchtelingen en dan zullen we het ook blijven doen. Maar volgens mij is dat ook niet het voorstel van de VVD. Volgens mij is het voorstel van de VVD kijk kritisch naar de reserves waar nog geld in zit en kijk waar je ze kan laten vrijvallen. En kom met voorstellen en dan kunnen we daarover besluiten. Dat is volgens mij de strekking van de motie.

De voorzitter: Heel kort nog.

De heer Vos: In de motie zoals die er ligt, wordt het in nummers aangeduid. En ik haal uit de tekst, maar dan moet misschien dat mijnheer Koldenhof mij even dienst maken wat er dan wel staat, maar dat we die bedragen die daar staan met een bepaalde oormerking in de reserves, om die aan te gaan wenden om in de volgende periode plannetjes van te maken. Zo heb ik het geïnterpreteerd en dat vind ik vreemd.

De heer Van Midden: Mevrouw de voorzitter, als dat zo is, is het inderdaad vreemd. Dus moeten we daar even kritisch naar kijken.

De voorzitter: De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Het is onze motie, dus het lijkt me niet zo gek om daar zelf iets over te zeggen. Het is een suggestie. We hebben naar de grote bedragen gekeken en naar de bedragen waarvan niet altijd meer duidelijk is wat ermee gebeurt. Als het college straks met een voorstel komt waarbij simpelweg het antwoord is deze kan niet, want daar hebben we een andere bestemming voor, dan heb ik daar vrede mee. Prima.

De voorzitter: Mevrouw Timmerman.

Mevrouw Timmerman-Hamers: In het coalitieakkoord staat dat dit soort reserves eind 2025 vrijvallen in de algemene reserve.

De voorzitter: Heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Met de laatste opmerking van mevrouw Timmerman zou deze motie juist weer versterkend werken, want we leggen nu de nadruk op het betrekken ervan. En dat biedt dus ook de mogelijkheid, zoals de heer Koldenhof dat zegt. Ik schrok net heel even, ik denk maken wij dan toch weer foutjes? Maar als je het gewoon heel scherp leest en vanuit de positieve bedoeling, er staat gewoon betrekken. Er staat niet dat wij nu zo meteen een motie aannemen dat de Oekraïne-reserve verdampt. Dat is ook nadrukkelijk helemaal niet wat de partijen die deze indienen beogen.

De voorzitter: Helder. Ik ga terug naar de wethouder.

De heer Van Midden: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dan ga ik verder even met Groen Laren over de opmerking van de 767.000 euro die vermoedelijk in het ondernemingsfonds gestort zal worden. Eenzelfde opmerking maakt mevrouw Van Dorst van D66. Dat is per se niet zo. Dit is de verhoging van de OZB, het bedrag dat komt uit verhoging van de OZB voor niet-woningen, waardoor het uiteindelijk zo'n 1,7 miljoen bij elkaar wordt. En we komen van ongeveer 9 ton, verdeeld over 6 ton eigenaren en 3 ton gebruikers. Dat was bij verdeling. Wat naar Bijzonder Laren gaat, is uiteindelijk de 180.000 euro die we hier apart mee begroot hebben. Dus dat heeft geen relatie met elkaar. En wat de OZB niet-woningen betreft, ook de motie van Liberaal Laren. Volgens mij lees ik de motie in de zin van ga nu mee akkoord in het huidige begrotingsvoorstel, maar onderzoek bij de zomernota's of je daar misschien wat matigende maatregelen ook nog in kan nemen achteraf. Ik moet eerlijk zeggen, ik steun dat niet. Wij hebben bewust de OZB niet-woningen verhoogd. En de heer Koldenhof zegt het lijkt een beetje als grote stappen, snel thuis. Dat is het ook, dat is het ook natuurlijk zo. Het is een hele korte klap. Maar we voelen ons ook gerechtvaardigd om dat te doen, omdat we zien dat we uiteindelijk heel veel investeren in het centrum van het dorp en ook de wegen daarin, waar uiteindelijk de ondernemers gewoon heel veel plezier van kunnen hebben. En wij voelen ons ook gesterkt door de uitspraken in onze economische tafel, waarbij onze topadviseurs zeiden het verbaast ons dat jullie als Laren heel veel investeren in infrastructuur, waar jullie inwoners voor betalen. En waar de opbrengsten gewoon in andere handen komen dan die van jullie inwoners. Dus jullie moeten daar veel kritischer naar kijken. Dat doe ik. En als je vraagt heb je een alternatief? Dan heb ik meteen een alternatief en dat is het verhogen van de OZB van de woningen. Maar dat wil ik niet. Dus dat is een beetje de achtergrond daarvan. Collega De Groot fluistert nog een kleinere winkel heeft ook een lagere OZB. Dat klopt. Uiteindelijk is het gemiddelde, zoals ik al zei, zo'n 360, 370 geloof ik. Dus gemiddeld is het 44 euro per maand wat ze meer betalen. Maar voor een kleine winkel is dat substantieel minder en voor een grotere winkel is dat meer. De horeca betaalt iets meer, want daar is de

gemiddelde WOZ-waarde wat hoger, maar dat zit ook weer heel anders economisch in elkaar. Dus dit is de gedachte. Dus wilt u daar een soort overgangsmaatregel in treffen of dat soort dingen, of wilt u ... Want de vraag van de heer Loeff is de winkeliers daarin tegemoetkomen. Dat wil ik niet doen. Maar het lijkt me ook niet goed om als overheid winkeliers tegemoet te komen in compensatie van de belastingen die je heft. Dus dat wordt dan een lastige. Maar dit is even de achtergrond daarvan.

De voorzitter: Mevrouw Van Dorst heeft nog een ...

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Mag ik nog een antwoord hebben wat uw idee is over maatschappelijke instellingen die best grote gebouwen hebben. En wat zij daarvoor terugzien is nog altijd bij hen de vraag geweest.

De heer Van Midden: Mevrouw de voorzitter, ik heb al gezegd daar hebben we het subsidie-instrument voor om daar eens naar te kijken. WOZ-systematiek voor maatschappelijke instellingen is ook anders. Die is ook in mijn ogen substantieel lager dan voor commerciële ondernemingen, omdat we uitgaan van de herbouwwaarde. Alleen wat ik zie in het overzicht, is dat die waarden heel erg verschillen. Er zitten hele grote verschillen in. Dus de een zal veel meer betalen dan de ander. Maar wat ik al zeg, dit is uiteindelijk ook ... Instellingen kunnen zich tot ons wenden en een subsidie vragen. Als ik het macro-economisch beschouw, dan betalen we uiteindelijk met z'n allen de rekening. Want uiteindelijk worden die maatschappelijke instellingen betaald vanuit de belastingopbrengsten die wij als inwoners in Nederland betalen. Dus of het nu linksom of rechtsom is, uiteindelijk betalen we zelf de rekening. Maar goed, ik ga ervan uit dat ze zich individueel melden als het echt tot onoverkomelijke problemen leidt. En anders houden wij het ook in de contacten die wij hebben met de instellingen zelf goed in de gaten hoe dat uiteindelijk uitpakt. Dan de VVD maakt de opmerking het is alsof de zon weer gaat schijnen. Dat klopt inderdaad voor de korte termijn, in 2028 hebben we hetzelfde probleem. Dat ziet u ook terugkomen in de begroting. Ik denk ook dat we ons daarvan bewust moeten zijn. Daarom willen we ook een buffer creëren om te zorgen dat eventuele schokken in de toekomst opgevangen kunnen worden. En de toekomst is uiterst onzeker. We hebben als college laatst weer een assessment gedaan op onze belangrijkste strategische risico's en die zitten ook in die algemene uitkering. Want je ziet uiteindelijk dat op dit moment de rijksoverheid geweldige investeringen gaat doen in defensie. Daar willen ze of belasting voor verhogen, sommige partijen, of een greep doen in de kas bij zorg. Ik kan me ook voorstellen dat op enig moment er eens naar die algemene uitkering gekeken gaat worden om te zien of we daar misschien iets vanaf kunnen snoepen. En dat wil ik voor zijn. Ik wil dat eigenlijk isoleren van onze begroting en onze plannen, want anders krijg ik er veel te veel last van. Dus dat is eigenlijk de diepere gedachte daarachter. De VVD schrikt ook van de stijgingen van de BEL. Voelt zich als een kikker in een koude pan die opgewarmd wordt en voelt zich ook onvoldoende meegenomen door het college. Die kritiek is een keer eerder langsgekomen, dat hebben we ons als college ook aangetrokken. En we hebben bijeenkomsten georganiseerd met BEL-medewerkers om uiteindelijk ook beter inzicht te geven wat gebeurt er nu allemaal in de BEL? Wat doen we allemaal om de organisatie robuust te houden en welke investeringen zijn daarmee gemoeid? Dus dit is eigenlijk weer even een appel aan het college om dat in ieder geval goed in de gaten te houden, dat we dat ook intensief blijven doen. Want het is hartstikke belangrijk wat mij betreft om de raad steeds goed mee te nemen in de ontwikkeling van die BEL. En de stijgingen, wat ik al zei, er zitten heel veel personeelslasten in. En uiteindelijk willen we met de cao-stijgingen ook onze medewerkers goed kunnen belonen. Dus uiteindelijk zijn dat kosten die we uiteindelijk moeten willen betalen. Dan heb ik volgens mij ... D66 vraagt naar de subsidielijst en geeft aan dat deze vorig jaar uiteindelijk verstrekt is. We hebben nu in de beantwoording van technische vragen een lijst gestuurd waarbij we aangeven wat per programmaonderdeel de subsidies zijn. Dat zal op zich genoeg moeten zijn vanuit de kaderstellende rol vanuit de raad. Maar ik wil heus wel, als wij dat vorig jaar ook gedaan hebben, een lijst van gesubsidieerde instellingen verstrekken, zodat u daar nog eens kritisch naar kunt kijken. Het is natuurlijk wel zo dat de grotere subsidies altijd langskomen in de raad en de raad daar uiteindelijk

afzonderlijk op beslist. Dus in die zin zit u altijd aan het stuur. Dan heb ik de opmerking van Liberaal Laren, als het gaat om het onderhoud van de kapitaalgoederen, waarbij Laren een derdewereldland lijkt. Die herken ik niet. We hebben juist, en dat vind ik juist mooi en dat vertaald zich ook in de begroting, gewoon de afgelopen vier jaar nadrukkelijk geïnvesteerd. Een nieuw rioleringsplan, nieuw wegenbeheerplan, nieuw groenbeheerplan. We hebben afspraken gemaakt over het onderhoud van de openbare ruimte, centrum A-locatie, toegangswegen A-locatie. We hebben geïnvesteerd in scholen of gaan investeren in scholen. Wat wilt u uiteindelijk nog meer hebben? Dit hebben we allemaal in deze afgelopen collegeperiode gedaan. Dus in die zin hebben we ons best gedaan. En met ook de financiële dekking, zoals de heer De Groot naast mij zegt. Dus ik vind het ook wel jammer dat het op die manier gepercipieerd wordt.

De voorzitter: Mevrouw Timmerman wil nog wat met u delen.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Ik denk toch dat de wethouder het een beetje verkeerd geïnterpreteerd heeft, wat ik gezegd heb. Want ik ben juist vreselijk blij eigenlijk, of wij zijn heel erg blij, wat er de afgelopen jaren allemaal geïnvesteerd wordt in onderhoud kapitaalgoederen. Maar ik sloeg eigenlijk even aan omdat u het had over de Naarderstraat. Ik denk ja, dat is gewoon onderhoud en dat heeft niets met de ondernemers te maken. Dat was mijn punt.

De heer Van Midden: Mevrouw de voorzitter, daar wil ik heel kort op ingaan, want dan kunnen mijn collega's nog vragen beantwoorden. Ik begrijp van de heer Rood dat hij tijdnood komt op dit moment. De Naarderstraat is heel apart. Dat is een stuk onderhoud en met name het gedeelte naar de snelweg toe. Het eerste gedeelte in het centrum is niet alleen onderhoud, dat gaan we ook, de Naarderstraat, als verblijfsruimte mooier maken. Daar hebben de ondernemers zelf een droombeeld van geschetst hoe ze dat graag zouden willen zien. Met dat droombeeld in de hand gaan we die Naarderstraat aanpakken. Dus ze hebben uiteindelijk een hele goede stem gehad in het plan. En uiteindelijk zullen ze daar hopelijk dan ook in de winkelnering heel veel voordeel van hebben. Dus dat is een beetje de reden waarom ik het opmerkte.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Mag ik nog een vraag stellen over de Naarderstraat? Als ik aan de Naarderstraat denk, dan denk ik inderdaad ook aan alle huizen die er gebouwd worden links en rechts van de Naarderstraat. En dat zijn er denk ik een 1400 bij elkaar. Bent u niet bang dat als u ...

De voorzitter: Mevrouw Timmerman, ik ga u in de rede vallen. Er zijn om u heen allerlei collega's zo langzamerhand in zakelijke tijdnood en we gaan nu iets toevoegen terwijl we met de beantwoording van het college bezig zijn op uw vorige instantie. En ik wilde het daar voor nu heel even bij laten. U heeft straks nog een lunch, daar kunt u nog verder filosoferen over de woningen rondom de Naarderstraat. Volgens mij bent u... Ga ik zelf mijn knop indrukken, dat is niet de bedoeling. Ik ga over naar wethouder Rood.

De heer Rood: Dank u wel, voorzitter. Twee vraagjes, daarna ga ik heel onbeleefd heel even eruit, maar kom ik ook wel weer terug. Misschien zit u dan te lunchen. Dat heeft te maken met een call die ik niet kon verplaatsen. De vraag van de VVD over Crailo en bedrijvigheid. Dat klopt, er komt dus bedrijvigheid. Welke of hoe dat er precies uit gaat zien, zal nog moeten blijken als er een partij gevonden is, of een aantal partijen, die zich daar willen vestigen. Maar de grenzen van het bestemmingsplan zijn natuurlijk helder, dus dat blijft allemaal netjes binnen ... Dat is een kwestie van binnen de lijntjes kleuren. Dan is er door diverse fracties nog van gedachten gewisseld over dat geld voor de bibliotheek. De meeste fracties benoemden dat goed, dus er is een ondergrens voor kleine gemeenten. Er zijn natuurlijk gemeenten in Nederland die geen bibliotheekwerk hebben, die krijgen ineens een zorgplicht. En daarom is er een soort forfaitair bedrag aan de onderkant via de algemene uitkering toegewezen. En zo'n ministerie schrijft dan inderdaad een heel nadrukkelijk, klemmend verzoek. Besteed het dan ook aan bibliotheekwerk. Dus dat hoeft niet, maar het is wel de bedoeling. Dus dat

had u goed. En met die 33.000 euro gaf de VVD terecht aan, die loopt nu natuurlijk het saldo in. En als je die toch uitgeeft, wordt het saldo minder. Dat was mijn beantwoording, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En u moet zo heel even de vergadering verlaten, gaf u zelf al aan. Dan ga ik naar wethouder De Groot.

De heer De Groot: Dank u, voorzitter. Een paar dingetjes nog. Als het gaat over de opwekking, dat grote project dat over duurzaamheid gaat. Dat was een onderdeel van het zogenaamde OER-project, opwekking energie op rijksgronden. Daar was een zoekgebied in Laren, met name in de oksels van de snelweg. Dat levert te weinig op, dus dat hing al een tijd in de lucht. En dat is nu ook van de baan. Dus vandaar.

De heer Koldenhof: Voorzitter, maar mijn vraag was naar aanleiding van en ging inmiddels over de reserve duurzaamheid die al jaren op onze rekening staat, maar waar we toch niks mee doen.

De heer De Groot: Daarover kan ik zeggen dat we dit jaar beginnen met, conform het koersdocument, de warmtevisie. En daar beginnen de eerste bestedingen dit jaar al van te lopen. En de komende jaren zullen we daar zeker tot uitgaven komen. En dat is geoormerkt inderdaad. En het is inderdaad lang geleden dat dat geoormerkt binnen is gekomen. Maar ondertussen hebben we veel aan isolatie kunnen doen. Er loopt nu ook weer een groot traject, wat succesvol verloopt, waardoor we veel mensen in Laren in staat stellen om de boel te isoleren. Waardoor het ook weer makkelijker is om die warmtetransitie te vervullen. Dus dat is de logische volgorde. En inderdaad, het wordt tijd om dat op te maken, want ik ben heel blij als we die warmtetransitie daadwerkelijk door kunnen zetten. Want elektriciteit is één ding, maar warmte is nog veel groter dan dat. Daar Dynamic Arts en Versa. Er werd nog wat achtergrond gevraagd. Ik weet niet of ik daar te veel op moet ingaan, maar in ieder geval, volgens mij is het prima dat Dynamic Arts zich afsplitst van Versa. Onze visie op Versa is zij zijn er niet op deze wereld om koffiekopjes in te schenken, maar om te zorgen voor ouderen. Maar dat gaat gebeuren. Daarover zijn we ook bijvoorbeeld in gesprek met het Brinkhuis. Zij zijn ervoor om te proberen dit soort dingen op te starten zoals Dynamic Arts, en dan dat op z'n hoogst te onderhouden. En dat gebeurt. Er zijn ook wel conflicten geweest, wij waren ook over een aantal dingen niet tevreden over de gang van zaken en de verhoudingen Versa en Dynamic Arts. Heeft allemaal een rol gespeeld. Het gaat mij nu te ver om dat allemaal hier uit te putten. In ieder geval is het zo, Dynamic Arts op eigen benen. Dat zien ze zelf ook eigenlijk best wel als een positief punt. Dat is een volwassenwording. En wij gaan met hen aan de slag om te zorgen dat dat een succesvolle operatie wordt. Dat is mijn toezegging. Ik geloof dat ik daarmee alles gehad heb.

De voorzitter: Wilde u nog iets kwijt over die bijzondere bijstand of zegt u dat wat daar inmiddels over gedeeld is, is voor nu voldoende?

De heer De Groot: Dat is voldoende.

De voorzitter: Dank u wel. Goed. Dat was de reactie van het college. We hebben officieel nog een tweede instantie. Ik zie iedereen kijken. We mogen wel overgaan tot stemming. Dan gaan we dat doen. Dat lijkt me een heel goed voorstel. Ik breng de begroting in stemming als eerste. De moties komen daarna. En ik kijk even rond of er stemverklaringen zijn bij de begroting voor 2026. Die zijn er niet. Zijn er tegenstemmen? Die zijn er niet. Is de begroting aangenomen. Ik ken de geschiedenis niet bij u, maar dat hoor ik straks wel bij lunch of dit een unicum is of niet. Maar in ieder geval heel mooi. Dank u wel alvast, ook namens het voltallige college. We gaan de moties in stemming brengen. Nu moeten jullie opletten. Motie nummer 1 van de VVD betreft de honden- en toeristenbelasting.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Mag ik daar een stemverklaring bij?

De voorzitter: Ja, dat ging ik net vragen. Dat doe ik standaard namelijk. Of die voldoende toegelicht zijn. Zijn daar stemverklaringen bij? Mevrouw Van Dorst heeft een stemverklaring.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Excuus, voorzitter. Soms ben ik te laat, dus zodoende was ik nu te snel. Ik wilde even alleen zeggen je zit er in de raad soms als fractie in je eentje, je hoort de beraadslagingen en dan denk ik, D66 pragmatisch. Ik heb begrepen wat deze motie nog meer behelst. Ik zei van ik ben tegen. Onderzoek, hartstikke fijn. Ik zal voor stemmen.

De voorzitter: Zijn er nog meer stemverklaringen? Nee? Dan breng ik de motie in stemming. Wie stemt er tegen deze motie? Dat is de heer Vos van Groen Laren en daarmee is de motie aangenomen. Dan gaan we door naar motie nummer 2. Dat is een motie van Groen Laren en Larens Behoud en dat betreft het ... Dat spijt me, ik lees gewoon voor wat er hier voor mij ligt. Die hadden we al eerder, alleen op de andere kant van het velletje niet doorgestreept. Excuus daarvoor. Dat is een motie van Groen Laren inmiddels. Betreft het sociaal-cultureel jongerenwerk, ook voldoende toegelicht. Zijn daar stemverklaringen bij? Ik kijk even linksom, rechtsom. Geen stemverklaringen. Ik ga hem nu even andersom doen. Wie stemt er voor deze motie? Dat is alleen de heer Vos van Groen Laren. Daarmee is motie nummer 2 verworpen. Motie nummer 3, Liberaal Laren, de WOZ-heffing niet-woningen. Wederom voldoende toegelicht. Stemverklaringen rechtsom, linksom. Geen stemverklaringen. Wie stemt er voor deze motie? Dat zijn de 2 leden van Liberaal Laren. Daarmee is motie nummer 3 verworpen. Motie nummer 4, ook van Liberaal Laren, betreft de versterking van het bibliotheekwerk. Zijn daar stemverklaringen bij? Geen stemverklaring? Mag ik weer de vingers omhoog zien van de leden van uw raad die voor deze motie stemmen? Dat is de heer Van den Berg van CDA, de 2 leden van Liberaal Laren en de heer Vos van Groen Laren. Motie is verworpen. Motie nummer 5 van de VVD en D66 en inmiddels ook van CDA. Die stond wel netjes erbij, gelukkig. Betrekken van reserves, is de titel. Zijn daar stemverklaringen bij? Nee. Mag ik de vingers omhoog zien, wederom van de leden van de raad die voor deze motie stemmen? Dat is raad breed. Daarmee is deze motie ... Nee, excuus, met uitzondering van de heer Vos van Groen Laren is de motie alsnog aangenomen. En dan motie nummer 6 van de VVD, aparte paragraaf jaarrekening met betrekking tot onderwijshuisvesting en de investeringen uit het integraal huisvestingsplan. Zijn daar stemverklaringen bij? Nee. Mag ik de vingers weer omhoog zien van de leden van u raad die voor stemmen. Ik ben niet de enige die wakker moet blijven. Volgens mij is het nu wel raad breed. Motie is aangenomen. En dan hebben we motie nummer 7 van Larens Behoud en dat betreft het eigen risico en de bijzondere bijstand, met name een onderzoek daarnaar. Zijn daar nog stemverklaringen bij? Nee. Mag ik weer de vingers omhoog zien van de leden van uw raad die voorstemmen? En als ik goed gekeken heb is dat ook raad breed. Dus motie nummer 7 is aangenomen. Mooi.

3. Moties vreemd aan de orde van de dag

De voorzitter: Dan zijn we toe aan agendapunt 3 en dat betreft motie nummer 8 van Groen Laren over de feestverlichting. De heer Vos heeft het woord.

De heer Vos: Dank u wel, voorzitter. Het is al even ter sprake gekomen. Zeg ik even? Het is uitgebreid. Het schijnt toch heel moeilijk te zijn om lampjes uit te krijgen. Dat is jammer. Maar misschien, de toekomst is aan ons, dat er nog eens een uitvinding gedaan wordt waardoor die lampjes wel uit kunnen. Daar blijven we maar op hopen. En in ieder geval heel fijn dat ik twee andere raadsleden aan mijn zijde heb gevonden, dat is heel plezierig. Ik denk in het kader van verduurzaming, en dat zou toch met name wethouder De Groot moeten

omarmen, dat dit op een hele simpele manier een hele hoop dingen kunt doen die de natuur, de fauna en het geld ten goede komen. Dus volgens mij is dit niet zo'n hele moeilijke afspraak die gemaakt moet worden. En ik kijk even naar de overkant. Mijnheer Van den Berg staat volgens mij in de starthouding om iets te gaan zeggen.

De heer Van den Berg: Een aanvulling. Bij een motie is meestal dat iemand die meestemt of meeschrijft ...

De voorzitter: Het woord krijgt namelijk.

De heer Van den Berg: Vanuit de lichtvervuiling die ook al genoemd is, maar eigenlijk ook wel een beetje als principepunt. Want immers, we zijn de laatste keer als raad in deze ronde bij elkaar en we geven het stokje door naar een volgende raad. Als wij niet het goede voorbeeld geven, en of dat nu met de ondernemers is of niet, dan wordt het inderdaad zo dat zo meteen de kerstboom van de kerk ook de hele dag brandt. Dus vandaar ook dat dit nu eigenlijk eens een heel mooi voorbeeld is van bewust worden van duurzaamheid en lampjes niet laten branden. Want als je zo meteen thuis gaat vertellen dat je de verlichting uit moet doen, dan zeggen ze overdag laat je het in het dorp ook branden. Dus dat is eigenlijk de motivatie om de mooie feestverlichtingsmotie van Groen Laren als principepunt hier maar te omarmen en ook mee te geven aan een volgende gemeenteraad.

De voorzitter: Dank u wel. Democratisch Laren en dan kom ik bij D66.

De heer Spaan: Ik ondersteun hem ook, dat had ik al gezegd. Ik vind eigenlijk in het denken in het klimaatakkoord en alles wat er aan de hand is, al jaren, dat dit eigenlijk helemaal geen punt had moeten zijn. Dat kan gewoon niet. In andere landen lukt het dus wel, in Laren niet. En ik ga op eigen houtje even een paar mensen af waar de snoeren naartoe lopen van de kerstverlichting en ga eens even kijken hoe dat in elkaar zit. Want het ene jaar lukt het makkelijker dan het andere jaar. Dus dat is ook persoonlijk waarschijnlijk waar dat snoetje heen loopt. Dus ik ga de wethouder helpen, denk ik, in het onderzoek. Hoe makkelijk het is.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Dorst, D66.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat wij al twee jaar geleden inderdaad dit verzoek hebben ingediend. En begin dit jaar is ook een motie ingebracht door de heer Vos. Wij zijn het namelijk wel mee eens, maar ik vind een motie om het college iets op te dragen iets anders dan de vraag te stellen ga met Bijzonder Laren praten. Dat kunnen we niet anders. Daarom kan het geen motie zijn. Maar vorig jaar heeft de wethouder ook toegezegd met Bijzonder Laren hier uit te komen. En we hebben dit jaar als antwoord gehad dat dat niet gelukt is. Dat vind ik wel teleurstellend. Dus wij zouden inderdaad niet een motie stemmen, maar wij ondersteunen wel de vraag aan de wethouder ga alsjeblieft met Bijzonder Laren praten. En inderdaad, kostenoverwegingen kunnen geen reden zijn. Het is te belangrijk voor onze natuur. En dat is eigenlijk mijn stemverklaring om helaas de motie niet te ondersteunen, maar wel de vragen die gesteld zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dan de heer Van den Berg en de heer Koldenhof.

De heer Van den Berg: Ik zit even in de logica. Nu kan ik niet helemaal in het hoofd van mevrouw Van Dorst kijken, maar vorig jaar is dat allemaal gezegd. Maar kennelijk helpt dat niet. Soms hebben we een toezegging genoeg. Met een motie geef je juist een wethouder extra kracht. Maar ik ga u niet meer overhalen denk ik. Maar ik zou denken nu moeten we er een motie van maken, want een toezegging heeft de wethouder niet geholpen.

De voorzitter: De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Dank u, voorzitter. Wat ons betreft klopt de motie ook niet echt. Sowieso een bindende afspraak, daar hebben we al van gehoord dat dat eigenlijk niet kan. Dus als het een oproep zou zijn om daar eens over na te denken, misschien is dat ook al eens gedaan, dan kan ik me daar iets bij voorstellen. Ook al weet u van ons dat wij voorstander zijn van feestverlichting. Niet alleen vanwege het feest, want welk feest is dat dan? Maar in ieder geval vanwege de sociale veiligheid. 's Nachts branden er nog wel wat lantaarns, maar zeker in het uitgaansgebied van het centrum van Laren vind ik het goed dat er langere tijd de verlichting brandt.

De heer Van den Berg: Interruptie. Ik let op de tijd hoor, maar ik maak nu een interruptie. De heer Koldenhof interrompeerde straks ergens een collega van mij die wat hem te ver ging om er iets bij een bepaald punt te halen. Om nu de veiligheid bij de feestverlichting te halen, gaat mij dan weer wat ver. Maar begrijp ik wel uit dat als het punt is, en dat is dan het laatste punt van de interruptie, dat als het bindende karakter eruit is, u er wel voor bent? De motie beoogt volgens mij alleen maar om de wethouder te ondersteunen in de richting Bijzonder Laren, die 180.000 euro van ons krijgen, om wat zorgvuldiger met het licht om te gaan.

De voorzitter: Eerst de heer Koldenhof, dan de heer Loeff.

De heer Koldenhof: Wat ik al eerder heb gezegd, ik ben niet tegen een gesprek van de wethouder met Bijzonder Laren. Dat vind ik prima, maar deze motie vind ik te strikt. En ik vind ook niet dat daar het woord bindende afspraak in hoort te staan. Dus ga vooral met elkaar in gesprek. Er is geld genoeg, want er komt 180.000, die had ik ook al willen zeggen. Dus kijk eens of daar een paar duizend euro voor geregeld kan worden, vind ik prima. Maar ik zou dan wel nog steeds willen weten welke tijden we het nu over hebben, want ik vind 23.00 uur bijvoorbeeld ook nog te vroeg.

De voorzitter: Goed. De heer Loeff.

De heer Loeff: We hebben de hele tijd moties en dan gaat het over strekkingen van moties en dan wordt het toch even iets anders geïnterpreteerd. We hebben allerlei wijzigingsvoorstellen die dan geen wijziging zijn, want dan zegt het college we leggen het toch iets anders uit. Mijn fractie is verdeeld over deze motie. Een aantal fractiegenoten zeggen ik vind dit een motie om niet te steunen. Ik steun de motie wel. En dan gaat het niet om 23:00 uur, want ik denk met mijnheer Koldenhof dat 00.00 uur een prima tijd is. Maar ik vind een bindende afspraak wel heel duidelijk en ik denk ook dat die gemaakt moet worden, simpelweg omdat ik niet geloof dat Bijzonder Laren degene is die al die stekkers erin doet. Maar dat zijn ondernemers. En ik vraag me ook af of er überhaupt een vergunningplicht is voor deze activiteit. Normaal is alles aan regels gebonden en alles aan vergunningen gebonden. Ik heb geen idee, ik lees niet in het Larens Journaal we hangen de feestverlichting weer op voor zoveel bomen op die locaties. Dat doen we wel voor borden. Met verkiezingstijd hebben we daar zelfs ruzie over wie welk bord mag hebben om welke paal. Dus ik vind het heel goed dat de heer Vos hier even voet bij stuk houdt. Mijn collega's steunen hem niet, ik steun hem wel. En ik denk dat de strekking heel duidelijk is. Maak een afspraak met degenen die verantwoordelijk zijn, maar kijk ook als gemeente naar jezelf of je dit aan regels moet binden. En ik denk dat dat misschien voor december nog best weleens in een draft op papier kan worden gezet met een briefje richting de mensen die een klokje hebben, om daar een tijdschakelaar tussen te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Timmerman had mij eerst al het woord gevraagd.

Mevrouw Timmerman-Hamers: Wij kunnen kort zijn, wij zijn niet verdeeld. Wij zijn alle twee voor het handhaven zoals het nu is. En we sluiten ons aan bij het betoog van de VVD, om het kort te houden.

De voorzitter: Mooi. Mevrouw Van Dorst.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Ik twijfel. Mag ik een toezegging van de wethouder dat hij nu echt bespreekt met Bijzonder Laren en dat we echt op korte termijn horen in hoeverre dit uit te voeren is? De vragen van deze motie?

De voorzitter: Heeft iedereen in eerste instantie het woord kunnen voeren die dat wilde? Dan ga ik heel even kort naar de wethouder, dan kom ik bij u terug.

De heer De Groot: Dank u, voorzitter. Als het gaat om toekomstige jaren ben ik graag bereid om met Bijzonder Laren in gesprek te gaan. Sterker nog, dat heb ik al gedaan. Ik had ook eerlijk gezegd gehoopt dat ze dat nu zo gedaan hadden. Ik vermoed dat, het zou zomaar kunnen, dat het overlijden van mijnheer Hofstee daar ook een rol in gespeeld heeft. Maar daar wil ik me niet achter verschuilen, dat zijn allemaal dingen die gebeurd zijn. Maar in ieder geval dat gesprek aangaan, zeker. En ik kom daar graag op terug. Maar ik ga u dat voor dit jaar niet beloven. Dat het dit jaar gerealiseerd wordt.

De voorzitter: Goed, dan ga ik naar de indiener, de heer Vos.

De heer Vos: Dank u wel, voorzitter. Om even te reageren op de opmerking van mijnheer Koldenhof. Volgens mij hebben we een APV. Volgens mij is het een hele mooie maatregel die wij ... Ik weet niet of een APV op de langetermijnplanning staat, maar dan kunnen we daar keurig netjes een melding maken, wat vergunningplichtig is. En als u zegt, mijnheer de wethouder, ik ga in gesprek en dan misschien volgend jaar. Maar dan bent u er niet meer. Dus dan moeten we het volgens mij gewoon vastleggen. Wat willen wij? En als u zegt ik kan nu niks beloven. Volgens mij valt er heel snel een simpele oplossing te bedenken. En nogmaals, ik heb het ook in mijn algemene bijdrage gezegd. Als feestverlichting er zou moeten zijn voor de veiligheid, dan zijn we wel op een hele treurige manier bezig in dit dorp. Want dan moeten we gaan zoeken naar de echte oorzaak waardoor mijnheer Koldenhof zich onveilig voelt en we moeten gaan kijken hoe we hem daarin tegemoet kunnen komen. Want ik zou niet willen dat hij onzeker over straat gaat en dat we daarvoor feestverlichting moeten laten hangen.

De voorzitter: Mag ik de motie in stemming brengen? Ja. Zijn er nog stemverklaringen? Die zijn er niet. Mag ik de vingers omhoog zien van de leden van uw raad die voor deze motie stemmen? Dat zijn aan mijn linkerhand de heer Erwin Van den Berg van het CDA, de heer Loeff van Laren Behoud en de heer Spaan van Democratisch Laren. En aan mijn rechterhand de heer Vos van Groen Laren. Dat is nog steeds verworpen. Motie is verworpen met 5 stemmen voor en 7 stemmen tegen.

4. Sluiting

De voorzitter: En dan zijn we toch aan het eind gekomen van deze vergadering. 13.45 uur ongeveer op deze klok. En ik nodig u allen uit, ook op de publieke tribune, om samen met ons te lunchen om deze dag af te sluiten. Dank u wel voor uw aanwezigheid en uw aandacht. Ik sluit de vergadering.